

SPREMLJAVA

SLOVENSKEGA OGRODJA KVALIFIKACIJ IN REGISTRA KVALIFIKACIJ SOK

Avtorji: dr. Klara Skubic Ermenc, dr. Borut Mikulec, dr. Roberto Biloslavo

Metodološka podpora: Nina Kristl

Urednika: Nika Mustar, Nejc Jensterle

Jezikovni pregled: Eurotranslate storitve, d.o.o.

Oblikovanje: KOFEIN DIZAJN, d.o.o.

Fotografije: Shutterstock

Tisk: Cicero, d.o.o.

1. natis

Naklada: 500 izvodov

Založnik: Center RS za poklicno izobraževanje

Ljubljana, 2020

Nosilec avtorskih pravic: Center RS za poklicno izobraževanje

Publikacija je bila izdana v okviru projektov European Qualifications Framework National Coordination Point 2018 – 2020 ter EQF–NCP Register 2018 – 2020, ki ga sofinancirata Evropska komisija in Republika Slovenija.

CIP – Kataloški zapis o publikaciji

Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

37.014(497.4)

374.7(497.4)

ERMENC, Klara S.

Spremljava Slovenskega ogrodja kvalifikacij in Registra kvalifikacij SOK / [avtorji Klara Skubic Ermenc, Borut Mikulec, Roberto Biloslavo ; fotografije Shutterstock]. – 1. natis. – Ljubljana : Center RS za poklicno izobraževanje, 2020

ISBN 978–961–6904–80–3

1. Gl. stv. nasl. 2. Mikulec, Borut 3. Biloslavo, Roberto

COBISS.SI–ID 304082176

SPREMLJAVA

SLOVENSKEGA OGRODJA KVALIFIKACIJ IN REGISTRA KVALIFIKACIJ SOK

Avtorji:

dr. Klara Skubic Ermenc,

dr. Borut Mikulec,

dr. Roberto Biloslavo

VSEBINA

Uvod	6
I Razvoj Slovenskega ogrodja kvalifikacij in ugotavljanje učinkov nacionalnih ogrodij kvalifikacij	10
1. Razvoj in implementacija Slovenskega ogrodja kvalifikacij	11
1.1 Priporočilo Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2008 o uvedbi Evropskega ogrodja kvalifikacij za vseživljenjsko učenje (EOK)	11
1.2 Revidirano priporočilo Sveta z dne 22. maja 2017 o Evropskem ogrodju kvalifikacij za vseživljenjsko učenje	13
2. Pristopi k ugotavljanju vplivov nacionalnih ogrodij kvalifikacij	14
II Zaključno poročilo: Spremljava implementacije Slovenskega ogrodja kvalifikacij	18
3. Metodologija	19
3.1 Namen in cilji spremljave SOK	19
3.2 Področja spremljave in raziskovalna vprašanja	19
3.3 Ciljne skupine spremljave in način doseganja	20
3.4 Metode in tehnike zbiranja podatkov, instrumentarij, vzorec	22
4. Ključne ugotovitve	25
4.1 Razumevanje ogrodja med deležniki	25
4.2 Uporaba ogrodja med deležniki	26
4.3 Prepoznavnost ogrodja med deležniki	28
4.4 Analiza vpliva SOK na sistem izobraževanja	29
5. Priporočila	30
6. Predstavitev rezultatov kvantitativne raziskave	31
6.1 Splošna javnost	31
6.2 Strokovna javnost	34
7. Predstavitev rezultatov kvalitativne raziskave	39
7.1 Fokusne skupine	39
7.2 Intervjuji	52
7.3 Analiza dokumentov	59

8. Priloge	75
8.1. Priloga 1: Vprašanja za fokusno skupino	75
8.2. Priloga 2: Vprašanja za intervju	76
8.3. Priloga 3: Anketa – strokovna javnost	77
8.4. Priloga 4: Anketa – splošna javnost	80
8.5. Priloga 5: Analiza vključevanja SOK v nacionalne dokumente	82
 III Zaključno poročilo: Spremljava implementacije Registra kvalifikacij SOK	 94
9. Metodologija	95
10. Ključne ugotovitve	98
11. Priporočila	103
12. Predstavitev rezultatov kvantitativne raziskave	104
12.1. Strokovna javnost	104
12.2. Splošna javnost	108
13. Predstavitev rezultatov kvalitativne raziskave	114
13.1. Fokusne skupine: razumevanje RK SOK	114
13.2. Intervjuji: uporaba RK SOK	117
14. Priloge: instrumentarij	120
14.1. Priloga 1: Anketa – splošna javnost	120
14.2. Priloga 2: Anketa – strokovna javnost	124
14.3. Priloga 3: Vprašanja za fokusne skupine	127
14.4. Priloga 4: Vprašanja za intervju	127
 IV Dodatek	 128
Viri in Literatura	129
Uporaba krajšav in kratic	130
Kazalo tabel	131
Kazalo slik	133
Kazalo grafov	134

UVOD

Slovensko ogrodje kvalifikacij (SOK) je celovit in enotni sistem kvalifikacij v Republiki Sloveniji za razvrščanje kvalifikacij na ravni glede na učne izide. V SOK so vključene vse vrste kvalifikacij, ki jih je mogoče pridobiti v Sloveniji. Namen SOK je doseči transparentnost in prepoznavnost kvalifikacij v Sloveniji in EU, njegovi **temeljni cilji** pa so:

- podpreti vseživljenjsko učenje,
- povezati in uskladiti slovenske podsisteme kvalifikacij ter
- izboljšati preglednost, dostopnost in kakovost kvalifikacij glede na trg dela in civilno družbo.

SOK obsega tri vrste kvalifikacij in deset ravni, opredeljenih z opisniki na podlagi učnih izidov. Opisnik ravni kvalifikacij vsebuje tri kategorije učnih izidov: znanje, spretnosti in kompetence.

Vrste kvalifikacij so:

- **izobrazba**, ki se izkazuje z javno listino o zaključenem izobraževanju (v poklicnem in strokovnem izobraževanju, visokošolskem izobraževanju in splošnem izobraževanju);
- **poklicna kvalifikacija**¹, ki se izkazuje s certifikatom o pridobljeni nacionalni poklicni kvalifikaciji (NPK), izdanem v skladu s predpisi, ki urejajo NPK, ali z drugo listino o zaključenem programu za usposabljanje oziroma izpopolnjevanje, izdano v skladu s predpisi, ki urejajo poklicno, strokovno in visokošolsko izobraževanje;
- **dodatna kvalifikacija**², ki se ureja na način in po postopku, določenem v zakonu o SOK ter se izkazuje s potrdilom o pridobitvi dodatne kvalifikacije.

Vsaka kvalifikacija, ki se umešča v ogrodje, vsebuje vse **tri kategorije učnih izidov** (znanje, spretnosti in kompetence), vendar ni nujno, da ima vsaka kategorija znotraj kvalifikacije enako težo. Takšna izbira kategorij omogoča »ujeti« vso raznolikost – sicer po kompleksnosti primerljivih – učnih izidov ter kvalifikacij na posamezni ravni, pridobljenih v različnih okoljih in za različne namene. Vsaka višja raven vsebuje tudi znanja, spretnosti in kompetence na nižji ravni.

V obdobju od 2013 do 2016 je Center RS za poklicno izobraževanje vzpostavil tudi **javno dostopen spletni register kvalifikacij SOK** (RK SOK)³, v katerega je bilo do sedaj vključenih 1683 kvalifikacij: 1359 izobrazb iz splošnega, poklicnega in visokošolskega izobraževanja, 312 nacionalnih poklicnih kvalifikacij ter 12 dodatnih kvalifikacij⁴.

---

1 **Poklicna kvalifikacija** je kvalifikacija, ki se pridobi po postopku za nacionalno poklicno kvalifikacijo, po programih poklicnega in strokovnega usposabljanja in izpopolnjevanja ter po študijskih programih za izpopolnjevanje. Gre torej za kvalifikacije, ki jih je mogoče pridobivati izven sistema formalnega izobraževanja.

2 **Dodatna kvalifikacija** je kvalifikacija, ki dopolnjuje usposobljenost posameznika na doseženi ravni in na določenem strokovnem področju ter je vezana na potrebe trga dela. Vlogo za umestitev dodatne kvalifikacije v SOK pri CPI kot predlagatelj lahko vloži delodajalec, skupina delodajalcev ali Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje.

3 Dostopen na: <https://www.nok.si/>

4 Stanje na dan 31. 12. 2019.

To poročilo predstavlja **rezultate prve obsežne spremljave**, opravljene med raznolikim krogom deležnikov, ki se srečujejo s SOK in RK SOK ter ga uporabljajo za različne namene. Na splošno ugotovitve kažejo, da je SOK **pozitivno sprejet** med deležniki in da ti pozitivno ocenjujejo njegov prispevek k preglednosti in urejenosti izobraževalnega sistema ter transparentnosti kvalifikacij. Obenem menijo, da je SOK prispeval k sistematični urejenosti izobraževalnega sistema na tistih področjih, ki so bila ustrezno razvita že pred njegovo uvedbo. Prav tako evalvacija kaže, da je SOK **večinoma prepoznan** med različnimi deležniki, vendar zgolj generično. Podrobnejše poznavanje vsebine, uporabe in namena SOK pa premorejo le tisti deležniki, ki pri svojem delu neposredno uporabljajo SOK. Kot takšno je treba to poročilo obravnavati kot začetek, ne pa kot konec procesa evalvacije učinkov implementacije SOK, da bi zagotovili, da bo SOK ustrezno zadovoljeval prihodnje potrebe slovenske družbe in odgovaljal na trajnostne izzive izobraževalnega sistema in gospodarstva.

Poročilo je razdeljeno v tri temeljne sklope, ki obsegajo več poglavij:

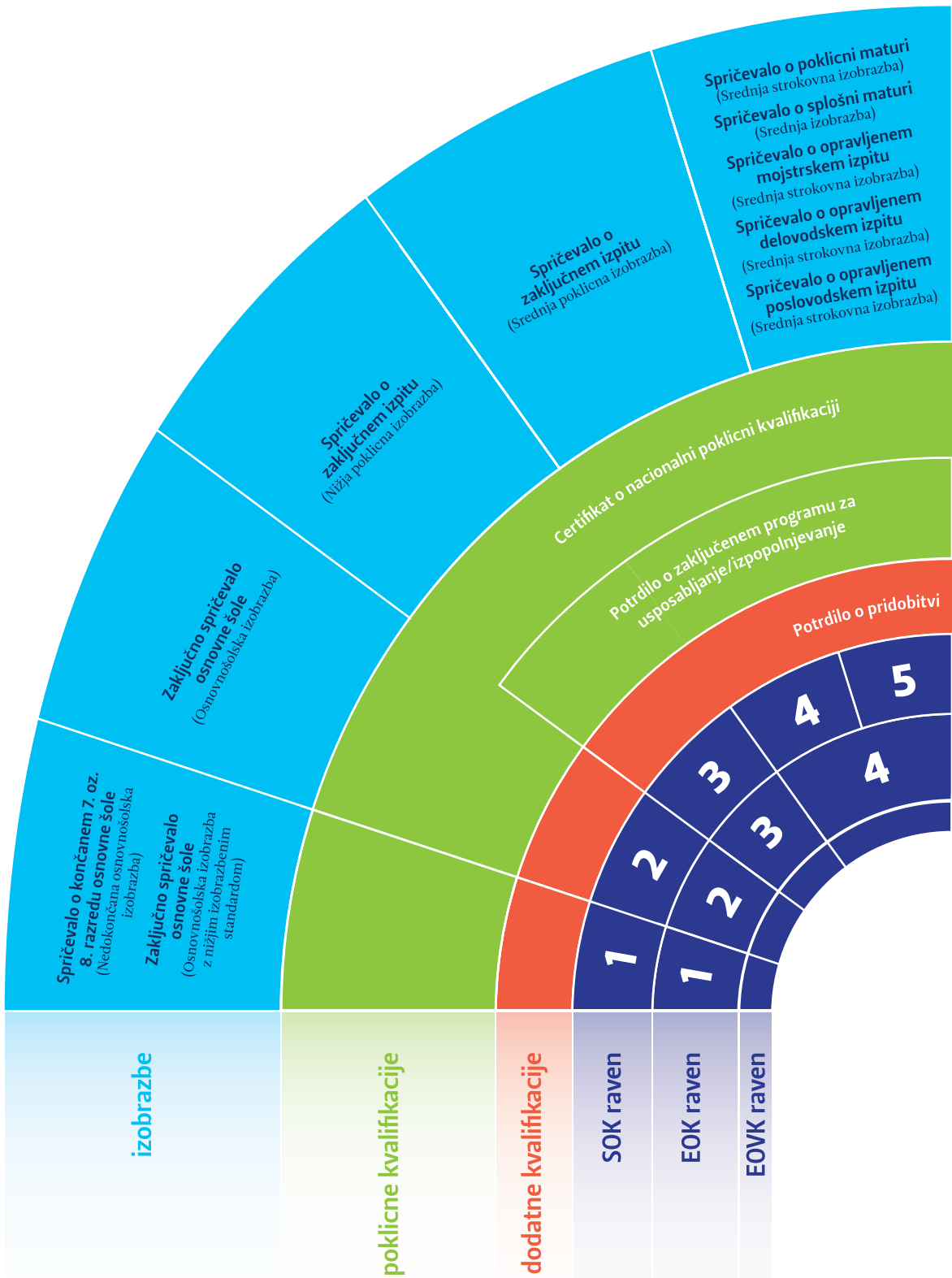
V prvem sklopu sta predstavljena **opis razvoja in implementacije SOK** ter **opis pristopov k merjenju učinkov** nacionalnih ogrodij kvalifikacij.

V drugem sklopu, ki se navezuje na **spremljanje implementacije SOK**, so predstavljeni metodologija raziskave, ključne ugotovitve, priporočila, rezultati kvantitativne in kvalitativne raziskave ter priloge, ki vsebujejo uporabljen instrumentarij.

V tretjem sklopu, ki se navezuje na **spremljanje implementacije registra kvalifikacij SOK**, so predstavljeni metodologija raziskave, ključne ugotovitve, priporočila, rezultati kvantitativne in kvalitativne raziskave ter priloge, ki vsebujejo uporabljen instrumentarij.

dr. Borut Mikulec

Slika 1
SLOVENSKO OGRODJE KVALIFIKACIJ (SOK)

KC – kratki cikel EOVK, 1. – prva stopnja EOVK, 2. – druga stopnja EOVK, 3. – tretja stopnja EOVK

V shemo so vključene vse aktualne kvalifikacije, ki jih je mogoče pridobiti v Sloveniji. Vključena je tudi kvalifikacija Magisterij znanosti/umetnosti na 9. ravni SOK, ki je bila v procesu umeščanja SOK v EOK vključena v raven EOK 8.

Informacije o umeščenosti ostalih kvalifikacij so dostopne na www.nok.si.

I

RAZVOJ SLOVENSKEGA OGRODJA KVALIFIKACIJ IN UGOTAVLJANJE UČINKOV NACIONALNIH OGRODIJ KVALIFIKACIJ

1. RAZVOJ IN IMPLEMENTACIJA SLOVENSKEGA OGRODJA KVALIFIKACIJ

1.1 Priporočilo Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2008 o uvedbi Evropskega ogrodja kvalifikacij za vseživljenjsko učenje (EOK)

Do sedaj smo v Sloveniji pri razvoju SOK realizirali tri temeljne cilje, ki izhajajo iz Priporočil Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2008⁵, ki se nanašajo na spodbude državam članicam, da:

- imenujejo nacionalne koordinacijske točke (NKT) za Evropsko ogrodje kvalifikacij ter opredelijo njihove odgovornosti in pristojnosti,
- povežejo svoja nacionalna ogrodja kvalifikacij z Evropskim ogrodjem kvalifikacij za vseživljenjsko učenje,
- navajajo ustrezne ravni EOK na vseh javnih listinah, s katerimi se izkazujejo kvalifikacije (spričevalih, diplomah, prilogah k diplomam/spričevalu).

Na osnovi Priporočil Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2008, ki državam članicam predlaga pripravo t. i. vseobsegajočih (angl. »comprehensive«) ogrodij, je bilo SOK oblikovano kot celovit in enotni sistem kvalifikacij v Republiki Sloveniji za razvrščanje kvalifikacij na ravni glede na učne izide. V SOK so vključene vse kvalifikacije in pripadajoče listine, ki so pridobljene v sistemu formalnega izobraževanja, in tiste kvalifikacije, pridobljene zunaj sistema formalnega izobraževanja, ki so uspešno zaključile predpisane akreditacijske postopke.

Zgoraj opredeljeni mejniki so bili v SOK uresničeni na naslednji način (gl. Mikulec in Ermenc, 2014):

1. Center RS za poklicno izobraževanje (CPI) je bil oktobra 2009 imenovan za nacionalno koordinacijsko točko EOK. V skladu s svojimi pristojnostmi CPI izvaja naloge nacionalne koordinacijske točke EOK, ki so zapisane v Priporočilih Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2008 o uvedbi Evropskega ogrodja kvalifikacij za vseživljenjsko učenje ter revidiranih priporočilih Sveta z dne 22. maja 2017 o Evropskem ogrodju kvalifikacij za vseživljenjsko učenje. Formalno podlago za svoje delovanje je CPI kot nacionalna koordinacijska točka EOK dobila s sprejetjem Zakona o SOK (ZSOK, Ur. l. št. 104/15), ki opredeljuje sledeče naloge NKT:
  - skrbi za razvoj SOK in povezanost z EOK,
  - zagotavlja dostop do informacij o SOK, EOK in Evropskem ogrodju visokošolskih kvalifikacij (EOVK) na spletnih straneh,
  - informira javnost in promovira SOK in EOK,
  - vodi postopek umeščanja SOK v EOK,
  - vodi postopek umeščanja dodatnih kvalifikacij v SOK,

5 Dostopno na: https://ec.europa.eu/ploteus/sites/eac-eqf/files/journal_sl.pdf

- pripravlja strokovna gradiva in koordinira delo ključnih deležnikov pri umeščanju nacionalnih kvalifikacij v EOK preko SOK,
- sodeluje s pristojnimi mednarodnim organi (Evropska komisija, Evropski center za razvoj poklicnega usposabljanja (Cedefop) ipd.),
- sodeluje v mreži nacionalnih kontaktnih točk EOK,
- objavi register kvalifikacij SOK na svoji spletni strani,
- vodi register kvalifikacij SOK ter povezave s portalom EOK,
- določi obrazec vloge za umestitev dodatne kvalifikacije v SOK,
- pripravi predlog meril za umeščanje dodatnih kvalifikacij v SOK,
- izdaja potrdila o ravni SOK in EOK za NPK,
- strokovno ter administrativno podpira delovanje strokovne komisije NKT EOK,
- opravlja druge naloge v skladu z zakonom.

Pri vseh vprašanjih, povezanih z visokim šolstvom, CPI in NKT EOK sodelujeta z Nacionalno agencijo RS za kakovost v visokem šolstvu (NAKVIS), ki je odgovorna in pristojna institucija za kakovost visokošolskih kvalifikacij.

2. Prve razprave o EOK so se v Sloveniji začele leta 2005, ko je takratno Ministrstvo za šolstvo in šport v sodelovanju z Ministrstvom za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo ter Ministrstvom za delo, družino in socialne zadeve organiziralo nacionalno razpravo o Evropskem ogrodju kvalifikacij.

Januarja 2010 je Vlada RS imenovala Medresorsko delovno skupino za pripravo nacionalnega ogrodja kvalifikacij (MDS NOK), ki bo v skladu z Evropskim ogrodjem kvalifikacij. Skupina (MDS NOK) je bila sestavljena iz predstavnikov: (takratnega) Ministrstva za šolstvo in šport ter Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo; Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve; Centra RS za poklicno izobraževanje; Gospodarske zbornice Slovenije; Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije; Združenja delodajalcev obrtnih dejavnosti Slovenije; Zveze svobodnih sindikatov Slovenije; Statističnega urada RS; Študentske organizacije Slovenije in Dijaške organizacije Slovenije. Vlada je določila je tudi njene naloge, iz česar sledi, da je MDS NOK najvišji organ odločanja pri vzpostavitvi SOK in njegovem umeščanju v EOK in EOVK. Naloge MDS NOK so bile naslednje: določitev NKT v skladu s Priporočili o uvedbi Evropskega ogrodja kvalifikacij; priprava strategije in postopkov za umeščanje slovenskih ravni kvalifikacij v EOK v skladu s kriteriji; priprava stališč za posvetovalno skupino Evropske komisije; potrditev strokovnih podlag za izgradnjo SOK; priprava usmeritev implementacijskih skupin in vsebinskih podlag za črpanje namenskih sredstev Evropskega socialnega sklada (ESS); spremljanje procesa izgradnje SOK in umeščanja posamičnih kvalifikacijskih standardov vanj.

Maja 2010 je MDS NOK imenoval ekspertno skupino SOK (sestavljeno iz treh strokovnjakov s področja izobraževanja, visokega šolstva in trga dela), ki je pripravila prvi osnutek predloga SOK (novembra 2010) in tudi osnutek predloga umeščanja kvalifikacij v SOK ter ravni SOK v EOK in EOVK (marec 2012).

Predlog SOK, ki ga je novembra 2010 pripravila imenovana ekspertna skupina, je obravnaval in medsebojno uskladiel MDS NOK do konca meseca januarja 2011. Po izvedenih posvetih o predlogu SOK z različnimi deležniki je predlog SOK tako svojo končno obliko dobil maja 2011. V procesu umešča-

nja SOK v EOK so sodelovali tudi ugledni tuji strokovnjaki EOK iz Irske (Edwin Mernagh), Avstrije (mag. Elizabeth Frank), Finske (dr. Sirkka-Liisa Kärki) in Hrvaške (dr. Mile Dželalija). V nadaljevanju je CPI Edwina Mernagha, mag. Elizabeth Frank ter dr. Sirkko-Liiso Kärki imenoval tudi za mednarodne strokovnjake EOK Republike Slovenije (v skladu s kriterijem 7 EOK).

Maja 2013 je bilo Zaključno poročilo »Umeščanje slovenskega ogrođa kvalifikacij v evropsko ogrođe kvalifikacij za vseživljenjsko učenje in evropsko ogrođe visokošolskih kvalifikacij« predstavljeno pred svetovalno skupino EOK (angl. EQF Advisory group).

Na podlagi pisnega mnenja Evropske komisije, Sveta Evrope in CEDEFOP-a so bile pripravljene dodatne pojasnitve zaključnega poročila Slovenije glede na mnenje EK, Sveta Evrope in CEDEFOP-a.

Oktobra 2014 je končno verzijo Zaključnega poročila »Umeščanje slovenskega ogrođa kvalifikacij v evropsko ogrođe kvalifikacij za vseživljenjsko učenje in evropsko ogrođe visokošolskih kvalifikacij« potrdila MDS NOK.

3. Zakon o SOK (ZSOK, Ur.l.št 104/15) je določil, da se raven pridobljene kvalifikacije po SOK in EOK zapiše v javnih listinah o zaključku izobraževanja, njihovih prilogah, certifikatih o NPK, potrdilih o zaključenem programu za usposabljanje oziroma izpopolnjevanje in potrdilih o dodatnih kvalifikacijah, za višješolske in visokošolske kvalifikacije pa tudi po EOVK. Pristojna ministrstva so svoje podzakonske akte, ki se nanašajo na javne listine, uskladila z zakonom SOK. To določilo zakona se v Republiki Sloveniji uporablja od 12. 7. 2016 dalje.

1.2. Revidirano priporočilo Sveta z dne 22. maja 2017 o Evropskem ogrođu kvalifikacij za vseživljenjsko učenje

22. maja 2017 so stopila v veljavo revidirana Priporočila Sveta EU o EOK⁶, ki izpostavljajo naslednje nove elemente, ki bodo EOK omogočili prilagoditev na izzive prihodnosti, in sicer povabilo državam članicam, da:

- posodabljaajo umeščanje svojih ogrođij kvalifikacij v EOK,
- upoštevajo revidirana načela zagotavljanja kakovosti, ki se osredotočajo na kvalifikacije,
- si med državami članicami izmenjujejo informacije in se posvetujejo v zvezi z umeščanjem mednarodnih kvalifikacij v nacionalna ogrođa,
- spodbujajo razmislek o možnostih razvoja in uporabe meril in postopkov za primerjavo EOK in nacionalnih ogrođij kvalifikacij držav zunaj EU,
- upoštevajo priporočila za izboljšano komunikacijo o EOK.

Eden od pomembnejših poudarkov revidiranih Priporočil se nanaša tudi na povabilo državam k pregledu in evalvaciji nacionalnih ogrođij kvalifikacij. Poročila o umeščanju nacionalnih ogrođij kvalifikacij v EOK namreč predstavljajo posnetek stanja v izbranem trenutku in z razvojem nacionalnih ogrođij kvalifikacij sčasoma postanejo zastarela. Revidirana priporočila zato vabijo države članice, da po potrebi pregledajo in posodobijo svoja poročila o umeščanju nacionalnih ogrođij kvalifikacij v EOK. Informacije predstavljene v poročilih o umeščanju

6 Dostopno na: <https://ec.europa.eu/ploteus/sites/eac-eqf/files/sl.pdf>

morajo biti točne in pregledne, saj to neposredno vpliva na zaupanje v nacionalna ogrodja kvalifikacij in EOK. Na ta način bo umeščanje ravni nacionalnih ogrodij kvalifikacij na ravni EOK ostalo relevantno in usklajeno z nacionalnimi sistemi kvalifikacij. Hkrati pa ta mehanizem spodbuja primerljivost in prenosljivost kvalifikacij umeščenih v EOK preko nacionalnih ogrodij kvalifikacij. Umeščanje nacionalnih ogrodij kvalifikacij v EOK in primerljivost kvalifikacij, ki je s tem omogočena, lahko vpliva tudi na prenovo posameznih nacionalnih kvalifikacij. Doprinos ogrodij k vseživljenjskemu učenju, zaposljivosti, mobilnosti in socialni integraciji je treba bolje predstaviti končnim uporabnikom.

Zaupanje v kakovost in raven kvalifikacije in umeščenost na raven EOK je ključna v podpori mobilnosti preko geografskih meja in prehodu med posameznimi izobraževalnimi podsistemi. Revidirana priporočila krepijo načela zagotavljanja kakovosti EOK. Države članice bi morale zagotoviti, da so kvalifikacije z EOK ravno v skladu s skupnimi načeli za zagotavljanje kakovosti, ki jih opredeljujejo revidirana priporočila, brez posega v nacionalna načela zagotavljanja kakovosti.

2. PRISTOPI K UGOTAVLJANJU VPLIVOV NACIONALNIH OGRODIJ KVALIFIKACIJ

Ugotavljanje vpliva nacionalnih ogrodij kvalifikacij je kompleksen in metodološko zapleten proces, kar je eden od razlogov, da so bila z vidika ugotavljanja vplivov do sedaj nacionalna ogrodja kvalifikacij evalvirana le v omejenem obsegu. K temu prispeva tudi relativno kratka zgodovina njihovega obstoja.

Raziskava, ki jo je CEDEFOP izvedel leta 2015/16 (Pevce Grm in Bjornavold, 2017)⁷, pa vendarle kaže, da je mogoče analizirati institucionalno stabilnost in prepoznavnost nacionalnih ogrodij kvalifikacij. Avtorja ugotavljata, da ta dva dejavnika predstavljata potreben pogoj za vplivnost nacionalnih ogrodij kvalifikacij, ki ju po omenjeni študiji tudi povzemamo v nadaljevanju poglavja.

Trajnost in institucionalna »stabilnost«

Večina evropskih držav obravnava svoja nacionalna ogrodja kvalifikacij kot sestavni del nacionalnega sistema kvalifikacij, pri čemer upoštevajo, da je stabilna formalna osnova z jasnimi cilji v nacionalnih politikah bistvena za zavarovanje in jasnost vloge nacionalnih ogrodij kvalifikacij v prihodnosti. Pri tem je pomembna tudi aktivna udeležba deležnikov, ki delujejo zunaj in znotraj sistema izobraževanja in usposabljanja.

Le nekaj držav izraža dvome o prihodnji vlogi svojih ogrodij kvalifikacij, nekatere poudarjajo potrebe po razjasnitvi in/ali krepitvi vloge ogrodij v nacionalnih politikah. Večina držav je prepričanih, da bodo njihova ogrodja ohranila pomembno vlogo v nacionalnih sistemih kvalifikacij tudi v prihodnosti, nekatere

---

7 Pevce Grm in Bjornavold (2017). Background paper for Peer Learning Conference: Do national qualifications frameworks make a difference? Measuring and evaluating NQF impact. Dostopno na: https://www.cedefop.europa.eu/files/background_paper_pla_nqf_impact_cedefop_final_2.11.pdf

ob tem opozarjajo, da bodo učinki ogrođij odvisni od njihovega vključevanja v redne politične procese na področju kvalifikacij. Tudi pri ogrođjih z najdaljšo tradicijo, npr. v Avstraliji, Novi Zelandiji ali Združenem kraljestvu se kažejo potrebe po spreminjanju in prilagajanju novim zahtevam, zlasti pri učinkovitejšem povezovanju ogrođij z nacionalnimi strategijami na področju izobraževanja in usposabljanja. Politično in institucionalno izolirana ogrođja bodo v manjši meri dosegala želeno pričakovanja. Približno ena tretjina držav razume nacionalna ogrođja kvalifikacij kot reformna orodja za podporo pri preoblikovanju, opolnomočenju in/ali regulaciji njihovih nacionalnih sistemov kvalifikacij. Ostale države jih vidijo bolj kot orodja za transparentno predstavitev kvalifikacij, ne pa njihovo spreminjanje.

Prepoznavnost in vidnost

Da bodo ogrođja koristna za uporabnike, morajo biti dostopna in vidna. Tako kot Slovenija tudi številne druge države že sistematično prikazujejo ravni svojih nacionalnih ogrođij kvalifikacij in EOK na javnih listinah (certifikatih, diplomah, prilogah k spričevalu). Pomembno je tudi, da nacionalne in evropske baze podatkov o kvalifikacijah vsebujejo informacije o ravneh ter drugih sestavinah kvalifikacij, ki so v skladu z njihovimi ogrođji. Vidnost ogrođij je ključna za povečevanje transparentnosti kvalifikacij. Na drugi strani je prepoznavnost ogrođij zunaj sistema izobraževanja in usposabljanja (še posebej pri delodajalcih) omejena. Nekatere države so že vložila precej truda v prikaz pomena ogrođij za podjetja in sektorje.

Prepoznani (zgodnji) vpliv nacionalnih ogrođij kvalifikacij po Evropi

Spremljanje implementacije nacionalnih ogrođij kvalifikacij v evropskih državah, ki ga CEDEFOP izvaja od leta 2009 in je podprto s številnimi primerjalnimi študijami, izpostavlja nekaj področij, na katerih je mogoče zaznati vpliv nacionalnih ogrođij kvalifikacij:

1. Izboljšana transparentnost nacionalnih sistemov kvalifikacij.
2. Doslednejša uporaba pristopa učnih izidov kot skupnega jezika pri opisovanju kvalifikacij.
3. Povezovanje ogrođij kvalifikacij ter vrednotenja neformalnega izobraževanja in priložnostnega učenja.
4. Boljše sodelovanje in usklajevanje med deležniki.
5. Povečana vidnost poklicnih kvalifikacij na višjih ravneh.

Področja manjšega vpliva

1. Prepoznavnost in uporaba na trgu dela.
2. Primanjkljaj v premostitvi (angl. »bridging«) med posameznimi podsistemi kvalifikacij.
3. Primanjkljaj v spodbudi institucionalnim reformam.
4. Podpora priznavanju kvalifikacij med državami.

Pridobljene izkušnje v izbranih študijah merjenja vpliva nacionalnih ogrodij kvalifikacij

Poleg CEDEFOP-ovega rednega dvoletnega spremljanja nacionalnih ogrodij kvalifikacij⁸ od leta 2009 dalje je bilo v sistematično evalvacijo vključenih le nekaj novih ogrodij kvalifikacij, vzpostavljenih po letu 2005.

Na Irskem je bila evalvacija vpliva nacionalnega ogrodja kvalifikacij izvedena v letu 2009 in 2017. Prva evalvacija je v petletnem obdobju raziskovala stopnjo implementacije in vpliv ogrodja na izobraževanje in usposabljanje. Vključevala je temeljni dokument, poročila ključnih deležnikov, udeležbo deležnikov, študije primerov in javno razpravo. Ugotovitve se nanašajo na različna področja: implementacija ogrodja, vpliv na učeče se, učni izidi in spremembe v poučevanju ter prepoznavnost ogrodja.

Druga evalvacija učinkov nacionalnega ogrodja kvalifikacij na Irskem⁹, ki je bila izvedena v letu 2017 (Indecon, 2017) je pokazala, da je nacionalno ogrodje kvalifikacij Irske pozitivno vplivalo na kakovost, preglednost in primerljivost kvalifikacij ter mobilnost in zaposljivost imetnikov kvalifikacij na Irskem. Pokazalo se je tudi, da je njihovo nacionalno ogrodje kvalifikacij pomemben element nacionalne strukture spretnosti in kvalifikacij ter pomembna podpora nacionalnim razpravam o razvoju kvalifikacij. Hkrati pa so bila zaznana tveganja, da bi nacionalno ogrodje kvalifikacij postalo preveč samoumevno, ter da bi sčasoma oslabela integriteta nacionalnega ogrodja kvalifikacij. Na podlagi tega je bila izražena potreba po reviziji prvotnega umeščanja določenih kvalifikacij, v luči nastajajočih praks, izkušenj in dokazov.

Poleg Irske so se evalvacije nacionalnega ogrodja lotili še na Danskem, v Nemčiji in na Nizozemskem. V drugih državah so prioritete namenjene razvoju in implementaciji, vprašanja evalvacije in merjenja vpliva ogrodja kvalifikacij pa so pomaknjena v prihodnost.

V literaturi je opredeljenih več izzivov, ki jih prinaša raziskovanje vpliva nacionalnih ogrodij kvalifikacij na izobraževalne sisteme, saj gre za kompleksno področje, na katerem je težko pridobiti zanesljive dokaze. Ključen je problem vzročnosti, saj je težko ločiti neposredne učinke uvedbe ogrodja od drugih dejavnikov in ukrepov. Nekateri avtorji poudarjajo tudi družbeno dimenzijo nacionalnih ogrodij kvalifikacij, ker so le-ta umeščena v konkretne nacionalne kontekste in institucionalne strukture ter odnose med različnimi deležniki. To implicira, da mora študija vpliva nacionalnega ogrodja preseči omejeno tehnicistično analizo in upoštevati družbeno dimenzijo implementacije in vpliva nacionalnih ogrodij kvalifikacij.

Ugotavljanje vpliva nacionalnih ogrodij kvalifikacij

Iz dosedanjih izkušenj je mogoče izluščiti več spoznanj v zvezi z načinom vrednotenja in merjenja vpliva nacionalnih ogrodij kvalifikacij.

Upoštevati moramo tako značaj in vlogo posameznega nacionalnega ogrodja kvalifikacij kot tudi njegovo dinamičnost in razvojnost. Ogrodja se namreč

⁸ Več informacij je dostopnih na <https://www.cedefop.europa.eu/en/events-and-projects/projects/national-qualifications-framework-nqf>

⁹ Dostopno prek: https://www.qqi.ie/Downloads/Policy%20Impact%20Assessment%20of%20NFQ_Indecon%20Report%20-%20FINAL.pdf

spreminjajo skozi čas, kar je najbolj razvidno pri ogrođjih prve generacije, kot so npr. avstralsko, novozelandsko ali angleško ogrođje kvalifikacij.

Pri evalviranju ogrođij moramo biti pozorni tudi na njihovo večnamenskost. Zlasti vseobsegajoča ogrođja naslavljajo različne deležnike in cilje, zato vrednotenje njihovega vpliva terja tako upoštevanje posameznih ciljev in značilnosti podsistemov kot tudi njihovo vpetost v politični, organizacijski in družbeni kontekst. Še posebej je treba biti pozoren na razlike v ciljih med posameznimi podsistemi: razlike se denimo lahko pojavijo med poklicnim in splošnim izobraževanjem, drugačni cilji lahko vodijo ogrođje na področju visokošolskega izobraževanja.

Pri obravnavi vpliva nacionalnih ogrođij kvalifikacij je pomembno upoštevati tudi različne tipe ogrođij in načine, na katere povezujejo in vanje vključujejo različne podsisteme in področja politik.

Opisana kompleksnost mora biti upoštevana pri vrednotenju in ugotavljanju vpliva ogrođij, pri čemer je smiselno upoštevati naslednje točke:

- Vplive ogrođij kvalifikacij je treba razumeti v povezavi s socialnimi, političnimi in institucionalnimi okviri, v katerih delujejo. Vse dosedanje evalvacije poudarjajo pomen upoštevanja konteksta pri zasnovi evalvacij in interpretiranju rezultatov.
- Pomemben vidik je tudi časovna razsežnost, ki vpliva na cilj evalvacije in ugotavljanje vpliva. Dosedanje izkušnje kažejo, da je ustreznost strukture ogrođja mogoče ugotavljati šele po prvih dveh letih njegove implementacije, medtem ko je njegovo učinkovitost mogoče ugotavljati šele po petih do desetih letih od začetka implementacije.
- Ugotavljanje vpliva ogrođij kvalifikacij zahteva osnovno in omejeno število indikatorjev, ki lahko spremljajo izvajanje in (morebiten) razvoj ogrođja kvalifikacij v nekem časovnem obdobju. To izhodišče mora biti zasnovano tako, da zajame interese širše skupine deležnikov in razvojno dinamiko različnih podsistemov kvalifikacij.
- Evalvacija mora temeljiti na dogovorjenih kriterijih med ključnimi deležniki. Ogrođje ima politični značaj, zato je smiselno, da so cilji in kriteriji evalvacije doseženi konsenzualno.

In ne nazadnje, kot že poudarjeno, je pri interpretiranju rezultatov potrebna previdnost pri pripisovanju vzročno-posledične povezanosti med uvedbo ogrođja in spremembami na terenu. Zato je metodološko ustreznejše kvantitativne raziskovalne pristope dopolnjevati s kvalitativnimi.

Vloga ogrođja kvalifikacij v prihodnosti je odvisna tudi od naše pripravljenosti za njegovo kontinuirano spremljanje in evalviranje. Vsaka evalvacija je le stopnička v daljšem procesu, ki daje tudi usmeritev za prihodnje delo.

II

ZAKLJUČNO POROČILO: SPREMLJAVA IMPLEMENTACIJE SLOVENSKEGA OGRODJA KVALIFIKACIJ

Avtorji: Dr. Klara Skubic Ermenc, dr. Borut Mikulec, dr. Roberto Biloslavo

3. METODOLOGIJA

3.1. Namen in cilji spremljave SOK

Namen spremljave je ugotoviti, kako različne skupine deležnikov ocenjujejo uporabnost, prepoznavnost in vidnost SOK ter kakšno je njihovo razumevanje ogrodja.

Glavni cilji spremljave so štirje:

1. Ugotoviti želimo, kako deležniki razumejo SOK.
2. Ugotoviti želimo, kako deležniki uporabljajo SOK.
3. Ugotoviti želimo, kakšna je med deležniki prepoznavnost SOK.
4. Ugotoviti želimo, ali ima SOK vpliv na sistem izobraževanja in kakšen je ta vpliv.

3.2. Področja spremljave in raziskovalna vprašanja

Na podlagi opredeljenega namena in ciljev smo definirali štiri področja spremljave:

Tabela 1: Področja spremljave

Cilji evalvacije	Področja evalvacije
1. Ugotoviti, kako deležniki razumejo SOK.	P1. RAZUMEVANJE OGRODJA MED DELEŽNIKI
2. Ugotoviti, kako deležniki uporabljajo SOK.	P2. UPORABA OGRODJA MED DELEŽNIKI
3. Ugotoviti, kakšna je med deležniki prepoznavnost SOK.	P3. PREPOZNAVOST OGRODJA MED DELEŽNIKI
4. Ugotoviti, ali ima SOK vpliv na sistem izobraževanja in kakšen je ta vpliv.	P4. ANALIZA VPLIVA SOK NA SISTEM IZOBRAŽEVANJA

V okviru posameznega področja spremljave so bila opredeljena naslednja raziskovalna vprašanja:

1. RAZUMEVANJE: Ugotoviti želimo, kako deležniki razumejo SOK, in sicer:
  - Kako razumejo temeljno logiko, namen in cilje ogrodja?
  - Kako razumejo posamezne vrste kvalifikacij?
  - Kako razumejo relacije med vrstami kvalifikacij?
2. UPORABA: Ugotoviti želimo, kako deležniki uporabljajo SOK, in sicer:
  - Kako in za katere namene se uporablja SOK v različnih podsistemi; izobraževalnem (splošno, poklicno, visokošolsko izobraževanje, izobraževanje odraslih) in na trgu dela?
  - V kakšni meri se SOK uporablja v nacionalnih izobraževalnih politikah?
  - Ali in kako se SOK uporablja pri prehajanju med različnimi podsistemi kvalifikacij?
  - Ali in kako se SOK uporablja za potrebe mobilnosti dijakov, študentov in zaposlenih?
  - Ali in kako se SOK uporablja pri priznavanju kvalifikacij?

3. **PREPOZNAVANOST:** Ugotoviti želimo, kako je SOK prepoznan med različnimi deležniki, in sicer:
  - Ali je SOK prepoznan med posamezniki (dijaki, študenti, iskalci zaposlitve)?
  - Ali je SOK prepoznan pri predstavnikih ključnih deležnikov: predstavniki ministrstev, študentskih organizacij, dijaških organizacij, predstavniki srednjih šol, predstavniki fakultet, predstavniki kariernih centrov, predstavniki kariernih svetovalcev Zavoda RS za zaposlovanje (ZRSZ)?
  - Kakšna je prepoznavnost dosedanjih aktivnosti NKT na področju promocije SOK?
4. **ANALIZA VPLIVA SOK NA SISTEM IZOBRAŽEVANJA:** Ugotoviti želimo, ali se opisniki SOK uporabljajo pri pripravi programskih dokumentov, in sicer:
  - Kako opisniki SOK vplivajo na obliko učnih izidov (prenovljene poklicne standarde, kataloge praktičnega usposabljanja, izbranih načrtih PUD)?

3.3. Ciljne skupine spremljave in način doseganja

Ciljne skupine so bile izbrane glede na opredeljena področja spremljave, tehnike pridobivanja podatkov pa so odvisne od področja in predvidene ciljne skupine.

1 RAZUMEVANJE OGRODJA MED DELEŽNIKI

Ciljna skupina:

1. Strokovni svet za poklicno in strokovno izobraževanje, Strokovni svet za splošno izobraževanje, Strokovni svet za izobraževanje odraslih, NAKVIS, Strokovna komisija NKT SOK – EOK
2. Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti; Ministrstvo za finance; Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo; Ministrstvo za infrastrukturo; Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport; Ministrstvo za javno upravo; Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano; Ministrstvo za kulturo; Ministrstvo za notranje zadeve; Ministrstvo za obrambo; Ministrstvo za okolje in prostor; Ministrstvo za pravosodje; Ministrstvo za zdravje; Ministrstvo za zunanje zadeve; Zavod RS za zaposlovanje; Statistični urad; ENIC NARIC; Europass
3. Zbornice, Sindikati, Delodajalci
4. Predstavniki ministrstev, predstavniki študentskih organizacij, predstavniki dijaških organizacij, predstavniki srednjih šol, predstavniki fakultet, predstavniki kariernih svetovalcev

Raziskovalne metode in tehnike:

- Fokusna skupina s prvo in drugo ciljno skupino
- Polstrukturani intervjuji za člane tretje in četrte ciljne skupine (27 izvedenih intervjujev)
- Anketa s 4. ciljno skupino (50 izvedenih anket)

2 UPORABA OGRODJA MED DELEŽNIKI

Ciljna skupina:

1. Strokovni svet za poklicno in strokovno izobraževanje, Strokovni svet za splošno izobraževanje, Strokovni svet za izobraževanje odraslih, NAKVIS, Strokovna komisija NKT SOK–EOK
2. Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Ministrstvo za finance, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, Ministrstvo za infrastrukturo, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Ministrstvo za javno upravo, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Ministrstvo za kulturo, Ministrstvo za notranje zadeve, Ministrstvo za obrambo, Ministrstvo za okolje in prostor, Ministrstvo za pravosodje, Ministrstvo za zdravje, Ministrstvo za zunanje zadeve, Zavod RS za zaposlovanje, Statistični urad, ENIC NARIC, EUROPASS
3. Zbornice, Sindikati, Delodajalci
4. Pripravljalci dokumentov (CPI, ZRSŠ, predstavniki fakultet, predlagatelji dodatnih kvalifikacij)
5. Predstavniki ministrstev, predstavniki študentskih organizacij, predstavniki dijaških organizacij, predstavniki srednjih šol, predstavniki fakultet, predstavniki kariernih svetovalcev

Raziskovalne metode in tehnike:

- Fokusna skupina s 1., 2. in 3. ciljno skupino
- Intervju s 4. ciljno skupino (predvidenih 27 izvedenih intervjujev)
- Anketa s 5. ciljno skupino (predvidenih 50 izvedenih anket)
- Kvalitativna analiza nacionalnih dokumentov

3 PREPOZNAVNOST OGRODJA MED DELEŽNIKI

Ciljna skupina:

1. Dijaki, študenti, iskalci zaposlitve
2. Predstavniki ministrstev, predstavniki študentskih organizacij, predstavniki dijaških organizacij, predstavniki srednjih šol, predstavniki fakultet, predstavniki kariernih svetovalcev

Raziskovalne metode in tehnike:

- Anketa s 1. ciljno skupino (predvidenih 100 izvedenih anket)
- Anketa z 2. ciljno skupino (predvidenih 20 izvedenih anket)

4 ANALIZA VPLIVA SOK NA SISTEM IZOBRAŽEVANJA IN USPOSABLJANJA

Raziskovalne metode in tehnike:

- Kvalitativna analiza dokumentov
- Primeri dobre prakse

3.4. Metode in tehnike zbiranja podatkov, instrumentarij, vzorec

Za potrebe spremljave smo uporabili kombiniran kvantitativni in kvalitativni pristop raziskovanja. Pri prvem smo pripravili anketni vprašalnik za splošno in strokovno javnost, pri drugem smo izvedli fokusni skupini in polstrukturirane intervjuje s strokovno javnostjo.

1 KVANTITATIVNA RAZISKAVA

Metode in tehnike zbiranja podatkov

Zbiranje podatkov (anketiranje) med predstavniki splošne javnosti je potekalo na dva načina: s pomočjo spletnega vprašalnika in s fizičnim anketnim vprašalnikom. Fizični anketni vprašalnik je bil ponujen v izpolnjevanje udeležencem raznih dogodkov, spletna anketa pa je bila ustvarjena za obiskovalce spletnega portala www.nok.si na portalu samem.

Zbiranje podatkov med strokovno javnostjo je potekalo s pomočjo spletnega vprašalnika, ustvarjenega z orodjem za spletno anketiranje 1ka. Povezava do spletne ankete je bila poslana po elektronski pošti članom POPS-ov (predstavniki ministrstev), predstavnikom dijaške in študentske organizacije, predstavnikom srednjih šol (ravnateljem), fakultet (referatom za študijske oz. študentske zadeve) in predstavnikom kariernih svetovalcev (ZRSZ, karierni centri univerz in samostojnih visokošolskih zavodov). Elektronske naslove smo pridobili s spletnih strani organizacij in fakultet, pri POPS-ih pa smo uporabili bazo članov POPS-ov. Zbiranje podatkov je potekalo od 11. 2. 2019 do 1. 3. 2019.

Opis instrumentarija

V okviru kvantitativnega dela spremljave sta bila uporabljena dva merska instrumenta – anketna vprašalnika, prilagojena vsaki izmed ciljnih skupin (anketna vprašalnika za splošno in strokovno javnost).

Anketni vprašalnik za splošno javnost sestoji iz dveh vsebinskih sklopov vprašanj, in sicer iz sklopa vprašanj, ki preverjajo (1) socio-demografske podatke, in iz sklopa, ki preverja (2) prepoznavnost in razumevanje SOK.

Sklop socio-demografskih vprašanj vsebuje vprašanja o spolu, starosti in doseženi stopnji izobrazbe ter o vlogi respondenta. Sklop vprašanj, s katerimi smo preverjali prepoznavnost in razumevanje SOK, je na začetku vseboval izločitveno vprašanje o tem, ali so respondenti že slišali za SOK, na podlagi katerega so se respondentom v nadaljevanju prikazovala ustrezna vprašanja. Poleg tega vprašanja drugi sklop vsebuje še vprašanje o tem, od kod respondenti poznajo SOK, in sklop štirih trditev o seznanjenosti s SOK.

Anketni vprašalnik, namenjen predstavnikom strokovne javnosti, sestoji iz vsebinskega sklopa vprašanj, s katerimi smo preverjali prepoznavnost in razumevanje SOK. Vprašanja (5 sklopov trditev), s katerimi smo preverjali prepoznavnost in razumevanje SOK, se nanašajo na seznanjenost s SOK (7 postavk), stališča ključnih deležnikov o prispevku SOK k transparentnosti kvalifikacij v Sloveniji (5 postavk), stališča o prispevku SOK k vseživljenjskemu izobraževanju, učenju in mobilnosti v Sloveniji (3 postavke) in k večji poveza-

nosti med trgom dela in izobraževanjem v Sloveniji (4 postavke) ter stališča o prioriteti posameznih funkcij SOK za njegov nadaljnji razvoj (7 postavk).

Respondenti so pri posameznih postavkah iz anketnega vprašalnika izražali strinjanje z navedenimi trditvami na 5-stopenjski lestvici strinjanja, ki zajema vrednosti od sploh se ne strinjam (ocena 1) do popolnoma se strinjam (ocena 5), oziroma so izbirali med tremi stopnjami prioritet (nizka, srednja in visoka prioriteta). Pri vsakem vprašanju, pri katerem so respondenti izražali svoja stališča, jim je bila ponujena možnost odgovora »ne vem« oziroma »ne želim odgovoriti« za primere, ko se do trditve niso želeli ali vedeli opredeliti.

Opis obdelave podatkov

Zbrani podatki so bili obdelani z metodami kvantitativne analize, rezultati analize pa so predstavljeni grafično in tabelarično. Podatke smo analizirali z osnovnimi opisnimi metodami statistične analize (frekvenčna porazdelitev podatkov in izračun povprečne vrednosti).

Vzorec

V kvantitativni raziskavi smo v vzorec zajeli:

- 270 respondentov splošne javnosti. Vključenih je bilo več žensk (57,8 %) kot moških (42,2 %), skoraj dve tretjini respondentov v vzorcu (63,7 %) pa predstavljajo stari med 19 in 25 let, medtem ko so bile preostale starostne skupine zastopane v manjši meri. Dve tretjini vzorca predstavljajo študentje (62,2 %) in dijaki (4,1 %), nekaj manj kot četrtnina respondentov se uvršča v kategorijo zaposlenih (23 %). V vzorec so vključeni tudi iskalci zaposlitve (5,6 %), preostali respondenti – udeleženci izobraževanja odraslih (0,4 %), delodajalci (1,1 %), predstavniki centra za vseživljenjsko učenje (0,4 %), karierni svetovalci (0,4 %) – so bili zastopani v manjši meri.¹⁰
- 50 respondentov strokovne javnosti. V raziskavo se je vključilo največ predstavnikov fakultet (44 %), sledijo jim predstavniki srednjih šol (18 %) in predstavniki kariernih svetovalcev (12 %). Preostale kategorije – predstavniki študentskih organizacij (4,0 %), ministrstev (2,0 %), izobraževanja odraslih (4,0 %), visokih šol (4,0 %) – so zastopane v bistveno manjši meri.

2 KVALITATIVNA RAZISKAVA

V okviru kvalitativnega dela spremljave smo uporabili metodi fokusne skupine in intervjuja ter izvedli dve fokusni skupini s strokovno javnostjo¹¹ in 27 polstrukturiranih intervjujev s strokovno javnostjo. Kot raziskovalni instrument za fokusna intervjuja in posamične polstrukturirane intervjuje smo uporabili okvirni vprašalnik z vnaprej pripravljenimi vprašanji, določena vprašanja pa smo oblikovali med fokusnim in posamičnimi intervjuji na podlagi odgovorov respondentov (vnaprej pripravljena vprašanja so dostopna v prilogi 6.3 in 6.4). Fokusni skupini sta potekali na Centru RS za poklicno izobraževanje (CPI) dne 1. 2. 2019 (trajal je približno 2 uri) in 5. 3. 2019 (trajal je približno 2 ure). Posamične intervjuje smo opravili na delovnih mestih pri deležnikih v obdobju od 6. marca do 15. aprila 2019 in so trajali približno po 30 minut.

¹⁰ Za vse sogovornike smo uporabili moški slovnični spol.

¹¹ Tretjo načrtovano fokusno skupino smo izvedli v obliki intervjuja s predstavnikom sindikata, zaradi nizke odzivnosti preostalih predvidenih deležnikov.

Obdelava podatkov

Izvedene intervjuje s strokovno javnostjo in v fokusni skupini smo posneli, prepisali in uredili za nadaljnjo obdelavo. Analiza vsebine je bila induktivna; vključevala je odprto kodiranje, ustvarjanje kategorij in abstrakcijo. Z uporabo ustvarjenih kategorij smo oblikovali splošen opis uporabe in razumevanja SOK med strokovno javnostjo.

Vzorec

V kvalitativnem delu spremljave smo pri intervjujih v vzorec vključili 27 respondentov strokovne javnosti – 10 predstavnikov fakultet, 15 predstavnikov CPI, 1 predstavnik Zavoda RS za šolstvo, 1 predstavnik predlagatelja dodatnih kvalifikacij – medtem ko smo v fokusni skupini vključili 17 naslednji deležnikov: po 2 predstavnika Strokovnega sveta RS za poklicno in strokovno izobraževanje, NAKVIS-a ter Strokovne komisije nacionalne koordinacijske točke (NKT) SOK-EOK ter po 1 predstavnika Europass, Euroguidance, Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport, sektorja za visokošolstvo pri Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport, Zavoda RS za šolstvo, Andragoškega centra Slovenije, Državnega izpitnega centra, sektorja za vseživljensko izobraževanje pri Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve, ENIC-NARIC centra, Statističnega urada RS ter sindikata.¹²

Skupen povzetek metodoloških značilnosti raziskave je prikazan v tabeli 2.

Tabela 2: Povzetek metodoloških značilnosti raziskave

Merski instrument	Metodološki podatki	
Polstrukturirani intervju	Velikost vzorca	27 intervjuvancev
	Tip vzorca	Neslučajnostni namenski vzorec
	Način zbiranja podatkov	Osebo intervjuvanje
	Metoda obdelave podatkov	Kvalitativna (kodiranje odgovorov intervjuvancev, oblikovanje kategorij)
Fokusna skupina	Velikost vzorca	2 skupini, skupaj 17 intervjuvancev
	Tip vzorca	Neslučajnostni namenski vzorec
	Način zbiranja podatkov	Osebo intervjuvanje
	Metoda obdelave podatkov	Kvalitativna (kodiranje odgovorov intervjuvancev, oblikovanje kategorij)
Anketni vprašalnik (splošna javnost)	Velikost vzorca	270 oseb
	Tip vzorca	Neslučajnostni priložnostni vzorec
	Način zbiranja podatkov	Kombinacija spletne ankete in fizičnega anketnega vprašalnika
	Metode obdelave podatkov	Kvantitativne metode (osnovne deskriptivne metode)
Anketni vprašalnik (strokovna javnost)	Velikost vzorca	50 oseb
	Tip vzorca	Neslučajnostni namenski vzorec
	Način zbiranja podatkov	Spletna anketa
	Metode obdelave podatkov	Kvantitativne metode (osnovne deskriptivne metode)

12 Na fokusno skupino so bili vabljeni tudi predstavniki Strokovnega sveta RS za splošno izobraževanje in predstavniki Strokovnega sveta RS za izobraževanje odraslih, a se slednje niso uspeli udeležiti.

4. KLJUČNE UGOTOVITVE

4.1. Razumevanje ogrodja med deležniki

Na področju razumevanja ogrodja med strokovno javnostjo ugotavljamo naslednje:

- Deležniki cenijo preglednost in urejenost, ki jo je prinesel SOK za celoten izobraževalni sistem in delijo mnenje, da SOK prispeva k boljšemu razumevanju kvalifikacij v državi. Opisniki in ravni so večinoma dobro sprejeti, nekateri sogovorniki pa problematizirajo delitev učnih izidov na kategorije znanja, spretnosti in kompetenc. To kaže, da je komunikacijska funkcija SOK dobro sprejeta.
- Deležniki izpostavljajo dve temeljni funkciji SOK: seznanjenost ljudi (potreba po informiranju vseh skupin deležnikov) in sistematično urejenost sistema izobraževanja (povezanost vseh segmentov sistema izobraževanja in usposabljanja). To kaže, da je prispevek SOK-a k sistematizaciji sistema izobraževanja in usposabljanja v državi dobro sprejeta, vendar le v tistih segmentih, ki so bili že pred uvedbo SOK dobro razviti (formalno izobraževanje, sistem NPK). Lahko rečemo, da transparentnost in primerljivost kvalifikacij na nacionalni ravni v očeh sogovornikov izstopata kot dva temeljna namena SOK. Tudi dve tretjini respondentov ključnih deležnikov v anketi soglaša s trditvijo, da SOK omogoča lažjo primerjavo med kvalifikacijami. SOK kot sredstvo krepitve mobilnosti in povezovanja izobraževanja s trgom dela v večji meri še ni prepoznano.
- Povedna je ugotovitev, da je v manjši meri prisotno stališče, da SOK prispeva k boljši preglednosti kvalifikacij na posameznem strokovnem področju. Rezultat je treba pripisati dejstvu, da je skoraj polovica respondentov z visokošolskega področja.
- Reformska vloga SOK se z vidika vključevanja novih kvalifikacij v SOK ni dobro obnesla. Deležniki opozarjajo na izzive, ki se pojavljajo pri kvalifikacijah, ki jih je mogoče pridobiti zunaj sistema formalnega izobraževanja in certifikatnega sistema in pred uvedbo ogrodja še niso obstajale ali niso bile sistematično in formalno umeščene v sistem kvalifikacij. Gre za dve vrsti kvalifikacij: formalno neregulirane dodatne kvalifikacije ter kvalifikacije, ki izhajajo iz programov za usposabljanje oz. izpopolnjevanje ter študijskih programov za izpopolnjevanje. Pri slednjih, ki so sicer formalno pravno urejene v Zakonu o poklicnem in strokovnem izobraževanju (ZPSI-1, Ur. l. RS, št. 79/06 in 68/17) in Zakonu o visokem šolstvu (ZViS- UBP7 (Ur. l. RS, št. 32/12), je nejasna njihova funkcija. To kaže na resnejše ovire in izzive, ki jih bo potrebno v bodoče posebej nasloviti. Respondenti so kot najpomembnejšo za nadaljnji razvoj SOK-a prepoznali funkcijo zagotavljanja kakovosti kvalifikacij, najnižjo prioriteto pa ima usmerjenost k učnim izidom in regulacijsko funkcijo.

- Usmerjenost na učne izide je tudi med sogovorniki na intervjujih manj prepoznana, izpostavljajo pa jo tisti, ki se poklicno ukvarjajo z razvojem izobraževalnih programov. V okviru intervjujev so sogovorniki spregovorili tudi o svojem odnosu do usmerjenosti k učnim izidom: kot najpomembnejši prispevek te usmerjenosti vidijo v izboljšanju praks ocenjevanja ter h kakovostnejšemu razvoju izobraževalnih programov. Nizko je strinjanje s trditvami, da lahko usmerjenost k učnim izidom prispeva k izboljšanju praks poučevanja in učenja.
- Splošen vtis je, da strokovna in splošna javnost predvsem skušata osvojiti logiko ogrodja, konceptualni razmisleki so precej manj prisotni. Največ dvomov izražajo glede vključevanja dodatnih kvalifikacij v ogrodje.

4.2. Uporaba ogrodja med deležniki

Z vidika uporabe ogrodja med deležniki ugotavljamo, da deležniki uporabljajo SOK predvsem za namen informiranja za potrebe lastnih zaposlenih ter informiranje partnerjev in uporabnikov, kar vključuje tudi postopno vključevanje informacij o SOK (in EOK) v različne listine. Za potrebe mobilnosti pa se SOK (še) ne uporablja oziroma ga deležniki v ta namen ne prepoznajo.

Pripravljalci izobraževalnih in študijskih programov, programov izpopolnjevanja, poklicnih standardov (PS) in katalogov standardov strokovnih znanj in spretnosti (Katalog) ter dodatnih kvalifikacij uporabljajo opisnike SOK različno pogosto in za različne namene. Tisti, ki ogrodja še ne uporabljajo, navajajo, da so opisniki SOK presplošni, da bi jih uporabljali pri svojem delu. Predstavniki visokošolskega izobraževanja pa kot razlog za neuporabo ogrodja navajajo uporabo KLASIUS-a, ker opisnikov ravni SOK še ne poznajo ali zaradi nepoenotene terminologije, ki jo uvaja SOK. Na ravni poklicnega in strokovnega izobraževanja in usposabljanja se opisniki ravni SOK pri določanju zahtevnostne ravni kvalifikacije uporabljajo v večji meri, a uporaba ni poenotena, prav tako pa raven kvalifikacije določajo tudi drugi razlogi, ki niso neposredno vezani na opisnike SOK (mesto izobraževalnega programa v izobraževalni strukturi). Tisti, ki uporabljajo opisnike SOK pri svojem delu, jih pa največkrat uporabljajo pri:

- pri pripravi novih in reviziji obstoječih izobraževalnih programov;
- pri večjih spremembah obstoječih ali pri pripravi novih študijskih programov;
- pri pripravi učnih izidov izobraževalnega programa oz. pri pripravi učnih izidov (kompetenc);
- pri pripravi dodatne kvalifikacije;
- pri pripravi kataloga za praktično usposabljanje.

Deležniki opozarjajo tudi na nekatere pomanjkljivosti oz. šibkosti pri uporabi ogrodja, ki bi jih bilo primerno odpraviti:

- Pomen primerjave med ravnmi za opisovanje; pri opisovanju kvalifikacij in njihovem umeščanju na posamezni ravni se je treba opreti tudi na primerjavo učnih izidov na višji in na nižji ravni.

- Za opisovanje in umeščanje učnih izidov in kvalifikacij na ravni bi bilo v pomoč, če bi ločili kratke opise (krajše, kot so zdaj) in jim dodali daljše različice opisov.
- Kvalifikacije, pridobljene izven sistema formalnega izobraževanja in certifikatnega sistema (tj. dodatne kvalifikacije ter kvalifikacije, ki izhajajo iz programov za usposabljanje oz. izpopolnjevanje ter študijskih programov za izpopolnjevanje) so v skupine razdeljene glede na predlagatelja in ne glede na vsebinske razlike med njimi. Zato prihaja do težav tako pri njihovem razumevanju kot tudi pri njihovi akreditaciji in umeščanju v ogrodje.
- Predstavniki sindikatov ugotavljajo, da imajo premalo sredstev in strokovno usposobljenih kadrov za analize predlogov v zvezi z ogrodji kvalifikacij, zaradi česar nimajo možnosti organizirano izraziti svojih pogledov ali svojega mnenja.

Od objave Zakona o Slovenskem ogrodju kvalifikacij (ZSOK) do danes je razviden vpliv zakona na nacionalno zakonodajo in strateške dokumente s področja izobraževanja, na področno zakonodajo oz. predpise ter na vsebino javnih listin, razpisov za delovna mesta in nekaterih javno dostopnih obrazcev.

Še pred sprejetjem Zakona o Slovenskem ogrodju kvalifikacij je bilo nacionalno ogrodje kvalifikacij vključeno v dve nacionalni resoluciji:

- Resolucija o Nacionalnem programu izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji za obdobje 2013–2020 (ReNPIO13–20) SOK naslavlja v okviru prednostnega področja usposabljanje in izobraževanje za potrebe dela, in sicer omenja pripravo Slovenskega ogrodja kvalifikacij (SOK), v katerega bodo poleg formalne izobrazbe vključene tudi nacionalne poklicne kvalifikacije, verjetno pa tudi dodatne kvalifikacije.
- Resolucija o Nacionalnem programu visokega šolstva 2011–2020 (ReNPVŠ11–20) navaja SOK v okviru ciljev in ukrepov, znotraj katerih bo oblikovano nacionalno ogrodje visokošolskih kvalifikacij kot del nacionalnega ogrodja kvalifikacij.

ter naslednje zakone na področju izobraževanja in usposabljanja ter delovanja RS v institucijah EU:

- Zakon o poklicnem in strokovnem izobraževanju (ZPSI–1) (Uradni list RS, št. 79/06 z dne 27. 7. 2006) v delu, kjer pokriva Nacionalne poklicne kvalifikacije, navaja, da se ustrezna nacionalna poklicna kvalifikacija pridobi v skladu z nacionalnim ogroddjem kvalifikacij.
- Zakon o visokem šolstvu (uradno prečiščeno besedilo) (ZViS–UPB7) (Uradni list RS, št. 32/2012, z dne 4. 5. 2012) predvideva, da morajo imeti študijski programi za pridobitev izobrazbe prve in druge stopnje med obveznimi sestavinami navedeno razvrstitev v nacionalno ogrodje kvalifikacij, evropsko ogrodje visokošolskih klasifikacij ter evropsko ogrodje kvalifikacij ter da se ta podatek vodi tudi v evidenci eVŠ.
- Zakon o nacionalnih poklicnih kvalifikacijah (uradno prečiščeno besedilo) (ZNPK–UPB2), Uradni list RS št. 1/2007, z dne 5. 1. 2007 predvideva, da se poklicne kvalifikacije uvrščajo v nacionalno ogrodje kvalifikacij.

- Deklaracija o usmeritvah za delovanje Republike Slovenije v institucijah Evropske unije v obdobju januar 2013–junij 2014 (DeUDIEU1314) (Uradni list RS, št. 22/2013, z dne 15. 3. 2013) omenja postopek umeščanja nacionalnega ogrođa kvalifikacij v EOK.

Po uveljavitvi ZSOK se je Slovensko ogrođe kvalifikacij v področno zakonodajo in predpise v pretežni meri vključevalo v smislu opredeljevanja izobrazbenih pogojev strokovnih kadrov v posameznih panogah, in sicer z opredeljenimi ravni SOK/EOK.

V letu 2016 so se v skladu s 5. členom ZSOK prilagodili: Pravilnik o obrazcih javnih listin v osnovni šoli (Uradni list RS, št. 40/2016 z dne 6. 6. 2016), Pravilnik o obrazcih javnih listin v srednješolskem izobraževanju (Uradni list RS, št. 28/2016 z dne 15. 4. 2016), Pravilnik o prilogi k diplomu (Uradni list RS, št. 38/16 z dne 27. 5. 2016) ter Pravilnik o določitvi obrazca potrdila o pridobitvi dodatne kvalifikacije (Uradni list RS, št. 28/2016, z dne 15. 4. 2016), Pravilnik o spremembi in dopolnitvi Pravilnika o obrazcu javne listine o nacionalni poklicni kvalifikaciji – certifikatu in nadomestnem certifikatu (Uradni list RS, št. 22/2016, z dne 23. 3. 2016).

Prav tako so se ravni SOK/EOK začele pojavljati v razpisih za prosta delovna mesta, ter v nekaterih drugih javno dostopnih obrazcih. Na drugi strani pa je analiza zaznala pomanjkljivo uporabo SOK v kolektivnih pogodbah in nekaterih predpisih na lokalni ravni. Prostora za izboljšanje uporabe SOK-a z vidika njegovega vključevanja v nacionalno in področno zakonodajo in dokumente je torej še precej.

4.3. Prepoznavnost ogrođa med deležniki

Z vidika prepoznavnosti ogrođa med strokovno in splošno javnostjo ugotavljamo naslednje:

- Splošna javnost (med anketiranci so bili večinoma študenti (dobrih 62 %) in zaposleni (23 %) ter stari med 19 in 25 let) je s SOK seznanjena, pri čemer se je z njim seznanila največ s spleta (dobrih 52 %) in s spričevala oz. prilog k diplomu/spričevalu (skoraj 26 %).
- Večina respondentov splošne javnosti zna na raven SOK umestiti svojo izobrazbo, malo manj kot polovica pozna namene SOK-a in dobra polovica se (popolnoma) strinja, da je seznanjena z ravni SOK.
- Večina (80 %) strokovne javnosti (med njimi je 44 % predstavnikov fakultet) je seznanjena s SOK, čeprav so ji njegovi nameni nekoliko manj poznani (približno 63 %). Rezultati intervjujev potrjujejo ugotovitvi, da so deležniki seznanjeni s SOK.
- Natančnejše vsebinsko poznavanje SOK-a je zaznati s strani tistih predstavnikov strokovne javnosti, ki se po svoji dolžnosti srečujejo z njim na različne načine. Premalo pa so z njim seznanjeni tako strokovnjaki (različni svetovalci) na operativni ravni kot tudi neposredni uporabniki. Kljub temu

da so informacije dostopne na spletu, je med deležniki posebej izpostavljena potreba po informiranju.

- Deležniki z vidika prepoznavnosti ogrožja še izpostavljajo potrebo po (a) informiranosti o uporabnosti SOK na spletni strani SOK; (b) promocijo SOK v splošni javnosti (vključno z umeščenostjo kvalifikacij na ravni SOK in razlikovanjem med tremi vrstami kvalifikacij); ter (c) boljšo informiranost izobraževalcev in delodajalcev o ravneh SOK ter o starih in novih poimenovanih kvalifikacij.

4.4. Analiza vpliva SOK na sistem izobraževanja

Z vidika vpliva SOK na sistem izobraževanja in usposabljanja ugotavljamo naslednje:

- SOK omogoča primerljivost kvalifikacij tako na nacionalni ravni kot tudi na ravni EU.
- SOK omogoča tudi primerljivosti po »časovni vertikali« – načeloma SOK omogoča primerjavo kvalifikacij, ki jih je bilo mogoče pridobiti v sistemu izobraževanja nekoč in ki jih je mogoče pridobiti danes.
- Deležniki s področja visokega šolstva izpostavijo pozitiven vpliv na visokošolske kvalifikacije, saj so opisniki ravni lahko:
  - v pomoč pri oblikovanju kompetenc v visokem šolstvu;
  - v pomoč pri razmejitvi različnostopenjskih visokošolskih kvalifikacij in
  - v pomoč kot evalvatorsko orodje.
- Ogrožje spodbuja razvoj celovitega kompetenčnega pristopa v izobraževanju; opisniki učnih izidov krepijo pragmatični koncept znanja, obenem pa zagotavljajo zadostno celovitost razumevanja kompetence.
- Analiza kurikularnih dokumentov kaže, da je imel SOK s svojim pristopom k učnim izidom že kar občuten vpliv, ki se kaže zlasti v dveh vidikih: v sistem je prinesel jasneje formulirano logiko stopnjevanosti kvalifikacij in s tem stopnjevanosti učnih izidov. Prinesel pa je tudi uvid, da zgolj z rabo operativnih glagolov še ne pridemo do razumljivih in enoznačnih učnih izidov ter da moramo pozornost posvetiti tako kvalifikaciji oziroma programu kot celoti kot tudi drugim sestavinam, zajetih v temeljnih principih oblikovanja učnih izidov (prim. Ermenc, Biloslavo, Mikulec, 2016).
- Predstavniki deležnikov s področja visokega šolstva kot najpomembnejši prispevek usmerjenosti SOK-a k učnim izidom prepoznavajo izboljšanje prakse ocenjevanja učnih izidov.

5. PRIPOROČILA

Na podlagi ugotovitev Spremljave, izpostavljenih v poglavju Ključne ugotovitve, bi bilo v nadaljnjih korakih implementacije SOK morda vredno razmisliti o ukrepih, ki se nanašajo na:

- spodbujanje strokovne razprave na nacionalni ravni o vlogi in namenu posameznih vrst kvalifikacij vključenih v SOK ter relacijah med njimi;
  - Reformska vloga SOK se z vidika vključevanja novih kvalifikacij v SOK ni dobro obnesla. Deležniki opozarjajo na izzive, ki se pojavljajo pri kvalifikacijah, ki jih je mogoče pridobiti izven sistema formalnega izobraževanja in certifikatnega sistema in pred uvedbo ogrođa še niso obstajale ali niso bile sistematično in formalno umeščene v sistem kvalifikacij. Deležniki prav tako izražajo dvome glede vključevanja dodatnih kvalifikacij v ogrođe. S pomočjo širše strokovne razprave je možno poiskati odgovore na prepoznane izzive in odprta vprašanja.
- spodbujanje strokovne razprave po gospodarskih panogah o njihovih potrebah po dodatnih kvalifikacijah;
  - Namen dodatnih kvalifikacij je predvsem v tem, da bi delodajalci lahko zagotovili razvoj ustreznih znanj, spretnosti in kompetenc svojim kadrom, ki bi zagotavljaše njihovo trajnostno uspešnost in razvoj. Obe nem pa ugotavljajo, da deležniki iz gospodarstva slabo poznajo namen in uporabnost dodatnih kompetenc. Tovrstne razprave, bi lahko vodile k hitrejšemu in učinkovitejšemu razvoju novih dodatnih kvalifikacij z večjo gospodarsko in širšo družbeno vrednostjo.
- nadaljnji razvoj in dopolnjevanje metodoloških podlag za umeščanje dodatnih kvalifikacij v Slovensko ogrođe kvalifikacij;
  - Deležniki ugotavljajo, da je nejasna funkcija dodatnih kvalifikacij. To kaže na resnejše ovire in izzive, ki jih bo potrebno v bodoče posebej nasloviti. Med slednje se uvrščajo tudi metodološke podlage za njihovo umeščanje.
- nadaljnje širjenje prepoznavnosti in spodbujanje praktične uporabe SOK med ključnimi deležniki, še posebej med deležniki v visokem šolstvu;
  - Respondenti z visokošolskega področja ugotavljajo, da SOK bistveno ne prispeva k boljši preglednosti kvalifikacij na posameznem strokovnem področju. Slednji tudi ugotavljajo, da še naprej uporabljajo KLASIUS-a, ker opisnikov ravni in terminologije SOK še ne poznajo.
- nudenje nadaljnje strokovne podpore pripravljavcem kvalifikacij s strokovnimi usposabljanji in razvojem strokovnih gradiv na področju uporabe koncepta učnih izidov in opisnikov SOK v praksi;
  - Med deležniki prevladuje mnenje, da usmerjenost k učnim izidom ne prispeva k izboljšanju praks poučevanja in učenja. Prav tako se je potrebno pri opisovanju kvalifikacij in njihovem umeščanju na posamezni ravni opreti tudi na primerjavo učnih izidov na višji in na nižji ravni, kar pa pripravljavci največkrat ne vedo. To je možno v dobršni meri razrešiti z nadaljnjim strokovnim usposabljanjem in razvojem strokovnih gradiv.

- pripravo vseslovenske promocije SOK med laično javnostjo, še posebej med učenci, dijaki in študenti ter med delodajalci;
  - SOK kot sredstvo krepite mobilnosti in povezovanja izobraževanja s trgom dela v večji meri še ni prepoznano.
- vzpostavitev sistema in metodologije za periodično spremljanje implementacije SOK na vsakih 3–5 let.
  - Vplive ogroditelj kvalifikacij je treba razumeti v povezavi s spremenljivimi socialnimi, političnimi in institucionalnimi okviri, v katerih delujejo. Zato je smiselno vzpostaviti ustrezno metodologijo za periodično spremljanje implementacije SOK, ki bi zagotavljala ažurne informacije odločevalcem in deležnikom pri sprejemanju nadaljnjih odločitev v zvezi s SOK.

6. PREDSTAVITEV REZULTATOV KVANTITATIVNE RAZISKAVE

6.1. Splošna javnost

METODOLOGIJA

Opis vzorca

V raziskavi je sodelovalo 270 respondentov, predstavnikov splošne javnosti. V raziskavo se je vključilo več žensk (57,8 %) kot moških (42,2 %). Skoraj dve tretjini respondentov v vzorcu (63,7 %) predstavljajo stari med 19 in 25 let, preostale starostne skupine so zastopane v manjši meri (tabela 3).

Tabela 3: Struktura vzorca po spolu in starosti (n = 270)

Spol	f	%
moški	114	42,2 %
ženski	156	57,8 %
Starost	f	%
15–18 let	14	5,2 %
19–25 let	172	63,7 %
26–35 let	28	10,4 %
36–50 let	40	14,8 %
51–65 let	16	5,9 %

Dve tretjini vzorca predstavljajo študentje (62,2 %) in dijaki (4,1 %), nekaj manj kot četrtina respondentov se uvršča v kategorijo zaposlenih (23 %). V vzorec so vključeni tudi iskalci zaposlitve (5,6 %), preostali respondenti so zastopani v manjši meri (3 % ali manj).

Tabela 4: Struktura vzorca po vlogi respondentov (n = 270)

Vloga	f	%
Dijak	11	4,1 %
Študent	168	62,2 %
Zaposlen	62	23,0 %
Udeleženec izobraževanja odraslih	1	0,4 %
Delodajalec	3	1,1 %
Predstavnik centra vseživljenjskega učenja	1	0,4 %
Karierni svetovalec (ZRSZ)	1	0,4 %
Iskalec zaposlitve	15	5,6 %
Drugo	8	3,0 %

Gledano SOK po ravneh izobrazbe je največ respondentov pridobilo 5. stopnjo izobrazbe (44,8 %), med njimi prevladujejo tisti z doseženo srednjo splošno izobrazbo. Približno četrтина respondentov (24,4 %) je pridobila 7. stopnjo izobrazbe, predvsem visokošolsko univerzitetno izobrazbo. Sledijo jim respondenti, ki so pridobili 8. stopnjo izobrazbe (13 %).

Nekaj več kot polovica respondentov je tako dosegla 5. stopnjo izobrazbe ali manj.

Tabela 5: Struktura vzorca po najvišji doseženi stopnji izobrazbe, razdeljeno po SOK ravneh (n = 270)

Vloga	f	%		f	%
SOK 1	1	0,4 %	Nedokončana osnovnošolska izobrazba (spričevalo o končanem 7. oz. 8. razredu OŠ)	1	0,4 %
			Osnovnošolska izobrazba z nižjim izobrazbenim standardom	0	0,0 %
SOK 2	9	3,3 %	Osnovnošolska izobrazba	9	3,3 %
SOK 3	2	0,7 %	Nižja poklicna izobrazba	2	0,7 %
SOK 4	6	2,2 %	Srednja poklicna izobrazba	6	2,2 %
SOK 5	121	44,8 %	Srednja strokovna izobrazba	12	4,4 %
			Srednja splošna izobrazba	109	40,4 %
SOK 6	15	5,6 %	Višja strokovna, višješolska izobrazba	15	5,6 %
SOK 7	66	24,4 %	Visokošolska strokovna izobrazba /1. bolonjska stopnja	9	3,3 %
			Visokošolska univerzitetna izobrazba /1. bolonjska stopnja	54	20,0 %
			Visoka strokovna izobrazba (predbolonjska)	3	1,1 %
			Specializacija po višje strokovni izobrazbi po Zakonu o usmerjenem izobraževanju	0	0,0 %
SOK 8	35	13,0 %	Magisterij /2. bolonjska stopnja	11	4,1 %
			Specializacija po visokošolski strokovni izobrazbi (predbolonjska)	0	0,0 %
			Univerzitetna izobrazba (predbolonjska)	22	8,1 %
			Visoka strokovna izobrazba po Zakonu o usmerjenem izobraževanju	2	0,7 %
SOK 9	7	2,6 %	Magisterij znanosti/umetnosti (predbolonjski)	5	1,9 %
			Magisterij znanosti/umetnosti po Zakonu o usmerjenem izobraževanju	2	0,7 %
			Specializacija po visoki univerzitetni izobrazbi (predbolonjska)	0	0,0 %
			Specializacija po visoki strokovni izobrazbi po Zakonu o usmerjenem izobraževanju	0	0,0 %
SOK 10	8	3,0 %	Doktorat znanosti (3. bolonjska stopnja)	3	1,1 %
			Doktorat znanosti (predbolonjski)	5	1,9 %
			Doktorat znanosti po Zakonu o usmerjenem izobraževanju	0	0,0 %

REZULTATI

Prepoznavnost in razumevanje Slovenskega ogrodja kvalifikacij

Na vprašanje »Ali ste že slišali za Slovensko ogrodje kvalifikacij (SOK)?« je pritrdilno odgovorila nekaj manj kot tretjina respondentov (31,4 %). Med temi respondenti (n = 85) je več kot polovica (52,9 %) takih, ki poznajo SOK s spleta, približno četrtnina (25,9 %) jih pozna SOK iz spričeval oziroma diplome, ki so jo prejeli. Najredkeje respondenti poznajo SOK iz družbenih omrežij (10,6 %). Nekaj manj kot četrtnina respondentov (23,5 %) je navedla, da pozna SOK iz drugih virov, najpogosteje zaradi dela, ki ga opravljajo (8,2 %), iz predstavitve SOK na BDTN (4,7 %) in iz študija (2,4 %).

Tabela 6: Frekvenčna porazdelitev odgovorov na vprašanje »Od kod poznate SOK?« (n = 85)

Viri prepoznavanja SOK	f	%
splet	45	52,9 %
spričevalo/diploma	22	25,9 %
družabna omrežja	9	10,6 %
drugi viri:	20	23,5 %
delo, ki ga opravlja	7	8,2 %
predstavitve na BDTN	4	4,7 %
študij	2	2,4 %
iz izpolnjevanja obrazcev za štipendije	1	1,2 %
od staršev in družine	1	1,2 %
od znanca, mnenje ENIC–NARIC centra	1	1,2 %
predstavitve in spletna stran CPI	1	1,2 %
prijave na zaposlitev	1	1,2 %
vabilo na izobraževanje v okviru UL	1	1,2 %
vpis v dom	1	1,2 %

V nadaljevanju predstavljamo stališča respondentov o prepoznavnosti SOK–a, ki so jih izrazili na 5–stopenjski Likertovi lestvici strinjanja, kjer ocena 1 pomeni, da se z navedeno trditvijo sploh ne strinjajo, in ocena 5, da se s trditvijo popolnoma strinjajo. Respondenti so imeli na voljo tudi odgovor »ne vem« za primere, ko se do trditve ne vedo ali ne želijo opredeliti. V analizo so vključeni le tisti respondenti, ki so predhodno navedli, da so že slišali za Slovensko ogrodje kvalifikacij (n = 85).

Glede na povprečno izraženo strinjanje (M) v kontekstu postavk, ki obravnava–jo splošno poznavanje SOK–a (tabela 7), respondenti še najbolj znajo uvrstiti lastno pridobljeno izobrazbo oziroma kvalifikacijo na raven SOK (M = 4,27), saj se je večina respondentov strinjala (38,8 %) ali popolnoma strinjala (45,9 %) z navedeno trditvijo. Nekoliko slabša je seznanjenost z 10 ravnmi SOK–a (M = 3,73), čeprav skoraj tretjina respondentov (62,4 %) navaja, da je seznanjena z njimi. Na približno enaki ravni je pri respondentskih poznavanju namena SOK–a (M = 3,69), saj se je nekaj manj kot polovica (48,2 %) respondentov strinjala s trditvijo, da poznajo namen SOK–a, 14,1 % respondentov pa se s trditvijo popolnoma strinja. Nekaj več kot desetina respondentov ne pozna (9,4 %) ali sploh ne pozna (1,2 %) namena SOK–a. Najnižja stopnja strinjanja je bila ugotovljena pri trditvi, ki obravnava zmožnost ločevanja kvalifikacij v SOK–u (M = 3,43), pri čemer petina respondentov ne zna ločiti kvalifikacij v SOK–u, četrtnina (25,9 %) pa o tem ni prepričana.

Tabela 7: Frekvenčna distribucija odgovorov in povprečna stopnja strinjanja za postavke, ki merijo splošno poznavanje SOK-a (n = 85)

	M	Sploh se ne strinjam	Ne strinjam se	Niti se strinjam, niti se ne strinjam	Strinjam se	Popolnoma se strinjam	Ne vem
Poznam namen SOK-a.	3,69	1,2 %	9,4 %	21,2 %	48,2 %	14,1 %	5,9 %
Seznanjen sem z 10 ravni SOK.	3,73	1,2 %	15,3 %	15,3 %	38,8 %	23,5 %	5,9 %
Vem, na katero raven SOK sodi moja pridobljena izobrazba oz. kvalifikacija.	4,27	1,2 %	4,7 %	7,1 %	38,8 %	45,9 %	2,4 %
Med seboj znam ločiti kvalifikacije v SOK-u (izobrazbe, poklicne kvalifikacije ...).	3,43	4,7 %	15,3 %	25,9 %	38,8 %	14,1 %	1,2 %

6.2. Strokovna javnost

METODOLOGIJA

Opis vzorca

V raziskavi je sodelovalo 50 respondentov.

V raziskavo se je vključilo največ predstavnikov fakultet (44 %), sledijo jim predstavniki srednjih šol (18 %) in predstavniki kariernih svetovalcev (12 %). Preostale kategorije so zastopane v bistveno manjši meri, imajo pa vse vsaj po enega predstavnika, ki je podal svoje mnenje glede Slovenskega ogroджа kvalifikacij in registra kvalifikacij SOK.

Tabela 8: Struktura vzorca po vlogi respondentov (n = 50)

Vloga	f	%
Predstavnik Fakultete	22	44,0 %
Predstavnik Srednje šole	9	18,0 %
Predstavnik Kariernih svetovalcev	6	12,0 %
Predstavnik Študentske organizacije	2	4,0 %
Predstavnik izobraževanja odraslih	2	4,0 %
Predstavnik Ljudske univerze	2	4,0 %
Predstavnik Visoke šole	2	4,0 %
Predstavnik Ministrstva	1	2,0 %
Drugo (neopredeljeno)	4	8,0 %

REZULTATI

Prepoznavnost in razumevanje Slovenskega ogrođja kvalifikacij

Večina respondentov (80 %) je seznanjena s SOK-om, kljub temu pa 12 % ključnih deležnikov s SOK-om ni seznanjenih. Delež tistih, ki poznajo namen SOK-a, je že nižji (63,3 %), podobno visok pa je delež tistih, ki SOK uporabljajo pri svojem delu (61,2 %).

Relativno visoka je tudi stopnja seznanjenosti z Evropskim ogrođjem kvalifikacij, za katerega slabi dve tretjini respondentov (65,3 %) navajata, da sta seznanjeni z njim. Več kot polovici respondentov (57,2 %) so gradiva in druge informacije o SOK-u dostopne, medtem ko le dobra tretjina ključnih deležnikov (34,7 %) navaja, da so jim koristi SOK-a ustrezno predstavljene, slaba tretjina (30,6 %) pa, da jim koristi SOK-a niso ustrezno predstavljene. Nekaj manj kot polovica (46,9 %) respondentov soglašā, da je SOK ustrezno usklajen z ukrepi, predpisi in politikami na njihovem strokovnem področju, četrtna (24,5 %) pa je glede tega neopredeljena (tabela 9).

Tabela 9: Frekvenčna distribucija odgovorov in povprečna stopnja strinjanja za postavke, ki merijo seznanjenost s SOK-om

	N	M	Sploh se ne strinjam	Ne strinjam se	Niti se strinjam, niti se ne strinjam	Strinjam se	Popolnoma se strinjam	Ne vem
Seznanjen/a sem s SOK-om.	50	4,04	8,0 %	4,0 %	8,0 %	36,0 %	44,0 %	0,0 %
Poznam namen SOK-a.	49	3,73	8,2 %	8,2 %	20,4 %	28,6 %	34,7 %	0,0 %
SOK uporabljam pri svojem delu.	49	3,47	16,3 %	6,1 %	14,3 %	30,6 %	30,6 %	2,0 %
SOK je ustrezno usklajen z ukrepi, predpisi in politikami na mojem strokovnem področju.	49	3,10	12,2 %	4,1 %	24,5 %	18,4 %	28,6 %	12,2 %
Koristi SOK-a so mi, kot deležniku, ustrezno predstavljene.	49	2,94	12,2 %	18,4 %	30,6 %	20,4 %	14,3 %	4,1 %
Gradiva in druge informacije o SOK-u, ki jih potrebujem, so mi dostopna.	49	3,43	8,2 %	4,1 %	24,5 %	32,7 %	24,5 %	6,1 %
Seznanjen sem z Evropskim ogrođjem kvalifikacij (EOK).	49	3,69	8,2 %	4,1 %	18,4 %	28,6 %	36,7 %	4,1 %

Respondenti se v največji meri strinjajo, da SOK prispeva k boljšemu razumevanju kvalifikacij (M = 3,37) in enostavnejšemu opisu kvalifikacij (M = 3,37), in sicer je bilo strinjanje glede navedenega zaznano pri več kot polovici ključnih deležnikov (tabela 10). Več kot polovica respondentov (54,3 %) je prav tako mnenja, da SOK prispeva k boljši preglednosti znanja, spretnosti in kompetenc posamezne kvalifikacije (M = 3,30), relativno visok delež respondentov (30,4 %) pa je glede tega neopredeljenih. V manjši meri pa je prisotno stališče, da SOK prispeva k boljši preglednosti kvalifikacij na posameznem strokovnem področju (M = 3,13) in da SOK prispeva k boljšemu razumevanju relacij med posameznimi vrstami kvalifikacij (kvalifikacijami pridobljenimi v okviru formalnega izobraževanja, usposabljanja in izpopolnjevanja ter dodatnimi kvalifikacijami) (M = 3,00).

Tabela 10: Frekvenčna distribucija odgovorov in povprečna stopnja strinjanja za postavke, ki merijo stališča glede prispevka SOK–a k transparentnosti kvalifikacij v Sloveniji

	N	M	Sploh se ne strinjam	Ne strinjam se	Niti se strinjam, niti se ne strinjam	Strinjam se	Popolnoma se strinjam	Ne vem
SOK prispeva k boljšemu razumevanju kvalifikacij.	46	3,37	2,2 %	2,2 %	30,4 %	43,5 %	13,0 %	8,7 %
SOK prispeva k enostavnejšemu opisu kvalifikacij.	46	3,37	0,0 %	2,2 %	37,0 %	39,1 %	13,0 %	8,7 %
SOK prispeva k boljši preglednosti znanja, spretnosti in kompetenc posamezne kvalifikacije.	46	3,30	2,2 %	4,3 %	30,4 %	43,5 %	10,9 %	8,7 %
SOK prispeva k boljši preglednosti kvalifikacij na posameznem strokovnem področju (npr. gradbeništvu, kmetijstvu itd.).	45	3,13	4,4 %	0,0 %	40,0 %	33,3 %	11,1 %	11,1 %
SOK prispeva k boljšemu razumevanju relacij med posameznimi vrstami kvalifikacij (kvalifikacijami pridobljenimi v okviru formalnega izobraževanja, usposabljanja in izpopolnjevanja ter dodatnimi kvalifikacijami).	46	3,00	4,3 %	2,2 %	37,0 %	37,0 %	6,5 %	13,0 %

V kontekstu prispevka SOK k vseživljenjskemu izobraževanju, učenju in mobilnosti v Sloveniji (tabela 11) med respondenti obstaja najvišja stopnja soglašanja (M = 3,36) glede tega, da SOK omogoča lažjo primerjavo kvalifikacij za potrebe študija in dela, s čimer se strinjata dve tretjini respondentov. Da SOK prispeva k boljšemu razumevanju in primerljivosti slovenskih kvalifikacij v tujini (M = 3,22), meni več kot polovica respondentov (57,8 %), manj soglasni pa so respondenti glede tega, da SOK poenostavlja razumevanje prehodnosti med kvalifikacijami, pridobljenimi v okviru formalnega izobraževanja, usposabljanja in izpopolnjevanja ter dodatnimi kvalifikacijami (M = 3,04), in sicer, kljub temu da skoraj polovica (48,9 %) respondentov soglaša s trditvijo, obstaja več kot četrtnina (26,7 %) neopredeljenih respondentov.

Tabela 11: Frekvenčna distribucija odgovorov in povprečna stopnja strinjanja za postavke, ki merijo stališča glede prispevka SOK k vseživljenjskemu izobraževanju, učenju in mobilnosti v Sloveniji

	N	M	Sploh se ne strinjam	Ne strinjam se	Niti se strinjam, niti se ne strinjam	Strinjam se	Popolnoma se strinjam	Ne vem
SOK poenostavlja razumevanje prehodnosti med kvalifikacijami pridobljenimi v okviru formalnega izobraževanja, usposabljanja in izpopolnjevanja ter dodatnimi kvalifikacijami.	45	3,04	2,2 %	6,7 %	26,7 %	35,6 %	13,3 %	15,6 %
SOK prispeva k boljšemu razumevanju in primerljivosti slovenskih kvalifikacij v tujini.	45	3,22	2,2 %	8,9 %	17,8 %	40,0 %	17,8 %	13,3 %
SOK omogoča lažjo primerjavo kvalifikacij za potrebe študija in dela.	45	3,36	2,2 %	4,4 %	15,6 %	55,6 %	11,1 %	11,1 %

Če obstaja med respondenti relativno visoko soglasje glede prispevka SOK k transparentnosti kvalifikacij v Sloveniji (tabela 10) in k vseživljenjskemu izobraževanju, učenju in mobilnosti v Sloveniji (tabela 11), pa zasledimo v kontekstu prispevka SOK k večji povezanosti med trgom dela in izobraževanjem v Sloveniji (tabela 12) že manjšo stopnjo strinjanja oziroma več neopredeljenih respondentov. Namreč, da kvalifikacije, vključene v spletni register SOK, podajajo relevantne informacije o znanju, spretnostih in kompetencah za posamezno strokovno (poklicno) področje (M = 3,10), meni polovica respondentov, več kot četrtnina je neopredeljenih (27,5 %). Da SOK prispeva k uspešnejšemu dialogu med trgom dela in institucijami izobraževanja ter usposabljanja (M = 2,90), meni dobra tretjina (34,1 %) respondentov, le dobra četrtnina (26,8 %) pa meni, da SOK prispeva k boljšemu ujemanju med na trgu razpoložljivim znanjem in spretnostmi ter potrebnimi delovnih mest (M = 2,80), glede česar je skoraj polovica (46,8 %) respondentov neopredeljenih. Prav tako le dobra četrtnina respondentov (29,3 %) meni, da SOK omogoča lažje načrtovanje potreb po delavcih in njihov strokovni razvoj (M = 2,71).

Tabela 12: Frekvenčna distribucija odgovorov in povprečna stopnja strinjanja za postavke, ki merijo stališča glede prispevka SOK k večji povezanosti med trgom dela in izobraževanjem v Sloveniji

	N	M	Sploh se ne strinjam	Ne strinjam se	Niti se strinjam, niti se ne strinjam	Strinjam se	Popolnoma se strinjam	Ne vem
SOK prispeva k uspešnejšemu dialogu med trgom dela in institucijami izobraževanja ter usposabljanja.	41	2,90	2,4 %	12,2 %	39,0 %	24,4 %	9,8 %	12,2 %
Kvalifikacije vključene v spletni register SOK podajajo relevantne informacije o znanju, spretnostih in kompetencah za posamezno strokovno (poklicno) področje.	40	3,10	2,5 %	5,0 %	27,5 %	35,0 %	15,0 %	15,0 %
SOK prispeva k boljšemu ujemanju med na trgu razpoložljivim znanjem in spretnostmi ter potrebami delovnih mest.	41	2,80	2,4 %	9,8 %	46,3 %	14,6 %	12,2 %	14,6 %
SOK omogoča lažje načrtovanje potreb po delavcih in njihov strokovni razvoj.	41	2,71	7,3 %	12,2 %	36,6 %	17,1 %	12,2 %	14,6 %

Respondenti so kot najpomembnejšo za nadaljnji razvoj SOK-a (tabela 13) prepoznali funkcijo zagotavljanja kakovosti kvalifikacij (M = 2,20), čemur visoko prioriteto pripisuje 55 % respondentov. Funkcija prehodnosti v smislu odpravljanja ovir pri prehajanju med različnimi vrstami kvalifikacij (izobrazba, poklicne kvalifikacije ter dodatne kvalifikacije) s pomočjo SOK-a (M = 2,18) ima visoko prioriteto največjemu številu respondentov (59 %). Več kot polovica respondentov (57,5 %) visoko prioriteto pripisuje še funkciji priznavanja (M = 2,13), polovica respondentov pa komunikacijski funkciji (M = 2,13) in funkciji mobilnosti (M = 2,05). Za respondente imata najnižjo prioriteto usmerjenost k učnim izidom (M = 1,88) in regulacijska funkcija (M = 1,80). Slednjima funkcijama respondenti najpogosteje pripisujejo srednjo prioriteto.

Tabela 13: Frekvenčna distribucija odgovorov in povprečna stopnja strinjanja za postavke, ki merijo stališča glede prioritete posameznih funkcij SOK-a za njegov nadaljnji razvoj

	N	M	Nizka prioriteta	Srednja prioriteta	Visoka prioriteta	Ne vem
Komunikacijska funkcija – narediti SOK in Zakon o SOK razumljivejša.	40	2,13	2,5 %	30,0 %	50,0 %	17,5 %
Zagotavljanje kakovosti – s pomočjo SOK-a zagotoviti kakovost kvalifikacij.	40	2,20	5,0 %	25,0 %	55,0 %	15,0 %
Regulacijska funkcija – s pomočjo SOK-a nadzorati dostop do ponudbe kvalifikacij v Sloveniji.	40	1,80	12,5 %	42,5 %	27,5 %	17,5 %
Funkcija prehodnosti – s pomočjo SOK-a odpraviti ovire pri prehajanju med različnimi vrstami kvalifikacij (izobrazba, poklicne kvalifikacije ter dodatne kvalifikacije).	39	2,18	10,3 %	15,4 %	59,0 %	15,4 %
Funkcija mobilnosti – s pomočjo SOK-a podpreti mednarodno mobilnost dijakov, študentov in delavcev na skupnem evropskem trgu dela.	40	2,05	5,0 %	25,0 %	50,0 %	20,0 %
Funkcija priznavanja – s pomočjo SOK-a podpreti priznavanje slovenskih kvalifikacij v tujini in v tujini pridobljenih kvalifikacij v Sloveniji.	40	2,13	5,0 %	17,5 %	57,5 %	20,0 %
Usmerjenost k učnim izidom – s pomočjo SOK-a širše uveljaviti usmerjenost k učnim izidom.	40	1,88	7,5 %	37,5 %	35,0 %	20,0 %

7. PREDSTAVITEV REZULTATOV KVALITATIVNE RAZISKAVE

7.1. Fokusne skupine

VPRAŠANJE 1/1:

Ste že slišali za Slovensko ogrodje kvalifikacij? Če ste, lahko, prosimo, pojasnite, kako razumete: (a) temeljni namen ogrodja, (b) cilje SOK ter (c) opisnike ravni v SOK.

Tabela 14: Vprašanje 1/1

Kategorija	Kode	Primeri citatov	f
Seznanjenost	Poznano	<i>Poznamo SOK.</i>	11
	Seznanjenost zaradi sodelovanja na evropski ravni	<i>Smo se srečali s tem, ko smo začeli sodelovati na evropski ravni.</i>	
Transparentnost	Preglednost	<i>Zadeva zelo pregledna, jasna v sami strukturi.</i>	9
	Razumljivost izobraževalcem in delodajalcem	<i>Je pregleden, enostaven sistem. Se lahko znajdejo izobraževalci in delodajalci v tem sistemu.</i>	
	Razumljivost širši javnosti	<i>Temeljni namen je bil, da dosežemo transparentnost kvalifikacij.</i>	
	Preglednost skozi časovna obdobja	<i>To je pomembno za individualno osebo, za delodajalca. Dovolj okvirno, dovolj konkretno ... za uporabnika. Se vsi najdejo na teh ravneh. Smo neko časovno vertikalno s tem ogrodjem zagotovili, ker so se šolski sistemi ... drastično spreminjali.</i>	
Mobilnost	Problem enosmerne mobilnosti	<i>Mobilnost je zelo zanimiva, ampak ... v eno smer ... popolno nesprejemljiva.</i>	3
Nacionalna primerljivost	Jasno definirani sestavni elementi	<i>V nacionalnem okviru zelo jasno definiramo posamezne elemente.</i>	3
	Pomen za visoko šolstvo zaradi množice kvalifikacij	<i>Ključno je, da se na enem mestu popiše neke standarde, opise znanj, kompetenc in spretnosti na posameznih ravneh, ki so primerljive. Po uvedbi bolonskega sistema je bilo nujno doreči relacije med kvalifikacijami ... imamo zelo pregleden sistem.</i>	
Evropska primerljivost	Primerljivost kvalifikacij po Evropi	<i>Temeljni namen je primerljivost kvalifikacij po Evropi.</i>	3
	Preglednost v evropskem merilu	<i>Pregledno tudi v evropskem okviru. Da bi zares zaživel ..., je osnovni pogoj, da imajo vse države takšno ogrodje.</i>	
Usmerjenost na učne izide	Ozaveščenost o vlogi učnih izidov	<i>Vlagatelji so začeli spremljati SOK ter se spraševati, ali so v redu opisali oz. popisali kompetence.</i>	2
	Usmerjenost na rezultat, ne pot	<i>Poti do kvalifikacije so lahko različne, mi pa poskušamo popisati kvalifikacijo, ne poti ..., pomembni so učni izidi.</i>	

Vsi sogovorniki so s SOK in opisniki učnih izidov seznanjeni, izpostavljajo pa njihove različne temeljne namene in cilje. Njihove odgovore lahko razdelimo med pet dodatnih kategorij:

Transparentnost

Transparentnost sistema kvalifikacij izpostavlja devet sogovornikov. Večina med njimi vidi transparentnost na ravni nacionalnega sistema kvalifikacij: »zadeva je zelo transparentna, pregledna, jasna v sami strukturi«, trdi eden izmed sogovornikov, drugi dodaja: »je pregleden, enostaven sistem«, tretji pa: »imamo zelo pregleden sistem kvalifikacij na osnovi formalnega izobraževanja in primerjavo med dodatnimi kvalifikacijami, NPK in izobrazbami«.

Nekateri izpostavljajo tudi transparentnost na evropski ravni: »... je veliko bolj pregledno tudi v evropskem okviru«.

Primerljivost

Šest sogovornikov kot enega izmed ključnih namenov SOK vidi v primerljivosti kvalifikacij, pri čemer primerljivost razumejo na različnih ravneh: dva sogovornika izpostavljata primerljivost kvalifikacij *na ravni EU* (»Temeljni namen je primerljivost kvalifikacij po Evropi«, pravi sogovornik), ena sogovornica temu dodaja še širšo mednarodno raven in izpostavi pomen uskladitve tudi s klasifikacijo ISCED.

Drugi sogovorniki v ospredje postavljajo primerljivost na *nacionalni ravni* – strinjajo se, da opisniki ravni pripomorejo k vzpostavitvi »preglednega enostavnega sistema, [v katerem] se izobraževalci in delodajalci znajdejo«, kot izpostavlja en sogovornik.

En sogovornik izpostavi pomen primerljivosti tudi po »časovni vertikali« – načeloma SOK omogoča primerjavo kvalifikacij, ki jih je bilo mogoče pridobiti v sistemu izobraževanja nekoč in ki jih je mogoče pridobiti danes, v praksi pa je po mnenju sogovornika poudarek vendarle na aktualnih kvalifikacijah, zato je primerljivost ovirana.

Primerljivost kvalifikacij je danes po mnenju sogovornikov izziv zlasti na ravni visokošolskih kvalifikacij, ker je po uvedbi bolonjske reforme po eni strani prišlo do nejasnih razmerij med diplomami, ki so bile podeljevane po predbolonjskem modelu, in diplomami, ki so podeljevane po bolonjskem modelu, po drugi strani pa je prišlo do inflacije t. i. bolonjskih diplom. SOK tudi v tem pogledu vnaša v sistem več preglednosti.

Mobilnost

Trije sogovorniki kot namen ogrođa izrecno izpostavijo tudi mobilnost delovne sile, vendar pri tem izpostavita izzive: prvi sogovornik izpostavi problem mobilnost »le v eno smer«, ki je zanj »popolnoma nesprejemljiva«, saj vodi v odliv delovne sile in v beg možganov, kar je velika težava slovenskega gospodarstva. Drugi sogovornik pa vidi problem zlasti v tem, da vse države še niso razvile svojih ogrođij, kar mobilnost še ovira. Ko bo to doseženo, bodo tudi postopki priznavanja izobraževanja lažji.

Usmerjenost na učne izide

Odgovor enega izmed sogovornikov že nakazuje tudi učinek ogrođa in njegovih opisnikov ravni na sam opis kvalifikacij: »Vlagatelji [kvalifikacij, ki so v registru] so začeli spremljati SOK ter se začeli spraševati, ali so v redu opisali oz. popisali kompetence.«

Kot izpostavlja naslednji sogovornik, ogrodje z opisniki krepí rezultatski pristop: »Poti do kvalifikacije so lahko različne, [...] poti pa se ne predpisujejo [...], pomembni so učni izidi, ne toliko pot, kako je kdo do teh učnih izidov prišel.«

VPRAŠANJE 1/2

Kako gledate na opise ravni SOK?

Tabela 15: Vprašanje 1/2

Kategorija	Kode	Primeri citatov	f
Strokovno preišljeno opisovanje in umešćanje	Priprava in umešćanje terjata presojo strokovnjaka.	<i>Mislim, da so opisniki ravno dovolj za to, da bi strokovnjak lahko zapisal kompetence in jih pravilno umestil.</i>	1
Pomen primerjave med ravnmi za opisovanje	Spodbujanje razmisleka o pomenu učnih izidov glede na raven ogrodja.	<i>Pomembno je to, da imaš jasno zamejenost zadeve po vsebini in obsegu ..., kaj pomeni neka raven, kaj je več od te stopnje in kaj je manj ..., to pomaga ko prevajaš.</i>	1
Specifike visokošolskega prostora	V pomoć pri oblikovanju kompetenc v visokem šolstvu V pomoć pri razmejitvi različnostopenjskih visokošolskih kvalifikacij V pomoć kot evalvatorsko orodje	<i>Z vidika visokega šolstva so zagotovo v pomoć pri pripravi študijskih programov ... opisati morajo, kaj diplomant zna ... pomoć pri pisanju kompetenc.</i> <i>Imamo visokošolci težavo s to opredelitvijo ... vse troje [znanje, spretnosti, odnos] je kompetenca.</i> <i>Ena izmed najtežjih nalog za snovalce ..., ker se posamezne ravni v majhnih detajlih loćijo druga do druge.</i>	3
Potreba po dodatnih smernicah za opisovanje	Kratka različica opisnikov in loćeni podrobnejši opisi	<i>Da bi obstajala kratka verzija, potem pa loćeno še podrobnejši opis.</i>	1
Spodbujanje celovitega kompetenćnega pristopa v izobraževanju	Kompetence kot znanje, spretnosti in odnos	<i>Bistveno je, da kompetence so vse to, znanje, spretnosti in odnos ... znati uporabiti znanje ... ali znaš v življenju to uporabiti.</i> <i>Vse tri kategorije morajo biti vključene v to kompetenco ... to je neka vrednota.</i>	2
Vpliv umešćanja kvalifikacij na plaćne lestvice	Vpliv na plaćne lestvice v podjetjih	<i>Posledica umešćanja na ravni so tudi plaćne lestvice v podjetjih. Vedno so prisotne borbe med različnimi socialnimi partnerji ...</i>	1
Omejitve rezultatskega pristopa	Rezultatski pristop preozek v primeru priznavanja kvalifikacij	<i>Ne moremo oporekati, če država izvora reće, da je neka kvalifikacija na doloćeni ravni ..., ampak smo imeli primer iz tujine, ko je šlo za prekvalifikacijo v medicinsko sestro iz strojnika, z 800 urami opravljene prakse ... na podlagi česa lahko rećemo, da nima kompetenc ... nimaš vzvoda.</i>	1
Standardizacija kot podpora razvoja kvalifikacij zunaj formalnega izobraževanja	Pomen opisnikov za dodatne kvalifikacije in standardizacijo NPK-jev	<i>... pomembno za nparej, ko se umešćajo in nastajajo nove dodatne kvalifikacije in NPK-ji, da sledimo, kaj sodi v neki nivo glede na izide.</i>	1
Opisniki kot evalvacijsko orodje	Na opisnike gledati fleksibilno in odzivno glede na evalvacije.	<i>Je pa to fleksibilna zadeva, ni večna ... zato pa imamo sistem evalvacije.</i>	1

Odgovori na drugo vprašanje so precej razpršeni. Ločimo lahko kar devet kategorij odgovorov, ki pa so jih večinoma podali posamezni sogovorniki. Kaže se, da je razumevanje opisov raznoliko. Sogovorniki jih ocenjujejo z vidika svojih izkušenj in delovnih zadolžitev.

Strokovno premišljeno opisovanje in umeščanje: sogovornik izpostavi pomen strokovno premišljenega opisovanja učnih izidov za posamezno kvalifikacijo in s tem povezano premišljeno umeščanje na ravni.

Pomen primerjave med ravnmi za opisovanje: sogovornik svetuje, da se je treba pri opisovanju kvalifikacij in njihovem umeščanju na ravni opreti na primerjavo učnih izidov na višjih in na nižji ravni. Podobno dva sogovornika opozarjata na zahtevnost razmejitve učnih izidov po ravneh.

Specifike visokošolskega prostora: sogovorniki s področja visokega šolstva so izpostavili pozitiven vpliv na visokošolske kvalifikacije, saj so opisniki ravni lahko:

- v pomoč pri oblikovanju kompetenc v visokem šolstvu;
- v pomoč pri razmejitvi različnostopenjskih visokošolskih kvalifikacij in
- v pomoč kot evalvatorsko orodje.

Potreba po dodatnih smernicah za opisovanje: sogovornik priporoča, da bi za opisovanje in umeščanje učnih izidov in kvalifikacij na ravni bilo v pomoč, če bi ločili kratke opise (krajše kot zdaj) in jim dodali daljše različice opisov.

Spodbujanje celovitega kompetenčnega pristopa v izobraževanju: odgovori dveh sogovornikov nakazujejo vpliv opisnikov učnih izidov na krepitev pragmatičnega koncepta znanja (osredotočenost na uporabnost), pri čemer vztrajata, da mora kompetenca biti razumljena celovito. Eden izpostavi, da bi bilo bolje, če bi bila kompetenca tudi v ogrožju koncipirana kot nadpomenka, ki povezuje komponente znanja, spretnosti in odnosa.

Vpliv umeščanja kvalifikacij na plačne lestvice: sogovornik opozarja, da o nevtralnosti umeščanja ne moremo govoriti, saj imajo nanj vpliv različne interesne skupine in vpliv na plačne lestvice v podjetjih.

Omejitev rezultatskega pristopa: sogovornik opozarja, da opisniki (rezultatski pristop) ne smejo biti ključni kriterij, ko govorimo o priznavanju kvalifikacij (opozarja na tiste iz tujine), saj lahko določene informacije o trajanju izobraževanja ipd. (vhodni vidik) dopolnjujejo informacijo o kakovosti kvalificiranosti posameznika.

Standardizacija kot podpora razvoja kvalifikacij zunaj formalnega izobraževanja: sogovornik izpostavlja, da je standardizacija učnih izidov v podporo nadaljnjega razvoja kvalifikacij zunaj formalnega izobraževanja.

Opisniki kot evalvacijsko orodje: sogovornik opisnike razume v fleksibilnem smislu – kot orodje, ki ga je mogoče na osnovi rezultatov evalvacij tudi spreminjati.

VPRAŠANJE 1/3:

Ali poznate temeljne vrste kvalifikacij, ki so vključene v SOK? Kako razumete razlike med posameznimi vrstami in tipi kvalifikacij? Smiselno povzemajo paleto obstoječih kvalifikacij v slovenski družbi?

Tabela 16: Vprašanje 1/3

Kategorija	Kode	Primeri citatov	f
Sistem kvalifikacij ustrezno zasnovan	Poklicne kvalifikacije (certifikatni sistem) smiselno umeščen Smiselno umeščene izobrazbe	<i>Polje poklicnih kvalifikacij je zelo smiselno umeščeno. Modri del (izobrazbe) je jasen. Ogrodje lahko abosolutno funkcionira.</i>	4
Kvalifikacije zunaj formalnega in certikatnega sistema	Nejasna funkcija dodatnih kvalifikacij in programov izpolnjevanja Sporna delitev kvalifikacij glede na predlagatelja Dodatne kvalifikacije kot vir zaslužkarstva	<i>Vprašanje programov izpopolnjevanja je, ali iščemo več znanja ali višjo stopnjo izobrazbe? Ti programi imajo jasen namen, da izpopolnijo znanje, saj ne dajo višje stopnje izobrazbe. ... v tej skupini [dodatne kvalifikacije] nam ni bilo čisto jasno ... gre za delodajalce, za njihove zaposlene ... so nekateri uporabili kot priložnost za zaslužek ... ne želimo, da bi bile dodatne kvalifikacije zaslužkarsvo. Je prišlo do potrditve nekaterih dodatnih kvalifikacij, ki niso ravno v smislu zakona. So določeni problemi z dodatnimi kvalifikacijami.</i>	5
Razmerje med tipom in vrsto kvalifikacije	Uporabniku razlika med tipom in vrsto kvalifikacije ni razumljiva.	<i>...tip in vrsta sta si precej podobni besedi in vnašata zmedo...bi morali poljubno razložiti ljudem</i>	1
Kvalificiranost in formalno izobraževanje	Prednost za zaposlene: formalna izobrazba ni edini kriterij presoje usposobljenosti.	<i>V preteklosti je vse [plačni sistem v podjetju] temeljilo na pridobljeni stopnji izobrazbe ... Bistvena pridobitev [ogrodja] je, da smo zraven priznavanja formalnega izobraževanja uvedli tudi potrjevanje neformalno pridobljenega.</i>	1

Na tretje vprašanje se je odzvalo le šest sogovornikov, kar kaže na manjšo prisotnost konceptualnega razmisleka pri sogovornikih. Odgovori nakazujejo, da naj bi bilo ogrodje kot celota po mnenju sogovornikov ustrezno zasnovano, težave, na katere opozarja kar pet sogovornikov, pa so se pojavile zlasti pri kvalifikacijah, ki jih je mogoče pridobiti zunaj sistema formalnega izobraževanja in certifikatnega sistema ter pred uvedbo ogrodja še niso obstajale ali niso bile sistematično in formalno umeščene v sistem izobraževanja. Drugače rečeno, izzivi se pojavljajo pri treh skupinah kvalifikacij: dodatnih kvalifikacijah, ter kvalifikacijah, ki izhajajo iz programov za usposabljanje oz. izpopolnjevanje ter študijskih programov za izpopolnjevanje. Pri slednjih je nejasna njihova funkcija, kot opozarja eden od sogovornikov.

Drugi sogovornik v povezavi s tem izzivom kritično ugotavlja, da je vir problema v tem, da so kvalifikacije, pridobljene izven sistema formalnega izobraževanja in certifikatnega sistema (tj. dodatne kvalifikacije ter kvalifikacije, ki izhajajo iz programov za usposabljanje oz. izpopolnjevanje ter študijskih programov za izpopolnjevanje) so v skupine razdeljene glede na predlagatelja in ne glede na

vsebinske razlike med njimi. Zato prihaja do težav tako pri njihovem razumevanju kot tudi pri njihovi akreditaciji in umeščanju v ogrodje.

Pozornost je treba posvetiti tudi odgovoru sogovornika, ki pravi, da je – zlasti za uporabnike – težko ločiti med tipi in vrstami kvalifikacij, saj sta si besedi zelo podobni. Potrebovali bi preprostejše opise in razlage. Hkrati opozarja, da razmejitev kvalifikacij na spletni strani ni dovolj pregledna.

Do dejstva, da SOK spodbuja mišljenje, da se kvalificiranost ne dokazuje le s formalnim izobraževanjem, pa se pozitivno opredeli predstavnik sindikata, saj gre na neki način za opolnomočenje zaposlenih.

VPRAŠANJE 1/4:

Kaj menite o postopkih umeščanja izobrazb, poklicnih in dodatnih kvalifikacij, ki jih predpisuje Zakon SOK? Kako bi jih lahko izboljšali?

Tabela 17: Vprašanje 1/4

Kategorija	Kode	Primeri citatov	f
Postopki umeščanja ustrezni	Postopki umeščanja so postopkovno in vsebinsko jasni in definirani	<i>Zadeva je jasna in definirana, postopkovno in vsebinsko. Se mi zdijo urejeni.</i>	7
Varovala za kakovost	Varovala za kakovost Nedorečena varovala za kakovost pri dodatnih kvalifikacijah	<i>Obstajajo ustrezna varovala za kakovost. Se mi zdi, da ima ta del zagotovljene kriterije za kakovost ... bi pa se znale odpreti ob dodatnih kvalifikacijah ...</i>	2
Predlagatelji dodatnih kvalifikacij	Problem (ne) omejevanja predlagateljev	<i>Postopek [je za delodajalce] preveč kompliciran ... kolikor odpreš možnost, da vsi lahko predlagajo, pa se noter gnetejo vsi, izobraževalne institucije, organizacije, ki se ukvarjajo z izobraževanjem odraslih ... ti potem generirajo kvalifikacije, ki niso odraz potreb na trgu dela, ampak vrtijo tisto, kar lahko ponudijo.</i>	1

Sedem od devetih sogovornikov se je strinjalo, da so postopki vsebinsko in proceduralno večinoma jasno in ustrezno definirani. Spet pa so slišani glasovi, ki opozarjajo na probleme pri dodatnih kvalifikacijah. Sogovornika opozarjata na dva izziva:

- prvi se nanaša na vprašanje predlagatelja dodatne kvalifikacije: po eni strani je omejevanje na delodajalce, kot edine predlagatelje, omejujoče, po drugi strani pa bi povsem odprt sistem lahko povzročil generiranje kvalifikacij, ki niso vezane na potrebe trga dela (ampak na generiranje zaslužka).
- Izziv so tudi varovala kakovosti dodatnih kvalifikacij in negativen vpliv na trg delovne sile, kjer lahko pride do nižanja kakovosti kvalifikacij.

Odgovori na to vprašanje potrjujejo odgovore pri prejšnjem: kjer ogrodje igra komunikacijsko vlogo, je izzivov precej manj kot v segmentih, kjer je ogrodje izhodišče za posege v sistem izobraževanja oz. kvalifikacijski sistem. Zato sogovorniki problemov pri uveljavljenih stebrih sistema izobraževanja ne vidijo, opozorila pa kažejo potrebo po celovitejši in jasnejši opredelitvi in umestitvi vseh drugih kvalifikacij v sistem.

VPRAŠANJE 1/5:

Kako menite, da SOK doprinaša k boljši preglednosti in razumevanju različnih vrst in tipov kvalifikacij v državi?

Tabela 18: Vprašanje 1/5

Kategorija	Kode	Primeri citatov	f
Ob boljši informiranosti uporabnikov in svetovalnega kadra	Ljudje nočejo biti umeščeni nižje kot v preteklosti.	<i>Ljudje nočejo pristati na to, da se jih umesti po novi klasifikaciji na nižjo raven ..., čeprav je enakovredna.</i>	2
	V praksi SOK še ni zaživel	<i>Uporabnost SOK-a še ni udejanjena v praksi.</i>	
	Svetovalci še ne dovolj informirani.	<i>Naše svetovalce ... učimo, kam ljudi umestiti.</i>	
Transparentnost sproža popravke programov.	Transparentnost programov sili v ponovne preglede.	<i>To poročanje SOK-a in kompetenc je vlagatelje [v visokem šolstvu] prisilo k ponovnemu pregledu programov ..., ko bodo videli, da je evropsko transparentno ..., bodo še enkrat preverili.</i>	1
Dostopnost na spletu	Dostopna spletna stran	<i>Celotna ... spletna stran</i>	1
Aktualnost	Upošteva sedanje stanje	<i>Doprinaša, ker je sodoben ... upošteva sedanje stanje.</i>	1

Na vprašanje se je odzvalo pet sogovornikov, ki odgovarjajo, da bo SOK preglednejši in kvalifikacije razumljivejše, ko bodo uporabniki kot strokovni delavci na operativni ravni SOK celoviteje poznali. Dostopnost ogrođa na spletu in njegova aktualnost k temu prispevata. Na zanimiv učinek opozarja sogovornik s področja visokega šolstva: predlagatelje je spoznanje, da bodo njihovi programi vidni tako domači kot tuji publiki, prisilila v ponovne razmisleke pri opisovanju programov. Skopi odgovori kažejo, da je SOK trenutno še bolj stvar strokovnih krogov, ki se po svoji dolžnosti srečujejo z njim na različne načine. Premalo so z njim seznanjeni tako strokovnjaki (različni svetovalci) na operativni ravni kot tudi neposredni uporabniki. Kljub temu da so informacije dostopne na spletu, je posebej izpostavljena potreba po informiranju.

VPRAŠANJE 1/6:

Bi še sami dodali kakšno informacijo, opazko ali (pozitivno, negativno) kritiko glede razumevanja SOK?

Tabela 19: Vprašanje 1/5

Kategorija	Kode	Primeri citatov	f
Intenzivno informiranje	Potreba po promociji in informiranju uporabnikov Informiranje mladih Informiranje strokovnih delavcev, svetovalcev	<i>Pomembno bi bilo promovirati te zadeve ... da se čim bolj ozavešijo</i> <i>Predvsem pomembno za mlade</i> <i>Bo rabil več časa, da se bo uveljavil.</i>	2
Zakonska regulacija dodatnih kvalifikacij	Zakon o SOK izvor problema pri dodatnih kvalifikacijah Prijavitelji dodatnih kvalifikacij	<i>Problemi izhajajo iz zakona, cela komisija za dodatne kvalifikacije ima pomisleke. Želeli smo postaviti kvalifikacijo, ki je širša za vse in ima rok trajanja 5 let. ... želeli izvzeti šolnike ... potem se je začelo zapletati ... prva kvalifikacija se je potrdila ... bile so pritožbe ... potem smo dodatne kvalifikacije zaprli, kar spet ni prav ... prišlo do tožb ... šole sedaj zavistne.</i>	4
Razmerje Klasius-SRV in SOK	Uporabnikom in delodajalcem nejasne razlike med SOK in Klasius-SRV Različni pogledi, ali v register vpisati tudi ravni Klasius-SRV	<i>Pri uporabnikih zaznavamo težave ... mešanje Klasius-SRV in SOK ... delodajalci, tudi v javni upravi se zgodi</i> <i>Smo imeli prošnjo ..., da bi obstajala rubrika, kjer bi bilo jasno napisano. Mi imamo na trgu dela, od kar velja SOK, dve generaciji, po sistemu Klasius pa 20 generacij ... vendar na dolgi rok dveh sistemov ne bomo podpirali ... v ospredju je informacija za ljudi.</i>	3
Nacionalno reguliranje mednarodnih kvalifikacij	Nejasna vloga države pri zagotavljanju kakovosti in primerljivosti kvalifikacij Pritisk Evropske komisije Sporno neposredno umeščanje mednarodnih kvalifikacij v EOK	<i>Če gre zasebni sistem v nacionalnega ..., mora država odigrati svoje ... zagotoviti kakovost po nacionalnih standardih.</i> <i>Ali bo na ravni EOK določen nivo za sektorsko kvalifikacijo in potem ne rabimo več nobene nacionalne točke ... sistemski problem, tudi v smislu pomena nacionalnega ogrodja.</i> <i>EU vrši pritiske, da bi zasebne sektorske kvalifikacije neposredno umeščali na evropski ravni ... problem zagotavljanja kvalitete.</i>	3

Na to splošno vprašanje se je odzvalo kar 11 sogovornikov. Njihove odgovore povzemamo takole.

1. Dva sogovornika poudarjata pomen informiranja uporabnikov. Ocenjujeta, da je treba na področju promocije in informiranja še vztrajati (eden poudarja zlasti mlade) in uporabnikom omogočiti, da razumejo, kaj posamezna raven pomeni. Eden poudari, da je z informiranjem treba nadaljevati tudi pri strokovnih delavcih (različni svetovalci), ki bi jim poznavanje ogrodja koristilo pri delu s svojimi uporabniki.
2. Štirje sogovorniki so se dotaknili področja zakonske regulacije dodatnih kvalifikacij, ki ga vidijo kot še posebej nedorečenega in problematičnega.

Sogovorniki izpostavljajo naslednje probleme:

- a Proces umeščanja dodatnih kvalifikacij v ogrodje je bil zamišljen kot neke vrste postopek akreditacije programov neformalnega izobraževanja, in sicer takšnih programov, ki bi jih podjetja ponudila zaposlenim. Šlo naj bi za kratke programe, ki bi ponudili neka specifična, na trgu v nekem trenutku relevantna znanja. Ravno zaradi logike hitrega odziva na potrebe trga dela in zato morda njihove časovno omejene vrednosti, naj bi programi ne bili zasnovani v trajnem smislu, zato bi dobili akreditacijo za pet let. Ideja se po prepričanju sogovornika ni uresničila. En problem je ta, da se je zapletlo pri sami vsebini dodatnih kvalifikacij (kaj sploh po vsebini sodi v to kategorijo kvalifikacij), drugi problem pa je omejitve, da dodatnih kvalifikacij ne smejo predlagati vzgojno-izobraževalne ustanove, temveč zgolj podjetja. To je povzročilo veliko slabše volje, saj se šole vidijo kot nosilci izobraževalne dejavnosti in težko sprejmejo, da lahko na področje izobraževanja posega kdo drug.
  - b Naslednji sogovornik se sprašuje, kje je meja poseganja države v kvalifikacije, ki imajo vrednost na trgu dela in so relevantne le zanj. Če naj bo takšna kvalifikacija umeščena v ogrodje, mora potemtakem imeti država besedo, saj je odgovorna za zagotavljanje standardov kakovosti vseh kvalifikacij v ogrodju in mora zagotavljati standard primerljivosti med kvalifikacijami na skupnih ravneh SOK.
  - c Podobno dilemo o zagotavljanju kakovosti izpostavi naslednji sogovornik, ki se hkrati naveže na mednarodne zasebne kvalifikacije (kot so kvalifikacije, ki jih razvijajo IBM, Coca-cola in podobni koncerni), ki naj bi jih vključevali v nacionalna ogrodja, a za katere je prepričan, da se ne bodo ravnali po nacionalnih standardih kakovosti, temveč po svojih blagovnih znamkah. Opozarja, da gre za nevarne trende in država mora pri tem odigrati svojo vlogo.
  - d Četrti sogovornik vprašanje mednarodnih zasebnih kvalifikacij pelje naprej in kritično doda, da Evropska komisija na države članice izvaja pritisk, ko gre v smeri neposrednega vključevanja teh kvalifikacij v EOK in od držav pričakuje, da jih avtomatično priznajo. To po oceni sogovornika ni samo vprašanje poseganja v standard kakovosti na ravni držav, temveč celo sprememba same funkcije EOK.
3. Trije sogovorniki odprejo tudi vprašanje razmerja med Klasius-SRV in SOK. Prvi se zavzema, da bi v registru kvalifikacij obstajala rubrika, kjer bi navedli tudi označbe po Klasius-SRV. Drugi do neke mere to stališče podpira, saj so v Klasius-SRV opisane kvalifikacije, ki obstajajo zadnjih 20 generacij, SOK pa vključuje samo dve. Zato bi jasna informacija uporabnikom o relaciji med Klasius in SOK bila koristna. A hkrati sogovornik poudari, da dolgoročno dveh sistemov ne bo mogoče podpirati in bo treba najti drugačno rešitev.

Posebno področje, ki se mu celovito posveti predstavnik sindikata in ga zaradi specifik nismo vključili v zgornjo tabelo, pa je vloga socialnih partnerjev pri SOK in tudi širše na področju izobraževanja. Po njegovem mnenju se socialni partnerji, zlasti sindikati, soočajo s pomanjkanjem strokovnjakov za področje izobraževanja in usposabljanja. Zaradi liberalnega zakona o reprezentativnosti sindikatov je prišlo do prevelike razdrobljenosti sindikalne organiziranosti, kar

je povzročilo, da se veliko število malih sindikatov pogaja izključno za plače in ne vidi svojega interesa v urejanju ogrodja kvalifikacij. Sindikati imajo premalo sredstev in strokovno usposobljenih kadrov za resne analize predlogov v zvezi z ogrodji kvalifikacij. Poleg tega se Ekonomsko-socialni svet ne ukvarja z vprašanji poklicnih kvalifikacij, vseživljenjskim učenjem ipd. V Socialnem sporazumu, sprejetem med vlado in socialnimi partnerji v letu 2007, ni omenjeno sodelovanje socialnih partnerjev pri urejanju nacionalnega ogrodja kvalifikacij. Tako v urejanju kvalifikacijske strukture in določanju ogrodja kvalifikacij močno dominirajo strokovne institucije in ministrstva, ki predlagajo rešitve, ki jih nato brez širše razprave sprejema zakonodajna ali izvršilna veja oblasti. Širši krog zaposlenih, malih delodajalcev ali širše javnosti je o teh vprašanjih slabo obveščen, niti približno pa nima možnosti organizirano izraziti svojih pogledov ali svojega mnenja. Zato predlaga nekaj ukrepov:

- a za večji angažma socialnih partnerjev pri urejanju nacionalnega ogrodja kvalifikacij bi kazalo uvesti nekaj sprememb na zakonodajnem področju (nova določitev vloge zbornic v kvalifikacijskem sistemu, enakopraven položaj zbornic na podlagi prostovoljnega članstva, nov zakon o reprezentativnosti sindikatov, zakon o Ekonomskem socialnem svetu).
- b Treba bi bilo spremeniti podlage za določanje plač v kolektivnih pogodbah, ki so zastarele in ne upoštevajo sprememb v izobraževanju in usposabljanju in vloge vseživljenjskega učenja in s tem novih poti do poklicnih in splošnih kompetenc.
- c Zavzema se tudi za sprejetje zakona ali pa vsaj dopolnitve pravil o delovanju Ekonomsko-socialnega sveta RS, ki bi se moral posvečati tudi vprašanjem kvalifikacijskega sistema. »V skladu s priporočili Evropskega parlamenta in Evropskega sveta mora tudi Slovenija oblikovati nacionalno telo za uveljavljanje kvalifikacijskega ogrodja v katerem morajo biti kvalificirano zastopani tudi socialni partnerji,« poudari sogovornik.
- d Sogovornik konča z naslednjim predlogom: »Za intenzivno sodelovanje socialnih partnerjev pri nastajanju in urejanju nacionalnega ogrodja kvalifikacij bi morala država namenjati določena sredstva v pavšalnem znesku, vendar za plačilo njihovih strokovnih prispevkov, mnenj in analiz in ne za dodatno plačevanje največkrat slabo kvalificiranih predstavnikov socialnih partnerjev v telesih, ki odločajo o kvalifikacijskem sistemu. Na ta način bi, razen ozkih strokovnih krogov, ki prenašajo navzdol priporočila in direktive Evropske komisije in Evropskega sveta tudi v Sloveniji vključili širši krog strokovne in druge javnosti in postopoma na nacionalni ravni dali veljavo resničnim kvalifikacijam. To bi dalo vzpodbudo socialnim partnerjem za večjo angažiranost pri urejanju nacionalnega ogrodja kvalifikacij in s tem za njihovo skrb za ustvarjanje kakovostnih delovnih mest, smiselni karierni razvoj posameznikov in ne nazadnje večjo socialno vključenost vsega prebivalstva. S tem bi lažje dosegli večjo stopnjo zaupanja prebivalstva v pravičen in pregleden kvalifikacijski sistem, odtujenost širokih krogov zaposlenih in prebivalstva zaradi čedalje večje in vseobsegajoče nacionalne in evropske birokratizacije na tem področju pa bi se zmanjšala.«

VPRAŠANJE 2/1:

Kako in za katere namene uporabljate SOK pri svojem delu v izobraževalnem (splošno, poklicno, visokošolsko izobraževanje, izobraževanje odraslih) podsystemu ali za potrebe trga dela? Prosimo, pojasnite.

Tabela 20: Vprašanje 2/1

Kategorija	Kode	Primeri citatov	f
Uporaba v lastni organizaciji	Informiranje v zasebne namene	<i>Vem, kam pogledati oziroma si pridobiti informacije.</i>	5
	Za potrebe zaposlenih in zaposlovanja	<i>Uporabljamo ... za lastne potrebe pri svojih zaposlenih.</i>	
	Informiranje svojih zaposlenih, npr. svetovalcev		
Informiranje partnerjev in uporabnikov	Informiranje pripravljalcev študijskih programov	<i>Z delavnicami in promocijskim materialom poskušamo SOK približati svetovalcem.</i>	5
	Informiranje iskalcev zaposlitve		
	Informiranje uporabnikov, ki se obrnejo na SURS	<i>Pri predstavitvah Europass življenjepisa se posredno vedno več srečujem s tem umeščanjem.</i>	
	Informiranje uporabnikov Europass življenjepisa		
	Informiranje pripravljalcev programov na področju izobraževanja odraslih	<i>Pri pripravi programov za usposabljanje, na koncu svetovanja, informiranja ... se te stvari uporabljajo.</i>	
Vpis ravni v SOK	Priprave na vključevanje informacij v obrazce ministrstva za javno upravo	<i>Razmišljamo, da bi bil SOK uporabljen tudi na obrazcih ministrstva za javno upravo.</i>	5
	Priprave na vključevanje informacij v iskalnike za iskalce zaposlitve	<i>SOK bomo poskušali pripeljati v naše iskalnike za iskalce zaposlitev.</i>	
	Priprave na vključevanje informacij v postopkih priznavanja kvalifikacij		
	Vključitev informacij v evidence visokošolskih programov		
	Vključitev informacij na obrazce, ki jih izdaja RIC		
Priprava učnih izidov za register kvalifikacij	Priprava opisov za splošnoizobraževalne programe	<i>Ukvarjamo se z opisi splošnoizobraževalnih programov ... smo zaposleni s proceduralnim delom, kako verifilirati te opise ...</i>	1
Sodelovanje pri sistemskih vprašanjih	Nerešena sistemska vprašanja za področje splošnega izobraževanja	<i>Na osnovnošolskem delu je relativno velik del programa, ki je neobvezen. Tu se odpira vprašanje, kaj priložiti listini ... ali rabimo prilogo ... so sistemska vprašanja.</i>	3
	Umeščanje kvalifikacij		
	Mednarodna vpetost	<i>Imamo vlogo iz sistema vidika ... umeščanja dodatnih kvalifikacij, NPK-jev ... smo vpeti v mednarodno okolje.</i>	

Na vprašanje se je odzvalo 12 sogovornikov, ki navajajo več načinov lastne uporabe SOK. Njihove odgovore je mogoče razdeliti v pet kategorij. Najbolj izstopajo odgovori, ki so na različne načine povezani z informiranjem o ogroju: bodisi, da gre za lastno informiranje in uporabo za potrebe lastnih zaposlenih (dva sogovornika poročata tudi o uporabi ogroja pri zaposlovanju svojega kadra); bodisi da gre za informiranje partnerjev in uporabnikov, kar vključuje tudi

postopno vključevanje informacij o SOK (in evropskih ogrodjih) v različne listine. Drugih odgovorov je precej manj: trije sogovorniki sodelujejo pri reševanju sistemskih vprašanj. Natančnejši razrez odgovorov je takšen:

1. Uporaba v lastni organizaciji:
  - Informiranje v zasebne namene (1)
  - Za potrebe zaposlenih in zaposlovanja (2)
  - Informiranje svojih zaposlenih, npr. svetovalcev (1)
2. Informiranje partnerjev in uporabnikov:
  - Informiranje pripravljalcev študijskih programov (1)
  - Informiranje iskalcev zaposlitve (1)
  - Informiranje uporabnikov, ki se obrnejo na SURS (1)
  - Informiranje uporabnikov Europass življenjepisa (1)
  - Informiranje pripravljalcev programov na področju izobraževanja odraslih (1)
3. Vključevanje informacij o SOK v listine, za katere so pristojni:
  - Priprave na vključevanje informacij v obrazce ministrstva za javno uporabo (1)
  - Priprave na vključevanje informacij v iskalnike za iskalce zaposlitve (1)
  - Priprave na vključevanje informacij v postopkih priznavanja kvalifikacij (1)
  - Vključitve informacij v evidence visokošolskih programov (1)
  - Vključitev informacij na obrazce, ki jih izdaja RIC (1)
4. Priprava učnih izidov za register kvalifikacij (1)
5. Sodelovanje pri sistemskih vprašanjih (3)

VPRAŠANJE 2/2:

V kakšni meri se SOK – glede na vaše poznavanje strokovnega področja, ki ga pokrivata – uporablja v nacionalnih izobraževalnih politikah (npr. vključenost SOK v strategijo vseživljenjskega učenja, strategijo spretnosti, pri priznavanju kvalifikacij, Resolucijo o nacionalnem programu izobraževanja odraslih ipd.)? Se te politike povezujejo s SOK, ga zgolj omenjajo ali v njih SOK ni zastopan?

Tabela 21: Vprašanje 2/2

Kategorija	Kode	Primeri citatov	f
Se ne uporablja	Eksplicitno ni povezano, vsebinsko so povezane	<i>Nedvomno je vsebinsko povezanom, vendar se kot tako eksplicitno ne povezuje ... ni ozaveščeno</i>	1
Ni poznano	Nepoznavanje strateških dokumentov Delavci v VIZ ne poznajo SOK	<i>Ne poznam ... težko odgovorim ... smo ozavestili kot služba NAKVIS</i> <i>Ne vem za te strateške dokumente. Učitelji ne vedo o tem, ne poznajo SOK, niti kam se uvršča.</i>	3

Skopi odgovori kažejo, da večina sogovornikov bodisi s temi vprašanji ni seznanjena bodisi ocenjuje, da v strateških dokumentih SOK ni vključen.

VPRAŠANJE 2/3:

Kako SOK uporabljate za potrebe mobilnosti (dijakov, študentov, zaposlenih)?

Tabela 22: Vprašanje 2/3

Kategorija	Kode	Primeri citatov	f
Ni relevanten	Ni relevanten za Europass mobilnost	<i>Sedaj se ta Europass mobilnost uporablja za kratke mobilnosti in SOK za zdaj ne pride v poštev.</i>	1
Potencialna uporaba SOK za spremljanje mobilnosti diplomantov prek nacionalnih ogrođij	Razvoj orodja za spremljanje diplomantov in mobilnosti prek nacionalnih ogrođij	<i>Na ravni Evropske komisije imamo novo delovno skupino za spremljanje diplomantov in ugotavljamo, kako bi lahko spremljali mobilnost na trgu dela tudi prek nacionalnih ogrođij.</i>	1

Odsotnost odgovorov kaže, da se SOK za potrebe mobilnosti (še) ne uporablja oziroma, da ga sogovorniki ne prepoznajo. Vsebinski odgovor sta podala le dva sogovornika: v kontekstu Europass mobilnosti ogrođje ni relevantno, ker je ta namenjena kratki mobilnosti, pove predstavnik Europass Slovenija. Predstavniki visokošolskega sektorja v okviru MIZŠ pa pove, da se je na ravni EU oblikovala delovna skupina, ki proučuje možnost uporabe ogrođja za spremljanje mobilnosti diplomantov na trgu dela.

VPRAŠANJE 2/4:

Kako SOK uporabljate pri priznavanju kvalifikacij?

Tabela 23: Vprašanje 2/4

Kategorija	Kode	Primeri citatov	f
SOK neposredno ni uporaben	Uporablja se šolska zakonodaja Dodajo se informacije o ogrođjih V načrtu dodajanje informacij za kvalifikacije, ki se izdajo za namene dela v tujini	<i>Uporabljamo šolsko zakonodajo ... povemo podatek o SOK, EOK in EOVK. Razmišljamo, da bi to izvedli tudi pri tujih in slovenskih kvalifikacijah, ki si želijo v Sloveniji predhodno ovrednotiti izobrazbe za namene dela v tujini.</i>	1

ENIC–NARIC poroča, da SOK ni neposredno v uporabi za priznavanje kvalifikacij, saj temu ni namenjen. Priznavanje se izvaja v skladu z resorno zakonodajo. Ko je postopek priznavanja končan, se na dokumente navedejo še informacije o SOK, EOK in EOVK. V službi razmišljajo, da bi te informacije navedli tudi v primeru, ko gre za priznavanje kvalifikacij, ki so ovrednotene v namene dela v tujini.

7.2. Intervjuji

Na vprašanja je odgovarjalo 27 intervjuvancev – 10 predstavnikov fakultet in 15 zaposlenih v Centru za poklicno izobraževanje RS ter po en predstavnik ZRSŠ in predlagatelj dodatnih kvalifikacij.

VPRAŠANJE 1/1:

Kako pri svojem delu (pri pripravi kvalifikacij, programov, učnih načrtov, katalogov znanja) uporabljate opisnike SOK?

Tabela 24: Vprašanje 1/1

Kategorija	Kode	Primeri citatov	f
Priprava priloge k diplomi in magisteriju	Priprava prilog k diplomi in magisteriju	<i>Ko prilagamo prilogam k diplomi in magisteriju.</i>	3
	Priprava prilog k diplomi	<i>Pri izdaji diplomskih listin</i>	
Priprava novih in prenova starih kvalifikacij	Spremembe ali priprava novih programov	<i>Kadar imamo opraviti z večjimi spremembami programov ali kadar delamo nove programe.</i>	10
	Priprava katalogov standardov strokovnih znanj in spretnosti (Katalog) ter poklicnih standardov (PS)	<i>Pri pripravi katalogov in tudi standardov.</i>	
	Priprava ciljev izobraževalnih programov	<i>Opisniki mi pomagajo, ko pišemo cilje programov.</i>	
	Priprava dodatnih kvalifikacij in programov izpopolnjevanja	<i>Opisniki SOK so mi v pomoč pri pripravi dodatnih kvalifikacij [...], programih izpopolnjevanja.</i>	
Določanje ravni kvalifikacij	Vpis ravni SOK v obrazce NAKVIS	<i>Mislim, da moramo [v obrazce NAKVIS] tudi vpisati pri stopnji študija, kam sodi v rang.</i>	4
	Določanje ravni poklicnega standarda	<i>Sodelujem že pri pripravi poklicnih standardov in se že tam določi raven posameznega standarda znanja.</i>	
Informiranje	Priprava razpisov	<i>Ko se pripravljajo razpisi ali pa če pripravljamo kakšne informacije o vpisu ali o kvalifikacijah naših študentov.</i>	2
	Informiranje dijakov	<i>Pri brošurah za dijake so navedene ravni SOK.</i>	
Priprava opisov kvalifikacij za register SOK	Ustvarjanje učnih izidov za OŠ in gimnazijsko izobrazbo	<i>Te ravni so izhodišča za nas za ustvarjanje učnih izidov [za register kvalifikacij SOK] za osnovnošolsko izobrazbo in gimnazijsko oz. srednjo izobrazbo.</i>	1
Ni uporabe	Neuporaba in neseznanjenost z opisniki SOK	<i>Jih ne uporabljamo, z njimi nismo bili seznanjeni.</i> <i>Do včeraj sploh nisem vedela, da to izidov [SOK] obstaja.</i>	9
	Neuporaba z možnostjo bodoče uporabe	<i>Se nisem srečal s tem [s SOK] [...]. Bi bilo zanimivo zadevo malo preizkusiti. Sem zadevo malo pregledal in opisniki so uporabni.</i>	
	Neuporaba opisnikov SOK zaradi presplošnosti	<i>So pa ti opisniki [SOK] zelo splošni [...], tako da neposredno samih opisnikov ne uporabljamo.</i>	

Pripravljalci izobraževalnih in študijskih programov, programov izpopolnjevanja, poklicnih standardov (PS) in katalogov standardov strokovnih znanj in spretnosti (Katalog) ter dodatnih kvalifikacij uporabljajo opisnike SOK različno pogosto in za različne namene.

Dve tretjini vprašanih (18) pri svojem delu uporablja opisnike SOK, medtem ko jih tretjina (9) opisnikov SOK še ne uporablja, večinoma za to, ker jih ne pozna (8), eden izmed vprašanih pa ocenjuje, da so opisniki SOK presplošni, da bi jih uporabljal pri svojem delu.

Tisti, ki uporabljajo opisnike SOK pri svojem delu, jih največkrat uporabljajo pri pripravi novih in prenovi starih kvalifikacij (10 odgovorov):

- pri pripravi novih in reviziji obstoječih izobraževalnih programov (4 odgovori);
- pri večjih spremembah obstoječih ali pri pripravi novih študijskih programov (2 odgovora);
- pri pripravi učnih izidov izobraževalnega programa oz. pri pripravi učnih izidov (kompetenc) v PS (2 odgovora);
- pri pripravi dodatne kvalifikacije (1 odgovor);
- pri pripravi kataloga za praktično usposabljanje (1 odgovor).

Opisnike SOK se uporablja tudi pri določanju ravni kvalifikacij v PS in obrazcih NAKVIS (4 odgovori), pri pripravi priloge k diplomi in magistrirju (3 odgovori), pri informiranju dijakov (1 odgovor) in informiranju o vpisu študentov (1 odgovor) ter pri pripravi opisov kvalifikacij za register kvalifikacij SOK (1 odgovor).

VPRAŠANJE 1/2

Kako uporabljate opisnike ravni SOK za predlaganje zahtevnostne ravni kvalifikacije?

Tabela 25: Vprašanje 1/2

Kategorija	Kode	Primeri citatov	f
Označevanje ravni SOK na prilogi k diplomi	Označevanje ravni SOK na prilogi k diplomi	<i>SOK uporabljamo le za raven na prilogi k diplomi.</i>	1
Priprava novih kvalifikacij	Priprava novih programov	<i>Ko delamo nove programe.</i>	6
	Določanje ravni zahtevnosti v PS in Katalogu	<i>To pa res [raven zahtevnosti SOK] upoštevamo pri pripravi Katalogov, tudi PS.</i>	
	Določanje ravni za dodatno kvalifikacijo	<i>Sem uporabil [opisnike SOK] pri pripravi mnenja za dodatno kvalifikacijo.</i>	
Zapisovanje učnih izidov kvalifikacije	Skladnost opisnikov SOK z učnimi izidi kvalifikacije	<i>Te ravni [SOK] so izhodišča za nas za ustvarjanje učnih izidov za [...] izobrazbo.</i>	3
	Skladnost opisnikov SOK z učnimi izidi PS	<i>Pri PS, ko moramo napisati kompetence, tam se mora odražati tudi ta raven [SOK].</i>	

Kategorija	Kode	Primeri citatov	f
Ni uporabe	Neuporaba zaradi uporabe KLASIUS	<i>Uporabljamo predvsem KLASIUS.</i>	17
	Neuporaba zaradi nepoznavanja SOK	<i>Do včeraj nisem vedela, da to [SOK] obstaja.</i>	
	Neuporaba, ker raven kvalifikacije ne določa SOK	<i>Ne uporabljamo opisnikov za utemeljevanje, zakaj je bila neka kvalifikacija dana na višjo oz. nižjo raven.</i>	
		<i>Delodajalci poznajo ravni usposobljenosti glede na raven izobraževanja.</i>	
		<i>So še drugi razlogi, da umeščamo [kvalifikacijo] na isto zahtevnostno raven, ne le opisniki SOK.</i>	
		<i>Ko pa delaš program, že veš, na katerem nivoju je, ker moraš imeti pred očmi, kateri nivo delaš.</i>	

Opisniki ravni SOK se pri določanju zahtevnostne ravni kvalifikacije uporabljajo v omejenem obsegu, največkrat pri pripravi novih kvalifikacij (6 odgovorov) in zapisovanju učnih izidov kvalifikacije (3 odgovori).

Na ravni visokošolskega izobraževanja se opisniki SOK uporabljajo v precej omejenem obsegu. Uporabljajo se pri pripravi novih kvalifikacij oz. študijskih programov (1 odgovor) ter pri označevanju ravni SOK v prilogi k diplomu (1 odgovor). Dve tretjini predstavnikov fakultet ne uporablja opisnikov SOK (7 odgovorov), ker uporabljajo KLASIUS (1 odgovor), ker jih ne poznajo (5 odgovorov) ali zaradi nepoenotene terminologije, ki jo uvaja SOK (1 odgovor). Izmed teh, ki opisnikov SOK ne uporabljajo, trije vprašani ugotavljajo, da bodo opisnike SOK uporabljali v prihodnje pri pripravi učnih načrtov oz. novih kvalifikacij (študijskih programov).

Na ravni poklicnega in strokovnega izobraževanja in usposabljanja se opisniki ravni SOK pri določanju zahtevnostne ravni kvalifikacije uporabljajo v večji meri, a uporaba ni poenotena, prav tako pa raven kvalifikacije največkrat določajo tudi »drugi razlogi«, ki so neodvisni od opisnikov SOK. Opisnike ravni SOK pri pripravi novih kvalifikacij – določanje zahtevnostne ravni v poklicnem standardu in Katalogu oz. določanje ravni za dodatno kvalifikacijo – uporablja 5 strokovnih delavcev, 2 pa za zapisovanje učnih izidov kvalifikacije, to je za usklajenost opisnikov SOK z učnimi izidi kvalifikacije. Večina navaja (5 odgovorov), da opisniki ravni ne določajo zahtevnostne ravni kvalifikacije ali programa, ampak da slednjo določajo »drugi razlogi«, kot so: delodajalci, delovna skupina za pripravo kvalifikacije, vpisni pogoji ali *Izhodišča za pripravo izobraževalnih programov nižjega in srednje poklicnega izobraževanja ter programov srednjega strokovnega izobraževanja*. Na primer:

»Ne uporabljamo opisnikov za utemeljevanje, zakaj je bila neka kvalifikacija dana na višjo oz. nižjo raven.«

»Delodajalci poznajo ravni usposobljenosti glede na raven izobraževanja. Oni vedo, tehnik mora to znati [...], s poklicno šolo to [...] in rečejo, to je ta stopnja. In dejansko, ko razmišljajo o ravni kvalifikacije, tudi ne poznajo toliko teh opisnikov, ampak oni vejo, 'pri nas to tehniki delajo in to mora znati'. To je potem 5. raven.«

»Ko pa delaš [izobraževalni] program, že veš, na katerem nivoju je naš program, ker moraš imeti pred očmi, kateri nivo delaš.«

Na ravni osnovnošolskega in gimnazijskega oz. srednjega splošnega izobraževanja opisniki ravni SOK predstavljajo izhodišče za pripravo učnih izidov osnovnošolske in gimnazijske oz. srednješolske izobrazbe, to je za usklajenost opisnikov SOK z učnimi izidi kvalifikacije (1 odgovor).

VPRAŠANJE 1/3:

Kako razumete in ocenjujete delitev učnih izidov v kategorije znanja, spretnosti in kompetenc, kot jih opredeljuje SOK.

Tabela 26: Vprašanje 1/3

Kategorija	Kode	Primeri citatov	f
Ustreznost	Smiselnost	<i>Da, zdi se mi smiselna.</i>	10
	Ustreznost	<i>Mislim, da so te tri omenjene kategorije ustrezne in jih ločimo med seboj.</i>	
	Jasnost	<i>Za zdaj se mi zdijo dovolj jasne.</i>	
Delna ustreznost	Dodatno tolmačenje spretnosti	<i>Kompetence in znanja so OK. Spretnosti moraš na delovnih skupinah dodatno tolmačiti.</i>	3
	Razmejitev med spretnostmi in kompetencami	<i>Ta razmejitev med spretnostmi in kompetencami pa nam včasih dela težave.</i>	
	Razumevanje kompetence kot nadpomenke	<i>[...] smo imeli pripombe glede poimenovanja kompetence [...] mi bi videli to kot nadpomenko znanja, spretnosti in kompetenc, mogoče bi bili za nas to [kompetence] odnosi.</i>	
Neustreznost	Širša opredelitev kompetence	<i>Kompetenca je opredeljena širše v resnici, učni izid je ožja opredelitev. Problem je v tem, da kompetenco pri standardu razumemo drugače, kot je opredeljena v SOK.</i>	6
	Težavnost ločevanja kategorij	<i>[...] te kategorije je včasih težko ločiti. [...] Za neki študij je recimo znanje nekaj drugega kot nekje na drugem študiju ali pa spretnost in kompetenca.</i>	
Ni uporabe	Nepoznavanje	<i>Ne morem primerjati s SOK-om, ker ne poznam.</i>	8

Da je delitev učnih izidov v kategorije znanja, spretnosti in kompetenc, kot jih opredeljuje SOK, ustrezna, ocenjuje dobra tretjina vprašanih (10 odgovorov).

Tisti, ki tovrstno delitev učnih izidov ocenjujejo kot delno ustrezno (3 odgovori), izpostavljajo,

- a da se težave pojavljajo pri razumevanju ene izmed kategorij (spretnosti, kompetence) oz. pri ločevanju med dvema kategorijama: npr. pri razumevanju kategorije spretnosti, pri razmejevanju med spretnostmi in kompetencami ter pri razumevanju kompetence. Kot izpostavi eden izmed sogovornikov, bi veljalo kategorijo kompetenca v opisnikih SOK nadomestiti s preimenovanjem te kategorije v kategorijo »odnosi«;
- b nevarnost, da lahko tovrstna delitev vodi v storilnostno naravnost študijskih programov: »Besedo spretnost razumem bolj kot neko hudo uporabnost in mi včasih »diši« na storilnost, kaj študijski program glede storilnosti ponudi oz. kaj študent pridobi za trg dela.«

Slaba četrtnina sogovornikov ocenjuje (6 odgovorov), da je delitev učnih izidov v navedene tri kategorije neustrezna, pri čemer izpostavljajo:

- a da je navedene tri kategorije (znanje, spretnosti, kompetence) medsebojno težko ločiti in da je razumevanje slednjih odvisno od področja študija. Kot izpostavi eden izmed sogovornikov: »Za neki študij je recimo znanje nekaj drugega kot nekje na nekem drugem študiju ali pa spretnost in kompetenca [...] Na primer, [...] to, kar je za nas huda teorija, je za matematike praksa, mi bi rekli znanje, oni bi rekli spretnost, kar je za nas praksa, bodo recimo geografi rekli teorija. Zato je te kategorije po mojem mnenju težko ločiti«;
- b da je kompetenca v kurikularnem načrtovanju opredeljena in razumljena širše kot v SOK, kot nadpomenka, ki vsebuje informativne, formativne in socializacijske cilje. Kot izpostavi eden izmed sogovornikov: »Ko mi govorimo o kompetenci na standardu, jo opisujemo kot neki celosten učni izid, ki bi naj dal en sklop nalog, z neko ravno zahtevnosti, z načinom, kako bi naj nekdo dosegel ta učni izid. Tukaj, pri SOK-u, pa je tretji indikator ravni, tako da je težko na tak način razmišljati, kot ima te tri prvine opredeljene SOK. V bistvu bi morali vse tri kategorije vzeti v kompetenco standarda.«

Drugi sogovorniki (8 odgovorov) o ustreznosti delitve učnih izidov niso presojali, zaradi nezadostnega poznavanja in uporabe SOK-a.

VPRAŠANJE 1/4:

Bi še sami dodali kakšno informacijo ali predlog glede uporabe SOK?

Tabela 27: Vprašanje 1/4

Kategorija	Kode	Primeri citatov	f
Informiranost	Uporabnost SOK	<i>Na osnovni spletni strani bi dodali uporabnost SOK-a.</i>	5
	Informiranost izobraževalcev in delodajalcev	<i>Izobraževalci in delodajalci niso čisto enotni, kaj katera raven pomeni [...] ali misli stari sistem ali novega.</i>	
	Promocija SOK	<i>Treba bi bilo narediti kaj več na promociji.</i>	
Vključenost delodajalcev v pripravo učnih izidov	Delodajalci naj sporočijo učne izide diplomanta	<i>[...] skupina podjetij s področja gradbeništva, oni bi morali povedati, kaj oni pričakujejo od naših diplomiranih inženirjev in potem bi na podlagi njihovih predlogov zapisali kompetence in znanja in bi to veljalo za ta profil človeka.</i>	3
	Delodajalci naj pripravijo opisnike za strokovna področja	<i>[...] da bi delodajalci skupaj pripravili opisnike SOK za posamezna področja, tako so nam tudi nekoč strokovnjaki iz Nizozemske svetovali, da imaš potem tudi celokvalifikacijsko strukturo tako narejeno.</i>	
Združljivost SOK s taksonomijami znanja	SOK bi lahko združil taksonomije znanja	<i>Morda to niti ne sodi sem, ampak morda neki sklop taksonomskih stopenj. [...] Lahko so različne taksonomske stopnje, in tak sklop bi omogočil, da si potem še lažje pomagajo s tem ogrodjem. Dobro bi bilo, če bi SOK združil te taksonomije v en tak pregled.</i>	1

Kategorija	Kode	Primeri citatov	f
Primerljivost in prenosljivost kvalifikacij	Primerljivost kvalifikacij in mobilnost	<i>Za primerjavo kvalifikacij, za mobilnost je SOK zagotovo dober.</i>	2
	Mednarodna mobilnost	<i>Jaz vidim uporabnost SOK-a v tem, ko se nekdo mednarodno zaposluje in uveljavlja svojo pridobljene kvalifikacije.</i>	
Neenotnost terminologije	Neenotna interpretacija učnih izidov in kompetenc	<i>Glavna ovira je, da se termini različno tolmačijo. Učni izidi, kompetence.</i>	1
Razmejitev poklicnih in dodatnih kvalifikacij	Delitev na poklicne in dodatne kvalifikacije vnaša zmedo	<i>Že ta osnovna razdelitev [...] imamo poklicno kvalifikacijo in dodatno kvalifikacijo, tukaj je kar nekaj zmede. Potem je veliko zmede, ker za poklicno kvalifikacijo dobimo certifikat, za dodatno kvalifikacijo pa potrdilo. Če se mene vpraša, je certifikat tujka za potrdilo.</i>	1

Odgovore na vprašanje lahko razdelimo v tri sklope:

1 Priporočila za izboljšanje uporabe SOK:

- Največ vprašanih (5 odgovorov) ocenjuje, da bi bilo treba posvetiti več pozornosti informiranosti javnosti o SOK. Pri tem izpostavljajo: (a) informiranost o uporabnosti SOK na spletni strani SOK; (b) promocijo SOK v splošni javnosti; ter (c) boljšo informiranost izobraževalcev in delodajalcev o ravneh SOK ter o starih in novih – pridobljene izobrazbe po starem in novem (bolonjskem) visokošolskem sistemu – poimenovanih kvalifikacij.
- Trije sogovorniki ocenjujejo, da bi bilo treba delodajalce v večji meri upoštevati pri pripravi učnih izidov kvalifikacij, bodisi na način, da ti sporočijo kakšna znanja, spretnosti in kompetence diplomanti potrebujejo, bodisi da bi bili delodajalci vključeni v pripravo opisnikov (učnih izidov) sektorskih ogrodij kvalifikacij.
- Eden izmed sogovornikov je izpostavil, da bi bilo dobro opisnike SOK združiti s taksonomijami znanja (učnih izidov), z različnimi taksonomskimi stopnjami in aktivnimi glagoli, na spletni strani SOK.

2 Koristi uporabe SOK:

- Dva sogovornika sta izpostavila, da vidita največjo korist in uporabo SOK za namene (mednarodne) primerljivosti in prenosljivosti kvalifikacij ter mobilnosti dijakov, študentov in delavcev.

3 Kritike uporabe SOK:

- Eden izmed sogovornikov je izpostavil neenotnost terminologije, to je različno interpretacijo in razumevanje kompetenc in učnih izidov, drugi pa na nedomišljeno delitev na poklicne in dodatne kvalifikacije, ki vnaša zmedo v razlikovanju med tema dvema vrstama kvalifikacij.

V okviru opravljenih intervjujev so bili sogovorniki vprašani tudi o tem, koliko po njihovem mnenju usmerjenost SOK k učnim izidom prispeva h kvalitetnejšemu razvoju izobraževalnih programov in programov usposabljanja oziroma praks poučevanja in učenja.

Najpomembnejši prispevek usmerjenosti SOK–a k učnim izidom je po mnenju intervjuvancev izboljšanje prakse ocenjevanja učnih dosežkov ($M = 3,71$), in sicer se nekaj manj kot polovica intervjuvancev (44,4 %) strinja ali popolnoma strinja, da usmerjenost k učnim izidom, kot jo predvideva SOK, prispeva k izboljšanju prakse ocenjevanja učnih dosežkov, medtem ko je dobra četrtina intervjuvancev (29,6 %) neopredeljenih.

Da usmerjenost k učnim izidom, kot jo predvideva SOK, prispeva h kvalitetnejšemu razvoju izobraževalnih programov in programov usposabljanja ($M = 3,57$), meni dobrih 40 % intervjuvancev, slabih 15 % intervjuvancev pa usmerjenosti k učnim izidom tega prispevka ne pripisuje. Tretjina intervjuvancev je mnenja, da usmerjenost k učnim izidom, kot jo predvideva SOK, prispeva k izboljšanju praks poučevanja in učenja ($M = 3,38$), največ intervjuvancev (37 %) pa je do tega prispevka neopredeljenih. Da SOK omogoča izobraževalnim zavodom lažje spremljanje učnih izidov ($M = 3,47$), meni tretjina intervjuvancev.

Tabela 28: Frekvenčna distribucija odgovorov in povprečna stopnja strinjanja za postavke iz kvalitativnega dela raziskave ($n = 27$)

	M	Sploh se ne strinjam	Ne strinjam se	Niti se strinjam, niti se ne strinjam	Strinjam se	Popolnoma se strinjam	Ne vem
Usmerjenost k učnim izidom, kot jo predvideva SOK, prispeva h kvalitetnejšemu razvoju izobraževalnih programov in programov usposabljanja.	3,57	3,7%	11,1%	22,2%	18,5%	22,2%	22,2%
Usmerjenost k učnim izidom, kot jo predvideva SOK, prispeva k izboljšanju praks poučevanja in učenja.	3,38	3,7%	3,7%	37,0%	25,9%	7,4%	22,2%
Usmerjenost k učnim izidom, kot jo predvideva SOK, prispeva k izboljšanju prakse ocenjevanja učnih dosežkov.	3,71	3,7%	0,0%	29,6%	25,9%	18,5%	22,2%
SOK omogoča izobraževalnim zavodom lažje spremljanje učnih izidov.	3,47	3,7%	11,1%	22,2%	14,8%	18,5%	29,6%

Predstavniki fakultet pogosteje kot predstavniki CPI menijo, da usmerjenost k učnim izidom, kot jo predvideva SOK, prispeva k izboljšanju prakse ocenjevanja učnih dosežkov, ter da SOK omogoča izobraževalnim zavodom lažje spremljanje učnih izidov.

Na drugi strani predstavniki CPI pogosteje kot predstavniki fakultet menijo, da usmerjenost k učnim izidom, kot jo predvideva SOK, prispeva h kvalitetnejšemu razvoju izobraževalnih programov in programov usposabljanja ter k izboljšanju praks poučevanja in učenja.

7.3. Analiza dokumentov

Odgovarjamo na raziskovalno vprašanje, ali se opisniki SOK uporabljajo pri pripravi programskih oziroma kurikularnih dokumentov in kako vplivajo na obliko učnih izidov. Predvidevamo, da uvedba učnih izidov in ravni SOK, kljub komunikacijski funkciji ogrožja, vpliva na kurikularne dokumente, saj umestitev kvalifikacij v register SOK terja razmislek o učnih izidih na ravni samih kvalifikacij oziroma izobraževalnih programov. Poleg Zakona o SOK so na uveljavitev koncepta učnega izida imele neposreden vpliv prenovljene strokovne podlage za pripravo programov poklicnega in strokovnega izobraževanja, tj. dokument Izhodišča za pripravo izobraževalnih programov nižjega in srednjega poklicnega izobraževanja ter programov srednjega strokovnega izobraževanja (v nadaljevanju: Izhodišča), ki jih je 11. marca 2016 sprejel Strokovni svet RS za poklicno in strokovno izobraževanje.

Iz zapsanega izhaja, da so se učni izidi najprej začeli uveljavljati v segmentu poklicnega in strokovnega izobraževanja, pod vplivom bolonjskega procesa pa tudi na visokošolskem področju. V splošnem izobraževanju se (za zdaj) uporabljajo le za opise kvalifikacij za SOK in register kvalifikacij. Pripravljalci kvalifikacij in njihovi vlagatelji v register ponovno premislijo o vprašanih, kako učne izide razumljivo in transparentno opisati tako, da bo iz njih jasno razviden temeljni namen kvalifikacije ter hkrati tudi ustreznost umestitve na raven.

Eden izmed načinov, kako lahko preverjamo tovrstne učinke ogrožja, je kvalitativna analiza relevantne dokumentacije. Za analizo smo izbrali tri tipe kurikularne dokumentacije, ki so na različne načine povezane z učnimi izidi in ki so bili v zadnjem času prenovljeni zaradi drugih sistemskih zahtev in predpisanih procedur.

V prvo skupino dokumentov sodijo poklicni standardi. Ti so načeloma živi dokumenti, saj naj bi se spreminjali glede na spremenjene razmere in potrebe na trgu dela. V drugo skupino dokumentov sodijo katalogi praktičnega usposabljanja – gre za nov tip dokumenta, ki ga je prinesla uvedba vajeniške oblike poklicnega izobraževanja in je usklajena z Izhodišči (2016).

Pod drobnogled pa bomo vzeli še dokument z naslovom Metodologija za pripravo katalogov znanja za praktično izobraževanje v višjih strokovnih šolah (2019; v nadaljevanju: Metodologija). Gre za dokument, ki še ni bil sprejet na nacionalni ravni, je le interni dokument CPI, je pa za našo analizo zelo relevanten, saj se neposredno opira na logiko učnih izidov, kot je bila razvita v okviru SOK. Poleg tega je zanimiv tudi zato, ker je nastajal od spodaj navzgor, se pravi, opirajoč se na izsledke evalvacije in potrebe višjega šolstva. Kot so poudarili avtorji dokumenta (Marjan Velej s sodelavci in CPI), metodologija »izhaja iz rezultatov evalvacije praktičnega izobraževanja v višješolskih študijskih programih vzorca višjih strokovnih šol v letih 2013 do 2016 (CPI). Kot primer smo v programih mehatronika in informatika uvajali spremembe v zapise katalogov znanj za praktično izobraževanje, katerih ustreznost smo predhodno preverili pri delodajalcih; uvajali smo spremembe pri načinu izvedbe praktičnega izobraževanja in pri spremljavi dosežkov študentov na praktičnem izobraževanju. Pri sami pripravi katalogov znanj za praktično izobraževanje za programa informatika in mehatronika sta sodelovali tudi višja strokovna šola ŠC Nova Gorica in višja strokovna šola ŠC Velenje.« (prav tam, str. 1).

POKLICNI STANDARDI

Kot primer poklicnih standardov smo izbrali področje kuharstva. Gre za področje, ki ima razvito poklicno vertikalo, kar nam omogoča primerjanje kvalifikacij glede na kvalifikacijsko raven oziroma stopnjo zahtevnosti. Hkrati pa gre za področje, ki je bilo prenovljeno po sprejetju Zakona o SOK, zaradi česar lahko pričakujemo njegov določen učinek.

Pomočnik kuharja (SOK 3)

V spodnji tabeli primerjalno prikazujemo nekaj izsekov iz preteklega in aktualnega poklicnega standarda za poklic pomočnika kuharja. Popolna primerjava zaradi drugačne organiziranosti obeh standardov sicer ni mogoča, vendar v ospredju primerjave ni vsebina kvalifikacije, temveč njena forma. Ne presojamo torej vsebinske ustreznosti kvalifikacije, temveč način, na katerega je opisana.

Tabela 29: Primerjava preteklega in aktualnega poklicnega standarda – Pomočnik kuharja

	Pretekli standard	Aktualni standard
	Ključna dela: očisti živila	Ključna dela: sodeluje pri pripravi živil
Znanja in spretnosti	• sprejme živila • mehansko očisti živila • ugotovi uporabnost in kakovost živil • stehta živila • sortira živila • skladišči živila • pozna ustrezno kakovost živil • pozna pravila mehanske obdelave živil in jih upošteva • pozna orodja in pripomočke za mehansko obdelavo živil in jih zna uporabljati • pozna stroje in naprave za obdelavo živil in jih zna uporabljati • zna uporabljati tehniko in pretvarjati merske enote • pozna tehniko dela za mehansko obdelavo posameznega živila • zna ustrezno pripraviti živila ter jih razvrstiti v skladiščne prostore • pozna pomen in uporabo dišav in začimb • razlikuje čiščenje na suho in z vodo • pozna sadje in zelenjavo, ki se lupi, in vrste, za katere ni potrebno lupljenje – prednosti in slabosti • upošteva ekološke standarde in predpise	• sprejme živila • senzorično oceni in ugotovi uporabnost in kakovost živil ter določi njihovo svežino • tehta živila, pri čemer uporablja tehniko in pretvarja merske enote • sortira živila • iz embalaže razbere alergene sestavine • izbere sestavine za pripravo posamezne jedi na podlagi navodil nadrejenega • izbere ustrezne pripomočke, posodo in aparate ter jih pripravi za delo na podlagi navodil nadrejenega • pozna primerne aparate in naprave za delo, jih zna izbrati ter racionalno uporabljati • zna pravilno prevzeti, razvrstiti in shraniti živila • pozna osnovne parametre za določanje kakovosti živil • pozna energijsko in hranilno vrednost posameznih živil ter živil z vsebovanimi alergeni • pozna faze delovnih postopkov (mise-en-placea) • pozna prostorska območja kuhinje in njihov pomen • pozna čiste in nečiste prostore ter načelo nekržanja poti • zna oceniti osnovne spremembe na živilih in kakovost živil

	Pretekli standard	Aktualni standard
Znanja in spretnosti	Ključna dela: pripravi živila za tople začetne jedi • dekorativno obdela živila • termično obdela živila • ohladi živila • sestavi posamezne jedi • pozna delovne pripomočke in orodja za dekorativno obdelavo živil • pozna živila, ki so primerna za pripravo toplih začetnih jedi • pozna postopke za termično obdelavo živil • pozna dopolnilne postopke obdelave živil • zna uporabiti dodatke k osnovnim živilom, da dobi harmonično jed • pozna pomen toplih začetnih jedi • pozna načela shranjevanja in izkoriščanja neporabljenih živil in jedi	Ključna dela: toplotni obdela živila po navodilih nadrejenega z uporabo ustreznih postopkov • po navodilih nadrejenega izvaja kuhanje v vodi (tekočini) z različnimi količinami le-te, v vodi pod vreliščem, v vodni kopeli, sopari, vlažnem zraku, z zvišanim tlakom • po navodilih nadrejenega izvaja dušenje (v lastnem soku, z dodatkom maščobe, z maščobo in vodo) • po navodilih nadrejenega izvaja pečenje (navadno pečenje v ponvi, angleško pečenje v ponvi, cvrenje, pečenje v pečici z dodatkom maščobe, angleško pečenje v pečici, pečenje v pečici v suhi vročini, pečenje na žaru in ražnju, gratiniranje) • sodeluje pri pripravi jedi in živil na ustrezno temperaturo za serviranje oziroma shranjevanje, upoštevajoč kontrolne točke, ki jih opredeljuje sistem HACCAP, ter nevarnosti pri ohlajanju živil • s toplotnimi postopki obdela izbrana živila za pripravo enostavnih jedi iz vseh skupin jedi, npr.: – juhe in zakuhe – osnove ali fonde – enostavne priloge in prikuhe
	Ključna dela: pripravi servirno posodo in pripravljene jedi za izdelavo porcije • pripravi krožnik • pripravi dekoracijo • pripravi priloge • zna pripraviti mise en place za izdajanje jedi • zna ustrezno ohladiti ali ogreti servirno posodo • pozna pomen servirnega roba na servirni posodi za transport hrane do gostove mize • upošteva splošne higienske standarde in HACCAP pri razdeljevanju hrane	Ključna dela: pripravi servirno posodo in pripravljene jedi za izdelavo porcije • pripravi mise-en-place za izdajanje jedi po navodilih nadrejenega • pripravi ustrezno servirno posodo (segreje) • pripravi osnovno dekoracijo po navodilih nadrejenega • izdaja enostavne jedi • razlikuje različne tipa posode glede na materiale njegove značilnosti in namembnost • razume pomen in zna ustrezno ohladiti ali ogreti servirno posodo

Primerjava izbranih elementov poklicnega standarda (oz. kataloga znanja in spretnosti) za pomočnika kuharja prikazuje, v kolikšni meri so bili poklicni standardi naravnani na učne izide že pred uvedbo SOK in kakšen je učinek SOK nanje.

Opredelitev ključnih del, znanja in spretnosti je že v preteklem katalogu večinoma sledila logiki operativnih učnih ciljev, vključujoč uporabo operativnih glagolov, ki izražajo dejavnost kandidata in način, na katerega se znanje izkazuje (mehansko očisti, pripravi krožnik, stehta ipd.). Številne formulacije so bile izražene še z neoperativnimi glagoli (»pozna pravila«, »pozna pomen«, »pozna tehniko dela« ipd.). Raba operativnih glagolov je v primeru aktualnega kataloga primernejša, čeprav še ne dosledno izvedena: če je v preteklem katalogu še prevladoval glagol »pozna«, so v aktualnem učni izidi izraženi bolj operativno in hkrati specifično: »s toplotnimi postopki obdela«, »pripravi«, »senzorično oceni«, »tehta živila, pri čemer uporabi ...« ipd.

Za razliko od prejšnjega kataloga, aktualni uvaja dve novosti:

- uporabljene so dikcije, ki **izražajo raven samostojnosti in odgovornosti** delovanja kandidata na tej kvalifikacijski ravni oz. ravni SOK: ker gre za 3. raven, je v skladu z opisniki ravni SOK, se od kandidata na tej ravni pričakuje, da npr. sodeluje pri pripravi jedi (jih ne pripravlja samostojno), da jedi toplotno obdela *po navodilih nadrejenega* (ne po lastni strokovni pre-soji), da pa po drugi strani npr. samostojno pripravi servirno posodo itd. Opis kvalifikacije omogoča transparentnejši vpogled v kvalifikacijo in njeno umeščenost v kvalifikacijsko strukturo in s tem v SOK. Drugače rečeno, jas-neje so opredeljene zlasti ravni kompetenc.
- Opaziti je tudi mogoče, da so nekatera opravila oz. ključna dela, ki jih mora izkazovati kandidat s pridobljeno NPK, **bolj specifično izražena** (kar je tudi eden od pomembnih principov oblikovanja učnih izidov v SOK): če je deni-mo pretekli katalog vseboval dikcijo »pozna ustrezno kakovost živil«, ak-tualni katalog vsebuje dikcijo »zna oceniti osnovne spremembe na živilih in kakovost živil«. Poznavanje kakovosti živil je izjemno široko zasnovan cilj, formuliran tako, da omogoča zelo različna tolmačenja glede poglobljenosti znanja, ki mora biti v ozadju. Druga formulacija pa jasno kaže, da se od pomočnika kuharja pričakuje le ožji izsek obvladovanja tega vsebinskega področja poklicnega znanja.

Kuhar (SOK 4)

Podobno kot zgoraj, v spodnji tabeli primerjalno prikazujemo nekaj izsekov iz preteklega in aktualnega poklicnega standarda za poklic kuharja.

Tabela 30: Primerjava preteklega in aktualnega poklicnega standarda – Kuhar

Pretekli standard	Aktualni standard
Ključna dela: pripravi jedilnike za redne in izredne obroke	Ključna dela: sestavlja jedilnike
• sestavi jedilnike – menije za redne in izredne obroke hrane • izračuna hranilno vrednost živil, jedi in obrokov • pripravi normative • pripravi zahtevke za živila • pozna normative za pripravo jedi • zna izračunati hranilno in energijsko vrednost obrokov z uporabo računalniškega programa • pozna osnovna merila za kvalitetno in kvantitetno sestavo hrane • pozna sestavo jedilnikov za redne obroke • pozna značilnosti priprave izrednih obrokov • pozna sestavo jedilnikov za specialno ponudbo jedi • zna pravilno razvrstiti jedi v klasično strukturo jedilnika • zna pravilno kombinirati živila v jedilnik ali meni • zna upoštevati sezono živil • zna upoštevati priporočila zdrave prehrane	• sestavi jedilnike za redne in izredne obroke ter posebne priložnosti, jedilnike iz narodnih jedi ter za varovalno prehrano • določi sestavine posameznih jedi • pripravi normative za jedi • pripravi zahtevke za živila • na jedilniku označi jedi, ki vsebujejo alergene • zna izračunati hranilno in energijsko vrednost obrokov z uporabo računalniškega programa • pozna normative za pripravo jedi • pozna snovi oz. proizvode, ki povzročajo alergije ali preobčutljivosti • pozna energijsko in hranilno vrednost posameznih živil, njihove lastnosti, vpliv na človeka in načine uporabe

	Pretekli standard	Aktualni standard
Znanja in spretnosti	• pozna pomen hranilnih snovi za človeka in posledice nepravilne prehrane • zna razložiti, kaj se s hrano dogaja v prebavilih in kako poteka presnova hranilnih snovi • pozna hranilno vrednost posameznih živil, njihove lastnosti in načine uporabe • zna občasno zamenjati pri gostih manj priljubljene jedi z novejšimi – upošteva novosti na trgu	• pozna pridobivanje in načine uporabe živil ter tipične jedi iz teh živil (pozna živila, ki so primerna za pripravo hladnih in toplih začetnih jedi, juh, jušnih zakuh in vložkov, enolončnic, osnov ali fondov, mesnih jedi, suhomesnatih izdelkov, omak, prilog, zelenjavnih jedi, solat, kompotov, sadnih solat in pirejev, sladic, tipičnih narodnih jedi in varovalne hrane) • pozna klasično sestavo jedilnikov, značilnosti priprave izrednih obrokov, značilnosti in posameznih vrst transportiranja obrokov, sestavo jedilnikov za specialno ponudbo jedi, za narodne jedi in varovalno prehrano • zna pravilno družiti in kombinirati živila, da ustvari polnovredno jed (kombinira posamezne priloge z jedmi, kombinira več različnih živil v usklajeno prilogo, zna enakovredno zamenjati meso z izbrano zelenjavo, kombinira zelenjavo s sadjem ...) • zna pravilno razvrstiti in kombinirati ...
Znanja in spretnosti	Ključna dela: očisti živila • sprejme živila • mehansko očisti živila • ugotovi uporabnost in kakovost živil • stehta živila • sortira živila • skladišči živila • pozna ustrezno kakovost živil • pozna pravila mehanske obdelave živil in jih upošteva • pozna orodja in pripomočke za mehansko obdelavo živil in jih zna uporabljati • pozna stroje in naprave za obdelavo živil in jih zna uporabljati ...	Ključna dela: pripravi živila, posode in pripomočke • sprejme živila • senzorično oceni in ugotovi uporabnost in kakovost živil ter določi njihovo svežino • tehta živila, pri čemer uporablja tehtnico in pretvarja merske enote • sortira živila • iz embalaže prebere seznam alergenih sestavin • izbere sestavine za pripravo posamezne jedi • izbere ustrezne pripomočke, posodo in aparate ter jih pripravi za delo • pozna primerne aparate in naprave za delo, jih zna izbrati ter racionalno uporabljati ...
Znanja in spretnosti	Ključna dela: zagotavlja kakovost in odgovarja za kakovost opravljene storitve in dela • zagotavlja kakovost lastnega dela • kontrolira kakovost dobljenih živil • kontrolira izdajo jedi • kontrolira postopke priprave • kontrolira termično obdelavo živil • vodi evidenco po pravilih »HACCP« glede na delovna področja • pozna standarde kakovosti • pozna metode kontrole kakovosti • pozna sisteme zagotavljanja kakovosti • pozna osnove zagotavljanja kakovosti opravljene storitve • pozna postopke in načine za zagotavljanje racionalne rabe energije, materiala in časa	Ključna dela: zagotavlja kakovost in odgovarja za kakovost opravljene storitve in dela • zagotavlja kakovost lastnega dela • kontrolira kakovost dobljenih živil • kontrolira izdajo jedi • kontrolira postopke priprave • kontrolira termično obdelavo živil • vodi evidenco po pravilih HACCP glede na delovna področja • pozna standarde kakovosti, metode kontrole kakovosti ter sisteme zagotavljanja kakovosti • pozna osnove zagotavljanja kakovosti opravljene storitve • pozna postopke in načine za zagotavljanje racionalne rabe energije, materiala in časa

Primerjava preteklega in aktualnega poklicnega standarda za poklic kuharja kaže, da je pri posodabljanju standarda prišlo večinoma do vsebinskih popravkov, v **njihovi formi pa ni veliko razlik**: zdi se, da so pri aktualnem standardu nekoliko bolj specifičirani, a operativni glagoli so v obeh primerih rabljeni še nekonsistentno. Raven samostojnosti in odgovornosti v prenovljenem standardu ni drugače formulirana kot v preteklem, kar pa je pričakovano, saj je ta kvalifikacija na neki način **izhodiščna oz. temeljna kvalifikacija v tej kvalifikacijski hierarhiji in se druge kvalifikacije opredeljujejo glede nanjo**. Če primerjamo kvalifikacijo pomočnika kuharja in kuharja, je s popravki standarda za pomočnika kuharja narejena **bolj transparentna ločnica** med obema ravnema kvalifikacij. Jasno je razvidno, da gre pri kuharju za celovito in obsežno kvalifikacijo, kjer se od nosilca kvalifikacije pričakuje samostojno opravljanje »dejavnosti v znanem in manj znanem okolju z večjo stopnjo odgovornosti in samostojnosti. Prevzemanje odgovornosti za lastnosti in kakovost izdelkov/storitev, povezanih z delovnimi opravili oz. delovnim procesom« (del opisnika za kompetence na ravni SOK 4). V nadaljevanju bomo pokazali, da se višja kvalifikacija, torej kuharski mojster, spet opredeljuje do kvalifikacije kuharja, le da v tem primeru na ravni višje.

Kuharski mojster (SOK 5)

Na koncu pa primerjajmo še pretekli in aktualni poklicni standard za kuharskega mojstra.

Tabela 31: Primerjava preteklega in aktualnega poklicnega standarda – Kuharski mojster

Pretekli standard	Aktualni standard
Ključna dela: mojstrsko obvladuje vse postopke priprave jedi, jih smiselno uporablja pri delu in jih povezuje • pozna in obvlada vse mehanske, toplotne in dopolnilne kuharske postopke za hladne začetne jedi • zna pripraviti pastete, terine, galantine, hladetine • obvlada pripravo osnov, osnovnih omak in izpeljank in jih zna pravilno reducirati • pozna načine predelave mlečnih izdelkov • pozna hranilno in gastronomsko vrednost mesa, pripravo mesa ter mesnih jedi • pozna različno pridelavo olja, kisov • pozna hranilno in gastronomsko vrednost rib, pripravo rib ter ribjih jedi • pozna hranilno in gastronomsko vrednost sadja, zelenjave, žitaric in stročnic ter njihovo pripravo • pripravlja zahtevnejše sladice iz različnih vrst testa glede na tehniko dela • zna oblikovati čokolado in sladkor • pripravlja sladice iz rahlih zmesi, kreme, strjenke, glazure, zmrzline in jih garnira na sodoben način – porcijske sladice	Ključna dela: mojstrsko pripravlja vse vrste jedi s strokovnim obvladovanjem vseh kuharskih postopkov, jih smiselno in inovativno povezuje ter kombinira • mojstrsko obvlada vse mehanske, toplotne in dopolnilne kuharske postopke za pripravo vseh vrst jedi: hladnih in toplih začetnih jedi, juh, jušnih zakuh in vložkov, enolončnic, osnov ali fondov, mesnih jedi, suhomesnatih izdelkov, omak, prilog, zelenjavnih jedi, solat, kompotov, sadnih solat in pirejev, sladic, tipičnih narodnih jedi in varovalne hrane • zna pripraviti pastete, terine, galantine, hladetine • obvlada pripravo osnov, osnovnih omak in izpeljank in jih zna pravilno reducirati • obvlada načine predelave mlečnih izdelkov • pozna hranilno in gastronomsko vrednost mesa, pripravo mesa ter mesnih jedi • pozna različno pridelavo olja, kisov • pozna hranilno in gastronomsko vrednost rib, pripravo rib ter ribjih jedi • obvlada hranilno in gastronomsko vrednost sadja, zelenjave, žitaric in stročnic ter njihovo pripravo • pripravlja zahtevnejše sladice iz različnih vrst testa glede na tehniko dela • zna oblikovati čokolado in sladkor • pripravlja sladice iz rahlih zmesi, kreme, strjenke, glazure, zmrzline in jih garnira na sodoben način – porcijske sladice

	Pretekli standard	Aktualni standard
Znanja in spretnosti	- smiselno povezuje postopke in jih uporablja pri delu pozna strokovno terminologijo - obvladuje pripravo jedi po posameznih skupinah - pozna specifikke določenih del v kuhinji - pozna senzorične lastnosti in uporabnost dišav in začimb - obvlada garniranje jedi na različne načine in oblike servirne in jedilne posode ...	- pripravlja jedi za posamezne diete in pri tem upošteva hranilno in energijsko vrednost živil - smiselno povezuje postopke in uporablja sodobne kuharske postopke pri pripravi jedi - pri delu upošteva senzorične lastnosti živil - obvlada parametre kakovosti hrane in pijač ter njihove lastnosti - pozna način pridelave in predelave posameznih skupin živil - pozna specifikke določenih del v kuhinji - pozna senzorične lastnosti in uporabnost dišav in začimb ...
Znanja in spretnosti	Ključna dela: strokovno usmerja delo in pomaga pri izvedbi zahtevnejših jedi pri rednih in izrednih obrokih - organizira in razporeja delo ekipe/osebju v kuhinji - zna predvideti potreben čas za določeno delo - zna izbrati način organiziranja ekipe/osebja glede na frekvenco in strokovno zahtevnost dela - pozna osnovna pravila organizacije dela in podjetja	Ključna dela: strokovno usmerja delo ekipe in jo vodi pri pripravi zahtevnejših jedi pri rednih in izrednih obrokih - organizira in razporeja delo ekipe/osebju v kuhinji - zna predvideti potreben čas za določeno delo - zna izbrati način organiziranja ekipe/osebja glede na frekvenco in strokovno zahtevnost dela - pozna osnovna pravila organizacije dela in podjetja
Znanja in spretnosti	Ključna dela: oblikuje in razvija recepte z opisom tehnik - sestavlja nove jedi, in vodi datoteko jedi z opisom tehnik dela in postopkov - eksperimentira z recepti - spremlja ponudbo živil in novitet na trgu ponudbe - pripravlja dnevne menije in menije za posebne priložnosti vključujoč sezonsko ponudbo živil	Ključna dela: oblikuje in razvija nove recepte z opisom tehnik in postopkov ter sestavlja jedilnike ob upoštevanju pravil stroke, specifik restavracije in sodobnih trendov v kulinariki - sestavlja recepte za nove jedi in vodi datoteko jedi z opisom tehnik dela in postopkov - eksperimentira z recepti in uvaja novosti - določi sestavine posameznih jedi - kombinira različne postopke priprave jedi in jih inovativno uporablja - spremlja ponudbo živil in novitet na trgu ponudbe - pri pripravi receptov upošteva sezonsko in lokalno ponudbo živil ter značilnosti restavracije - pripravlja dnevne menije in menije za posebne priložnosti vključujoč sezonsko ponudbo živil ter lokalno ponudbo - sestavlja jedilnike za redne in izredne obroke, jedilnike za posebne priložnosti, jedilnike iz narodnih jedi, jedilnike za varovalno prehrano - pripravi normative za jedi - na jedilniku označi jedi, ki vsebujejo alergene - zna izračunati hranilno in energijsko vrednost obrokov z uporabo računalniškega programa - pozna normative za pripravo jedi - pozna snovi oz. proizvode, ki povzročajo alergije ali preobčutljivosti - pozna energijsko in hranilno vrednost posameznih živil, njihove lastnosti, vpliv na človeka in načine uporabe ....

Primerjava preteklega in aktualnega poklicnega standarda za poklicno kvalifikacijo kuharski mojster pokaže, da tudi v tem primeru razlike med obema kvalifikacijama **v njuni formi** niso bistvene. Tako kot smo ugotovili pri kvalifikaciji za kuharja, sta pretekli in aktualni standard **zasnovana z nekonsistentno uporabo operativnih glagolov** (pogosto je rabljen neoperativen glagol »pozna«).

Že iz **vsebine** kvalifikacije je razvidno, da gre za **višji kvalifikacijski nivo** v primerjavi s kuharjem, zato same formuacije niti niso ključne: ne glede na to, ali zapišemo, da kuharski mojster »eksperimentira z recepti« (pretekli standard), ali zapišemo »kombinira različne postopke priprave jedi in jih inovativno uporablja« je iz obeh zapisov dovolj jasno razvidno, da mojstrstvo terja inovativnost. Podobno opazimo tudi pri dikciji »pomaga pri izvedbi zahtevnejših jedi« (pretekli standard) in ekipo »vodi pri pripravi zahtevnejših jedi« (aktualni standard). Vodenje ekipe je ena izmed temeljnih kompetenc kuharskega mojstra, zato je dikcija v aktualnem standardu sicer transparentnejša. Pa vendarle je treba opozoriti, da moramo pri zapisu učnih izidov gledati na kvalifikacijo kot na celoto in se zavedati, čemu principu njihovega opisovanja zares služijo, ne pa delati popravkov zaradi njih samih ali zaradi vsečnosti.

Opazimo tudi, da so kompetence kuharskega mojstra na ravni SOK 6 (Opisnik SOK za kompetence na ravni 6 pravi: »Usposobljenost za delovanje v različnih in specifičnih okoljih z elementi ustvarjalne aktivnosti. Samostojno delovanje, pri katerem je značilno prevzemanje odgovornosti za delo posameznikov in skupin ter materialnih virov in informacij. Ob tem je pomembno osnovno povezovanje in umeščanje problematike v splošni družbeni kontekst. Prepoznavanje lastnih učnih potreb in skrb za prenos znanja v delovnem okolju.«)

Vsem aktualnim standardom je skupno, da so njihovi avtorji precej več pozornosti, ko je to opaziti pri preteklih standardih, namenili **vprašanju razmerja med standardi v smislu stopnjevanja zahtevnosti in kompleksnosti učnih izidov** oz. poklicnih kompetenc, ki so v ozadju. Zdi se, da je to ključni učinek SOK.

KATALOGI PRAKTIČNEGA USPOSABLJANJA

Formalno je termin učni izid leta 2015 uveljavil Zakon o slovenskem ogrodju kvalifikacij (Uradni list RS, št. 104/15), leto zatem pa je dobil svoje mesto v prenovljenih Izhodiščih (2016), ki učne izide v sistem poklicnega in strokovnega izobraževanja umeščajo na naslednji način:

»Učni izidi, definirani z izobraževalnimi programi, izražajo pričakovan **nivo kompetenc**, ki naj jih doseže udeleženec, in se preverjajo v postopkih ocenjevanja. Izraženi so z izjavami, ki povedo, kaj študent zna, razume in je sposoben narediti ob zaključku procesa učenja. EOK in SOK opredeljujeta učne izide z znanjem (dejstva, principi in koncepti), spretnostmi (kognitivnimi in praktičnimi) in kompetencami v ožjem smislu (kot je zmožnost prevzemanja odgovornosti in izkazovanja avtonomije).

Učni izidi se poleg izobraževanja uporabljajo tudi v drugih kontekstih, v delovnem okolju (poklicni standardi in profili, opis delovnih mest, sistemi napredovanja in nagrajevanja ...) ali za osebno rabo (življenjepisi, osebni kompetenčni

profili). Učne izide tako lahko uporabljamo v **poklicnih standardih, izobraževalnih in študijskih programih, izpitnih katalogih, standardih kvalifikacij in ogrođu kvalifikacij**:

- V poklicnih standardih z učnimi izidi izrazimo pričakovanja, ki so vezana na določen poklic, in so predvsem namenjeni oblikovanju procesov dela in usposabljanja. Na podlagi poklicnih standardov določimo tudi zahteve posameznih kvalifikacij.
- V izobraževalnih ali študijskih programih udeležence z učnimi izidi informiramo o pričakovanih oziroma standardih, ki naj bi jih dosegli z učenjem. Hkrati so vodilo učiteljem pri oblikovanju procesa poučevanja in izbiri metod.
- V izpitnih katalogih z učnimi izidi definiramo vsebino ocenjevanja za celoten program ali njegov del (predmet ali modul). Pomenijo neko zagotovilo enotnosti ocenjevanja.
- V standardih kvalifikacij z učnimi izidi določimo, kaj lahko pričakujemo od osebe, ki ima neko kvalifikacijo. Z uporabo učnih izidov v ogrođu kvalifikacij pa določamo različne tipe in nivoje kvalifikacij.

Uporaba učnih izidov prispeva k boljši usklajenosti kvalifikacij in izobraževalnih programov s pričakovanji na trgu dela, večji odprtosti za priznavanje učnih izidov neodvisno od konteksta učenja ter večji avtonomiji in odgovornosti sistema izobraževanja in usposabljanja za doseganje pričakovanih rezultatov.« (Izhodišča, 2016, str. 6, poud. avtorji)

Zaradi omenjenega uvažanja vajeniške oblike poklicnega izobraževanja so se učni izidi najprej pojavili v katalogih praktičnega usposabljanja. Pred uvedbo vajeniške oblike so bili cilji praktičnega usposabljanja del ciljev širših strokovnih modulov, po uvedbi vajeništva pa se je potreba po natančnejšem definiranju učnih ciljev glede na mesto učenja in glede na delitev odgovornosti izvajalcev povečala. Ti katalogi v času izvedbe te evalvacije postopoma nastajajo, v skladu s širjenjem vajeniške oblike poklicnega izobraževanja na nove programe. V namene naše analize smo naključno izbrali tri, ki so začeli veljati v šolskem letu 2018/19, da bi proučili vpliv SOK na formulacijo ciljev praktičnega usposabljanja. Vsi katalogi so na ravni SOK 4, saj je vajeniška oblika omejena na programe poklicnega (ne pa tudi strokovnega) izobraževanja. Ker gre za katalog praktičnega usposabljanja, so v ospredju cilji s področja spretnosti (kot razumljenih v SOK) in kompetenc (kot razumljenih v SOK):

Spretnosti: »Uporabljanje znanja pri reševanju različnih opravil in problemov, lahko tudi v manj tipičnih situacijah. Obvladovanje spretnosti, ki so glede na območje delovanja široke in specializirane, vključno z uporabo ustreznih orodij, metod, različnih tehnoloških postopkov in materialov. Izvajanje relativno preglednih, manj standardiziranih opravil.«

Kompetence: Usposobljenost za delovanje v znanem in manj znanem okolju z večjo stopnjo odgovornosti in samostojnosti. Prevzemanje odgovornosti za lastnosti in kakovost izdelkov/storitev, povezanih z delovnimi opravili oz. delovnim procesom. Prevzemanje odgovornosti za lastno učenje. Pridobivanje novega znanja in spretnosti v nadzorovanem okolju. To raven označuje določena podjetniška usmerjenost, sposobnost organiziranja in vključevanja v delovne skupine.

Spodaj navajamo izseke iz druge točke katalogov, ki ima naslov »Pričakovani učni izidi«.

Program Steklar (SOK 4)

Pričakovani učni izidi: Dijak/vajenec se usposobi za izvajanje naslednjih delovnih procesov:

Tabela 32: Pričakovani učni izidi – Program Steklar

Oznaka	Delovni procesi	Zap. št.	Operativni učni cilji
OBVEZNI DEL		Dijak/vajenec:	
A* ¹³	Varstvo in zdravje pri delu	1	upoštevata pravila za varno delo in na delovnem mestu uporablja ustrezna zaščitna sredstva
B*	Varovanje okolja in ravnanje z odpadki	2	bere tehniško in tehnološko dokumentacijo
C*	Uporaba delovne dokumentacije	3	bere tehniško in tehnološko dokumentacijo
		4	riše preproste tehniške risbe in jih kotira
Č*	Komuniciranje in uporaba strokovne terminologije	5	uporablja ustrezen način komuniciranja s sodelavci, nadrejenimi in strankami
		6	uporablja ter povezuje strokovno terminologijo v slovenskem jeziku in pogovorno strokovno terminologijo
D	Kontrola kakovosti steklarskih surovin in zmesi	7	opravlja kontrolo kakovosti steklarskih surovin in zmesi (sejalna analiza, % vlage, nasipna teža, % alkalij, homogenost zmesi)
E	Priprava steklarske zmesi	8	pripravi steklarsko zmes na podlagi izračunane sestave
F	Pihanje stekla	9	pripravi orodje in pripomočke za izdelavo manj zahtevnih izdelkov
		10	piha manjše kroglice ustrezne velikosti, debeline in oblike za določen izdelek
		11	piha manjše kozarce preprostih oblik
G	Brušenje stekla z enostavnimi prvinami	12	brusilni stroj in pripadajoče pripomočke za brušenje pripravi za brušenje
		13	steklene izdelke dodeluje z enostavnimi prvinami brušenja

Oblikovalec kovin – orodjar (SOK 4)

Pričakovani učni izidi: Dijak/vajenec se usposobi za izvajanje naslednjih delovnih procesov:

Tabela 33: Pričakovani učni izidi – Oblikovalec kovin – orodjar

Oznaka	Delovni procesi	Zap. št.	Operativni učni cilji
OBVEZNI DEL		Dijak/vajenec:	
B*	Merjenje in zarisovanje	4	izbere in uporablja postopku primerno merilno orodje (pomična merila, mikrometri, merilne ure, komparatorji, kotniki, kotomeri, kalibri ...)
		5	preveri točnost merilnega orodja in ga pravilno vzdržuje
		6	z merjenjem preveri natančnost izdelave izdelkov
		7	prenese mere in obliko izdelka z risbe na obdelovalno površino (zarisovanje, točkanje ...)
		8	izmeri trdoto pred in/ali po izvedenem postopku obdelave

13 Generične kompetence, ki so vključene v delovne procese označene z zvezdico, se ves čas smiselno vključujejo v druge delovne procese.

Oznaka	Delovni procesi	Zap. št.	Operativni učni cilji
C	Osnovni postopki obdelave kovin in preoblikovanja	9	na podlagi tehniške dokumentacije izdela izdelke z različnimi obdelovalnimi postopki ročne obdelave (žaganje, piljenje, vrtanje, grezenje, povrtavanje, vrezovanje navojev, brušenje, poliranje ...) ter jih kontrolira
		10	razlikuje obdelovalne sposobnosti različnih materialov in izbere ustrezno orodje
		11	izvede strojni razrez pločevine ali profilov
		12	izdela enostaven izdelek s postopki upogibanja ali krivljenja pločevine ali žice in ga kontrolira
Č	Rezkanje (frezanje)	13	pripravi stroj za zagon, izbere rezkalo in nastavlja parametre
		14	spremlja obstojnost orodij, v primeru obrabljenosti naostri orodja ali menja rezilne ploščice
		15	uporablja pritrdilne in vpenjalne pripomočke na stroju za vpenjanje obdelovancev in orodij
		16	kontrolira stanje rezkalnega stroja in nivoje tekočin (olja, hladilne tekočine)
		17	izdela izdelek/strojni del na podlagi delavniške risbe na rezkalnem stroju
D	Struženje	18	pripravi stroj za zagon, izbere orodje, nastavlja parametre in upošteva mrtvi hod na vretenih
		19	spremlja obstojnost orodij, v primeru obrabljenosti naostri orodja ali menja rezilne ploščice
		20	uporablja pritrdilne in vpenjalne pripomočke na stroju za vpenjanje obdelovancev in orodij
		21	kontrolira stanja oziroma nivoje tekočin (olja, hladilne tekočine)
		22	izdela strojni del na podlagi delavniške risbe na stružnici
		23	struži navoje in konuse
		32	izvede postopek mehkega/trdega lotanja
		33	vari in/ali navari električno obločno (REO, MIG/MAG, TIG)
		34	vari plamensko in zna regulirati plamen
		35	očisti in preveri kakovost spoja
		36	izvede postopek lepljenja/spajanja nekovinskih materialov
J	Sestavljanje strojnih delov	39	sistematično sestavlja dele orodja v podsklope in sklope
		40	izvede montažo strojnih delov in sklopov na podlagi sestavne risbe ter opravi preizkus, če je potrebno
K*	Vzdrževanje strojev, orodij in opreme	41	opravi dnevni pregled stroja in izvede enostavna vzdrževalna dela (čiščenje in mazanje)
		42	izvaja preventivno vzdrževanje strojev, opreme in pripomočkov
L	Računalniško podprte tehnologije: CNC–struženje, CNC–rezkanje	43	preveri in pripravi CNC–stroj za delo
		44	vpenja orodja in obdelovance, izbere vpenjalni pribor in nastavi orodja
		45	prenese ali ročno vpiše program na CNC–stroj, nastavi tehnološke parametre, testira in izvede korekcije
		46	izdela izdelek na CNC–stružnici ali CNC–rezkalnem stroju
M*	Zagotavljanje kakovosti	47	spremlja delovni proces in skrbi za zagotavljanje kakovosti v skladu z navodili in standardi

Slaščičar (SOK 4)

Pričakovani učni izidi: Dijak/vajenec se usposobi za izvajanje naslednjih delovnih procesov:

Tabela 34: Pričakovani učni izidi – Slaščičar

Oznaka	Delovni procesi	Zap. št.	Operativni učni cilji
Dijak/vajenec:			
A*	Priprava in vzdrževanje delovnega mesta	1	Se pripravi na delo (obleče čisto zaščitno obleko, pokrivalo, obutev, odstrani nakit, se umije). Vzdržuje red in čistočo na delovnem mestu.
B*	Varstvo in zdravje pri delu	2	Uporablja osebno varovalno opremo v skladu s predpisi varstva in varovanja zdravja pri delu.
C*	Komuniciranje in uporaba strokovne terminologije	3	Dogovarja se s sodelavci, nadrejenimi in strankami.
		4	Uporablja strokovno terminologijo v slovenskem jeziku in pogovorno strokovno terminologijo ter povezuje pogovorne in slovenske izraze.
Č*	Uporaba delovne dokumentacije	5	Bere, uporablja delovno dokumentacijo (specifikacije surovin, tehnološke liste, HACCP obrazce) pri nalogah, ki jih opravlja v delovnem procesu.
D	Izdela trajno pecivo po predpisanem tehnološkem postopku	6	Izdela različne vrste trajnega peciva (keksi, čajno pecivo, krhke rezine in pite, desertno pecivo, trajno pecivo iz biskvitnih in makronovih mas, medenega testa, trajno pecivo iz snežnih mas, pogače, sadni kruh).
		7	Preračuna recepturo.
		8	Izbere in preveri kakovost surovin.
		9	Pripravi surovine za izdelavo trajnega peciva.
		10	Zamesi testo in pripravi maso (krhko testo, penasto maso, makronovo maso).
		11	Zvalja testo in nabrizga mase.
		12	Speče trajno pecivo.
		13	Napolni in okraši trajno pecivo.
E	Izdela polizdelke za manj trajne sladice	14	Izdela vlečeno testo, listnato testo, kvašeno testo, kvašeno listnato testo.
		15	Pripravi osnovne in pomožne surovine ter dodatke za posamezno testo.
		16	Ročno ali strojno umesi ali zgnete testo.
		17	Enakomerno oblikuje testo.
		18	Nadzira postopek fermentacije kvašenega in kvašeno listnatega testa.
F	Izdela sveže sladice po predpisanem tehnološkem postopku	19	Izdela torte, rezine, rolade, deserte in minjone.
		20	Pripravi surovine po recepturi, preračunava glede na potrebe izvedbe.
		21	Speče biskvitne mase (lahka, težka, srednje težka masa).
		22	Oblikuje testo in biskvitne mase glede na izbrani način (vlivanje, razmazovanje ali brizganje).
		23	Izdela različne vrste krem (maslena krema, smetanova krema, pariška krema, kuhana krema, osnovni ganaš in ganaš za polnjenje tort, rezin).

Oznaka	Delovni procesi	Zap. št.	Operativni učni cilji
		24	Napolni, nabrizga, naliva kreme na biskvite ali v modele.
		25	Izdela osnovne glazure in izvede tehnike temperiranja (čokoladni obliv, fondant, želatinasta prevleka).
		26	Obmaže, glazira in okraši sladice.
		27	Enakomerno oblikuje sladice z rezanjem ali s pomočjo modelov.
		28	Brizga, modelira in sestavlja kompozicije.
		29	Nadzira hlajenje, čas in pogoje shranjevanja sladice.
G	Izdela porcijske sladice po predpisanem tehnološkem postopku	30	Pripravi surovine za porcijske sladice, zmeša, stepa, skuha kreme (za strjenke, panna cote, modelno oblikovane sladice, souffleje, ki jih pripravljamo za hladno–topli bife).
		31	Naliva in oblikuje kreme.
		32	Okrasi na krožniku, v modelih in v kozarčkih.
		34	Zamesi testo ali stepe mase.
		35	Pripravi nadeve in oblikuje pecivo, napolni testo z nadevi.
J	Izdela sladoled in sladoledne izdelke po predpisanem tehnološkem postopku	44	Izbere in preračuna surovine za pripravo sladoleda.
		45	Pripravi sladoleda na štiri osnovne načine (topla priprava mlečne sladoledne mase, hladna priprava mlečne sladoledne mase, priprava sladoledne mase na vodni osnovi, sorbet).
		46	V procesu izdelave sladoleda upošteva načela dobre proizvodne prakse (načela, kontrola procesa, preprečevanje napak, kakovost izdelka, varen in stabilen sladoled v roku uporabe).
		47	Izdela izdelke iz sladoleda.
L	Načrtuje in izdelava sladico po lastni zamisli	51	Pripravi načrt za izdelavo sladice po lastni zamisli.
		52	Izdela in oblikuje sladico po lastni zamisli.
		53	Dekorira in predstavi lastno sladico.
M	Prodaja izdelke	54	Senzorično oceni sladice.
		55	Izračuna stroške surovin, izdelave izdelka in embalaže.
		56	Zapakira izdelek v ustrezno embalažo.
		57	Izdelek opremi z ustrezno deklaracijo.
		58	Ugotovi želje kupca in ga postreže v skladu z njegovimi pričakovanji.
		59	Privlačno uredi izložbo in prodajne vitrine.

Iz vseh izbranih katalogov praktičnega usposabljanja je jasno razvidno zelo premišljeno formuliranje učnih izidov, ki odražajo temeljne principe njihovega oblikovanja, kot smo jih zapisali v Smernicah za implementacijo in uporabo Slovenskega ogrodja kvalifikacij in učnih izidov v praksi (Ermenc, Biloslavo, Mikulec, 2015):

1. Dosledna raba operativnih glagolov:

Dijak/vajenec: upošteva pravila, riše, opravlja kontrolo, izbere, preveri, izmeri, štruži, zamesi, očisti ...

2. Aktivni glagoli so specifikirani in kontekstualizirani:
Dijak/vajenec:
  - opravlja kontrolo kvalitete steklarskih surovin in zmesi (sejalna analiza, % vlage, nasipna teža, % alkalij, homogenost zmesi);
  - na podlagi tehniške dokumentacije izdelava izdelke z različnimi obdelovalnimi postopki ročne obdelave (žaganje, piljenje, vrtanje, grezenje, povrtavanje, vrezovanje navojev, brušenje, poliranje ...) ter jih kontrolira;
  - Pripravi surovine po recepturi, preračunava glede na potrebe izvedbe.
3. Formulacije so jasne: ocenjujemo, da so lažje razumljive tudi delodajalcem, saj se osredotočajo na delovne procese in delovne operacije.
4. Število učnih izidov je primerno, saj ne ovira razumevanja.

METODOLOGIJA ZA PRIPRAVO KATALOGOV ZNANJA ZA PRAKTIČNO IZOBRAŽEVANJE V VIŠJIH STROKOVNIH ŠOLAH

Nastanek pričujoče Metodologije je – deloma velja to tudi za kataloge praktičnega usposabljanja za raven srednjega poklicnega izobraževanja – izrecno motiviran z željo po približanju značilnosti in zahtev programov izobraževanja delodajalcem. Delodajalci obstoječe programe in kataloge znanja težko razumejo in se med njimi znajdejo, zato avtorji Metodologije upajo, da bo logika učnih izidov bližje njihovem razmišljanju in potrebam.

Avtorji Metodologije povezujejo terminologijo iz Zakona o SOK in Izhodišč ter izrecno navajajo principe oblikovanja učnih izidov ter opisnike ravni. Navajajo tudi dublinske opisnike za kratki cikel. Takole zapišejo:

Osrednji – in ključni – element kataloga znanja so ustrezno zasnovane kompetence in učni izidi.

Za vsak modul priporočamo, da se določita do dve kompetenci, ki ju zapišemo v prvi stolpec. Včasih je na delovnem mestu težko določiti kompetenco, ki je potrebna za izvajanje; tedaj opredelimo delovni proces, ki se izvaja. Ali gre za kompetenco ali delovni proces, je odvisno od logike programa, modulov ali delovnih situacij na delovnem mestu.

Za vsako kompetenco/delovni proces priporočamo, da se določi do pet učnih izidov. Upoštevamo dejanske zmožnosti delodajalcev in dejstvo, da uporabniki kataloga (delodajalci in študenti) nimajo predznanja s področja načrtovanja učnih ciljev.

Učne izide zapišemo v manjše učne sklope, vezane bodisi na kompetence bodisi na delovne procese; odločitev je odvisna od narave programa izobraževanja, poklica in dogovora med deležniki.

Nekaj principov oblikovanja učnih izidov:

- *načrtujemo izide, ki jih lahko v danem času doseže tipični študent;*
- *upoštevamo, da je naš končni cilj čim temeljiteje usposobljen začetnik (ne pričakujemo eksperta);*
- *uporabimo aktivne glagole: v ospredju je opredelitev načina, na katerega študent svoje znanje IZKAŽE. Zato nam služijo tudi kot izhodišče za ocenjevanje (npr. osnova za oblikovanje ocenjevalnih seznamov za mentorje v podjetjih);*

- učne izide formuliramo čim bolj enopomensko: navedemo kontekst rabe in upoštevamo raven zahtevnosti ter samostojnosti.

UČNI IZIDI ODRAŽAJO PRIČAKOVANO STOPNJO ZAHTEVNOSTI IN KOMPLEKSNOŠTI GLEDE NA TIP IZOBRAŽEVALNEGA PROGRAMA.

Učni izidi so zasnovani na ravni, ki ustreza višješolskim programom. Pri tem se opiramo na: SOK raven 6, EOK raven in dublinske opisnike za kratki cikel.

Ustrezna raven je pomembna pri presoji kataloga kot celote in pri tistih izidih, ki so „srce“ poklica. Podporni učni izidi so lahko tudi na nižji ravni oziroma so lahko manj kompleksni. Morda kakšen učni izid postavimo tudi na višjo raven, da s tem omogočimo boljšo prehodnost na višje ravni študija.

Navedejo naslednje primere:

1. letnik

Tabela 35: M1 (Komunikacije v tehniki)

Kompetence/Delovni procesi	Učni izidi
Poslovno in strokovno komunicira v slovenskem in tujem jeziku.	Pri komunikaciji z različnimi deležniki uporablja ustrezno strokovno terminologijo. Medosebno in poslovno suvereno komunicira v različnih poslovnih okoljih in timih. V vseh poslovnih situacijah upošteva organizacijsko kulturo.
Medosebno in poslovno suvereno komunicira v različnih poslovnih okoljih in timih.	Samostojno uporablja programe in/ali spletne storitve za pisanje dokumentacije. Na osnovi ustrezne metodologije analizira, povzema in predstavi podatke za različne delovne naloge.

Tabela 36: M2 (Osnove mehatronike) in M3 (Mehatronika 1)

Kompetence/Delovni procesi	Učni izidi
Dela z elementi ali sklopi mehanskih ali električnih naprav.	Analizira fizikalne principe in delovanje mehanskih ali električnih elementov, sklopov, naprav ali strojev. Izdela ali vzdržuje enostavna električna, pnevmatska ali hidravlična vezja.
Dela z elementi ali sklopi mehatronskih sistemov.	Samostojno uporablja in analizira zahtevnejši mehatronski sistem. Sodeluje pri načrtovanju, vgradnji ali vzdrževanju pnevmatskih, hidravličnih, električnih ali krmilnih komponent mehatronskih sistemov, pri čemer prevzema odgovornost za določena dela. Z uporabo ustreznega orodja in merilne metode meri mehanske in/ali električne veličine. Analizira rezultate meritev mehanskih in/ali električnih veličin.
Zagotavlja varnost in upošteva okoljevarstvena navodila.	Upošteva pravila varnega dela in varnostnih standardov. Prepozna tveganja in potencialne napake, povezane z varstvom in zdravjem pri delu. Varno izvaja enostavnejše merilne postopke v procesni tehnologiji in komunalni energetiki. Deluje v skladu z načeli in usmeritvami trajnostnega razvoja.

Metodologija nazorno odraža namere SOK v pozornosti, ki je namenjena **ravni zahtevnosti** učnih izidov glede na raven SOK. Tako kot smo ugotovili na primeru katalogov praktičnega usposabljanja, so tudi v tem primeru podani primeri učnih izidov **v skladu s principi oblikovanja učnih izidov**.

Zaključimo lahko, da je SOK s svojim pristopom k vlogi in formiranju učnih izidov imel na sistem poklicnega in strokovnega izobraževanja v naši državi že kar občuten vpliv. Kot smo že ugotovili (Ermenc, Biloslavo, Mikulec, 2016), je učno-ciljni pristop z rabo operativnih glagolov v našem izobraževalnem sistemu prisoten že vse od reforme v sredini devetdesetih let. Razlike obstajajo med segmenti sistema, v rabi je različna terminologija, ki se je v zadnjega četrto stoletja tudi spreminjala, pa vendar se je razmišljanje o ciljih oziroma rezultatih izobraževanja že dodobra zasidralo, kar so ugodne razmere za uveljavitev SOK. SOK je v opisano situacijo prinesel dvoje novih dimenzij, ki sta do neke mere – za zdaj na področju poklicnega in strokovnega izobraževanja – sistem poenotila. Natančneje rečeno, ki postopoma vodita v večje poenotenje:

- v sistem je prinesel jasneje formulirano logiko stopnjevanosti kvalifikacij in s tem stopnjevanosti učnih izidov;
- v sistem je prinesel tudi uvid, da zgolj z rabo operativnih glagolov še ne pridemo do razumljivih in enoznačnih učnih izidov ter da moramo pozornost posvetiti tako kvalifikaciji oziroma programu kot celoti in tudi drugim sestavinam, zajetih v temeljnih principih oblikovanja učnih izidov.

8. PRILOGE

8.1. Priloga 1: Vprašanja za fokusno skupino

Predstavitev pred začetkom za spraševance:

Polstrukturiran intervju, ki je pred vami, je del evalvacijske študije o SOK, ki jo Center RS za poklicno izobraževanje (CPI) izvaja skupaj z Evropskim centrom za razvoj poklicnega usposabljanja (CEDEFOP), s katerim želimo pridobiti podatke o tem, kakšni so razumevanje, prepoznavnost in uporabnost SOK med ključnimi deležniki. Vprašanja v intervjuju se nanašajo na **razumevanje SOK (1 sklop vprašanj)**.

Evalvacijska študija bo pripomogla k razumevanju učinkov implementacije SOK v praksi ter k odpravi morebitnih pomanjkljivosti SOK. Kot pomemben deležnik imate (*ime ciljne skupine; navedene v dokumentu Področja spremljave pod točko 1*) pomembno vlogo pri evalvaciji SOK, zato vas vljudno prosimo za sodelovanje.

Intervju je v celoti anonimen in bo uporabljen za potrebe evalvacijske študije SOK.

Sklop 1: Slovensko ogrodje kvalifikacij (SOK) – Razumevanje

1. Ste že slišali za slovensko ogrodje kvalifikacij? Če ste, lahko, prosimo, pojasnite, kako razumete: (a) temeljni namen ogrodja, (b) cilje SOK ter (c) opisne ravni v SOK.
2. Kako gledate na opise ravni SOK?
3. Ali poznate temeljne vrste kvalifikacij, ki so vključene v SOK? Kako razumete razlike med posameznimi vrstami in tipi kvalifikacij? Smiselno povzemajo paleto obstoječih kvalifikacij v slovenski družbi?
4. Kaj menite o postopkih umeščanja izobrazb, poklicnih in dodatnih kvalifikacij, ki jih predpisuje Zakon o SOK? Kako bi jih lahko izboljšali?
5. Kako menite, da SOK doprinaša k boljši preglednosti in razumevanju različnih vrst in tipov kvalifikacij v državi?
6. Bi še sami dodali kakšno informacijo, opazko ali (pozitivno, negativno) kritiko glede razumevanja SOK?

Sklop 2: Slovensko ogrodje kvalifikacij (SOK) – Uporaba

1. Kako in za katere namene uporabljate SOK pri svojem delu v izobraževalnem (splošno, poklicno, visokošolsko izobraževanje, izobraževanje odraslih) podsistemu ali za potrebe trga dela? Prosimo, pojasnite.
2. V kakšni meri se SOK – glede na vaše poznavanje strokovnega področja, ki ga pokrivata – uporablja v nacionalnih izobraževalnih politikah (npr. vključenost SOK v strategijo vseživljenjskega učenja, strategijo spretnosti, pri priznavanju kvalifikacij, Resolucijo o nacionalnem programu izobraževanja odraslih ipd.)? Se te politike povezujejo s SOK, ga zgolj omenjajo ali v njih SOK ni zastopan?
3. Kako SOK uporabljate za potrebe mobilnosti (dijakov, študentov, zaposlenih)?
4. Kako SOK uporabljate pri priznavanju kvalifikacij?

8.2. Priloga 2: Vprašanja za intervju

Predstavitev pred začetkom za spraševance:

Intervju, ki je pred vami, je del evalvacijske študije o SOK, ki jo Center RS za poklicno izobraževanje (CPI) izvaja skupaj z Evropskim centrom za razvoj poklicnega usposabljanja (CEDEFOP), s katerim želimo pridobiti podatke o tem, kakšni so razumevanje, prepoznavnost in uporabnost SOK med ključnimi deležniki. Vprašanja v intervjuju se nanašajo na **uporabo SOK (1 in 2 sklop vprašanj)**.

Evalvacijska študija bo pripomogla k razumevanju učinkov implementacije SOK v praksi ter k odpravi morebitnih pomanjkljivosti SOK. Kot pomemben deležnik imate (*ime ciljne skupine; navedene v dokumentu Področja spremljave pod točko 1*) pomembno vlogo pri evalvaciji SOK, zato vas vljudno prosimo za sodelovanje.

Sklop 1: SOK Uporaba (opisniki in učni izidi)

1. Kako pri svojem delu (pri pripravi kvalifikacij, programov, učnih načrtov, katalogov znanja) uporabljate opisnike SOK?
2. Kako uporabljate opisnike ravni SOK za predlaganje zahtevnostne ravni kvalifikacije?
3. Kako razumete in ocenjujete delitev učnih izidov v kategorije znanja, spretnosti in kompetenc, kot jih opredeljuje SOK. (Podvprašanje za spraševalca: Se vam zdijo te tri kategorije ustrezne, pogrešate še kakšno drugo kategorijo in/ali bi kategorije oblikovali kako drugače).
4. Bi še sami dodali kakšno informacijo ali predlog glede uporabe SOK?

	Sploh se ne strinjam	Ne strinjam se	Niti se strinjam, niti se ne strinjam	Strinjam se	Popolnoma se strinjam	Ne vem / Ne želim odgovoriti
Usmerjenost k učnim izidom, kot jo predvideva SOK, prispeva h kvalitetnejšemu razvoju izobraževalnih programov in programov usposabljanja.	1	2	3	4	5	0
Usmerjenost k učnim izidom, kot jo predvideva SOK, prispeva k izboljšanju praks poučevanja in učenja.	1	2	3	4	5	0
Usmerjenost k učnim izidom, kot jo predvideva SOK, prispeva k izboljšanju prakse ocenjevanja učnih dosežkov.	1	2	3	4	5	0
SOK omogoča izobraževalnim zavodom lažje spremljanje učnih izidov.	1	2	3	4	5	0

8.3. Priloga 3: Anketni vprašalnik – strokovna javnost

Anketni vprašalnik, ki je pred vami, je del evalvacijske študije o Slovenskem ogrođju kvalifikacij (v nadaljevanju SOK). SOK predstavlja enotni sistem kvalifikacij v Republiki Sloveniji za razvrščanje kvalifikacij na ravni glede na učne izide. Sestavlja ga 10 ravni.

Vprašanja v anketnem vprašalniku se nanašajo predvsem na **prepoznavnost in razumevanje SOK**.

Vljudno vas prosimo, da natančno preberete vprašanja in trditve v nadaljevanju in nanje odgovorite tako, da ocena odraža vaš pogled na SOK.

Uporabljeni izrazi, ki se nanašajo na osebe in so zapisani v moški slovnični obliki, so uporabljeni kot nevtralni za ženski in moški spol.

Anketa je anonimna, za izpolnjevanje pa boste potrebovali približno 5 minut časa. Zbrani podatki bodo obravnavani strogo zaupno in analizirani na splošno (in nikakor na ravni odgovorov posameznika). Uporabljeni bodo izključno za namen evalvacijske študije.

Vljudno vas prosimo, da natančno preberete vprašanja in trditve v nadaljevanju in nanje odgovorite tako, da ocena odraža vaš pogled na Slovensko ogrođje kvalifikacij (v nadaljevanju SOK). Namen raziskave, ki jo delamo s to anketo, je evalvacija prepoznavnosti in uporabe Slovenskega ogrođja kvalifikacij. Izpolnjevanje vprašalnika vam bo vzelo nekaj minut. Vprašalnik je anonimen.

1. V kakšni vlogi odgovarjate na anketni vprašalnik? Prosimo izberite ustrezni odgovor.
  - ☐ Predstavnik Ministrstva
  - ☐ Predstavnik Dijaške organizacije
  - ☐ Predstavnik Študentske organizacije
  - ☐ Predstavnik Srednje šole
  - ☐ Predstavnik Fakultete
  - ☐ Predstavnik Kariernih svetovalcev
  - ☐ Drugo (prosim zapišite): _____
2. Prosimo, ocenite, v kolikšni meri ste seznanjeni s SOK in kako uspešno je ta promoviran v Sloveniji. Prosimo, izrazite svoje strinjanje s spodnjimi trditvami na lestvici od 1 (sploh se ne strinjam) do 5 (popolnoma se strinjam).

	Sploh se ne strinjam	Ne strinjam se	Niti se strinjam, niti se ne strinjam	Strinjam se	Popolnoma se strinjam	Ne vem / Ne želim odgovoriti
Seznanjen/a sem s SOK-om.	1	2	3	4	5	0
Poznam namen SOK-a.	1	2	3	4	5	0
SOK uporabljam pri svojem delu.	1	2	3	4	5	0
SOK je ustrezno usklajen z ukrepi, predpisi in politikami na mojem strokovnem področju.	1	2	3	4	5	0
Koristi SOK-a so mi, kot deležniku, ustrezno predstavljene.	1	2	3	4	5	0
Gradiva in druge informacije o SOK-u, ki jih potrebujem, so mi dostopni.	1	2	3	4	5	0
Seznanjen sem z Evropskim ogrođjem kvalifikacij (EOK).	1	2	3	4	5	0

3. Prosimo, ocenite, v kolikšni meri SOK prispeva k transparentnosti kvalifikacij v Sloveniji. Prosimo, izrazite svoje strinjanje s spodnjimi trditvami na lestvici od 1 (sploh se ne strinjam) do 5 (popolnoma se strinjam).

	Sploh se ne strinjam	Ne strinjam se	Niti se strinjam, niti se ne strinjam	Strinjam se	Popolnoma se strinjam	Ne vem / Ne želim odgovoriti
SOK prispeva k boljšemu razumevanju kvalifikacij.	1	2	3	4	5	0
SOK prispeva k enostavnejšemu opisu kvalifikacij.	1	2	3	4	5	0
SOK prispeva k boljši preglednosti znanja, spretnosti in kompetenc posamezne kvalifikacije.	1	2	3	4	5	0
SOK prispeva k boljši preglednosti kvalifikacij na posameznem strokovnem področju (npr. gradbeništvu, kmetijstvu itd.).	1	2	3	4	5	0
SOK prispeva k boljšemu razumevanju relacij med posameznimi vrstami kvalifikacij (kvalifikacijami pridobljenimi v okviru formalnega izobraževanja, usposabljanja in izpopolnjevanja ter dodatnimi kvalifikacijami).	1	2	3	4	5	0

4. Prosimo, ocenite, v kolikšni meri SOK prispeva k vseživljenjskemu izobraževanju, učenju in mobilnosti v Sloveniji. Prosimo, ocenite spodnje trditve na lestvici od 1 (sploh se ne strinjam) do 5 (popolnoma se strinjam).

	Sploh se ne strinjam	Ne strinjam se	Niti se strinjam, niti se ne strinjam	Strinjam se	Popolnoma se strinjam	Ne vem / Ne želim odgovoriti
SOK poenostavlja razumevanje prehodnosti med kvalifikacijami pridobljenimi v okviru formalnega izobraževanja, usposabljanja in izpopolnjevanja ter dodatnimi kvalifikacijami.	1	2	3	4	5	0
SOK prispeva k boljšemu razumevanju in primerljivosti slovenskih kvalifikacij v tujini.	1	2	3	4	5	0
SOK omogoča lažjo primerjavo kvalifikacij za potrebe študija in dela.	1	2	3	4	5	0

5. Prosimo, ocenite, v kolikšni meri je SOK prispeval k večji povezanosti med trgom dela in izobraževanjem v Sloveniji. Prosimo, ocenite spodnje trditve na lestvici od 1 (sploh se ne strinjam) do 5 (popolnoma se strinjam).

	Sploh se ne strinjam	Ne strinjam se	Niti se strinjam, niti se ne strinjam	Strinjam se	Popolnoma se strinjam	Ne vem / Ne želim odgovoriti
SOK prispeva k uspešnejšemu dialogu med trgom dela in institucijami izobraževanja ter usposabljanja.	1	2	3	4	5	0
Kvalifikacije vključene v spletni register SOK podajajo relevantne informacije o znanju, spretnostih in kompetencah za posamezno strokovno (poklicno) strokovno področje.	1	2	3	4	5	0
SOK prispeva k boljšemu ujemanju med na trgu razpoložljivim znanjem in spretnostmi ter potrebami delovnih mest.	1	2	3	4	5	0
SOK omogoča lažje načrtovanje potreb po delavcih in njihov strokovni razvoj.	1	2	3	4	5	0

6. Prosimo, ocenite, kakšno prioriteto imajo posamezne funkcije SOK-a za njegov nadaljnji razvoj. Prosimo, ocenite prioriteto na lestvici od 1 (nizka prioriteta) do 3 (visoka prioriteta).

	Nizka prioriteta	Srednja prioriteta	Visoka prioriteta	Ne vem / Ne želim odgovoriti
Komunikacijska funkcija –narediti SOK in Zakon o SOK razumljivejša.	1	2	3	0
Zagotavljanje kakovosti – s pomočjo SOK-a zagotoviti kakovost kvalifikacij.	1	2	3	0
Regulacijska funkcija – s pomočjo SOK-a nadzirati dostop do ponudbe kvalifikacij v Sloveniji	1	2	3	0
Funkcija prehodnosti – s pomočjo SOK-a odpraviti ovire pri prehajanju med različnimi vrstami kvalifikacij (izobrazba, poklicne kvalifikacije ter dodatne kvalifikacije)	1	2	3	0
Funkcija mobilnosti – s pomočjo SOK-a podpreti mednarodno mobilnost dijakov, študentov in delavcev na skupnem evropskem trgu dela.	1	2	3	0
Funkcija priznavanja – s pomočjo SOK-a podpreti priznavanje slovenskih kvalifikacij v tujini in v tujini pridobljenih kvalifikacij v Sloveniji.	1	2	3	0
Usmerjenost k učnim izidom – s pomočjo SOK-a širše uveljaviti usmerjenost k učnim izidom.	1	2	3	0

8.4. Priloga 4: Anketni vprašalnik – splošna javnost

Anketni vprašalnik, ki je pred vami, je del evalvacijske študije o Slovenskem ogrodju kvalifikacij (v nadaljevanju SOK). SOK predstavlja enotni sistem kvalifikacij v Republiki Sloveniji za razvrščanje kvalifikacij na ravni glede na učne izide. Sestavlja ga 10 ravni.

Vprašanja v anketnem vprašalniku se nanašajo predvsem na **prepoznavnost in razumevanje SOK**.

Vljudno vas prosimo, da natančno preberete vprašanja in trditve v nadaljevanju in nanje odgovorite tako, da ocena odraža vaš pogled na SOK.

Uporabljeni izrazi, ki se nanašajo na osebe in so zapisani v moški slovnični obliki, so uporabljeni kot nevtralni za ženski in moški spol.

Anketa je anonimna, za izpolnjevanje pa boste potrebovali približno 5 minut časa. Zbrani podatki bodo obravnavani strogo zaupno in analizirani na splošno (in nikakor na ravni odgovorov posameznika). Uporabljeni bodo izključno za namen evalvacijske študije.

1. Socio-demografske značilnosti:

Spol (ustrezno obkrožite):   M   Ž

Starost (ustrezno obkrožite):

15–18 let   19–25 let   26–35 let   36–50 let   51–65 let   več kot 65 let

2. Najvišja dosežena stopnja izobrazbe (ustrezno obkrožite raven SOK za izbranim odgovorom):

Nedokončana osnovnošolska izobrazba (spričevalo o končanem 7. oz. 8. razredu OŠ)	SOK RAVEN 1
Osnovnošolska izobrazba z nižjim izobrazbenim standardom	
Osnovnošolska izobrazba	SOK RAVEN 2
Nižja poklicna izobrazba	SOK RAVEN 3
Srednja poklicna izobrazba	SOK RAVEN 4
Srednja strokovna izobrazba	SOK RAVEN 5
Srednja splošna izobrazba	
Višja strokovna, višješolska izobrazba	SOK RAVEN 6
Visokošolska strokovna izobrazba /1. bolonjska stopnja	SOK RAVEN 7
Visokošolska univerzitetna izobrazba/1. bolonjska stopnja	
Visoka strokovna izobrazba (predbolonjska)	
Specializacija po višje strokovni izobrazbi po Zakonu o usmerjenem izobraževanju	
Magisterij/2. bolonjska stopnja	SOK RAVEN 8
Specializacija po visokošolski strokovni izobrazbi (predbolonjska)	
Univerzitetna izobrazba (predbolonjska)	
Visoka strokovna izobrazba po Zakonu o usmerjenem izobraževanju	
Magisterij znanosti/umetnosti (predbolonjski)	SOK RAVEN 9
Magisterij znanosti/umetnosti po Zakonu o usmerjenem izobraževanju	
Specializacija po visoki univerzitetni izobrazbi (predbolonjska)	
Specializacija po visoki strokovni izobrazbi po Zakonu o usmerjenem izobraževanju	
Doktorat znanosti (3. bolonjska stopnja)	SOK RAVEN 10
Doktorat znanosti (predbolonjski)	
Doktorat znanosti po Zakonu o usmerjenem izobraževanju	

3. V kakšni vlogi (trenutno) odgovarjate na anketni vprašalnik? Prosimo izberite **SAMO EN** ustrezeni odgovor.

- ☐ Dijak
- ☐ Študent
- ☐ Zaposlen
- ☐ Udeleženec izobraževanja odraslih
- ☐ Delodajalec
- ☐ Predstavnik kariernega centra Univerze
- ☐ Predstavnik centra vseživljenjskega učenja
- ☐ Kandidat NPK
- ☐ Karierni svetovalec (ZRSZ)
- ☐ Iskalec zaposlitve
- ☐ Drugo (prosim zapišite): _____

1. sklop: prepoznavnost in razumevanje SOK-a

4. Ali ste že slišali za Slovensko ogrodje kvalifikacij (SOK)? (ustrezno obkrožite):

DA (izpolnite vsa vprašanja razen 12 b)

NE (če je vaš odgovor NE, izpolnite samo vprašanje št. 12 b in 13)

5. Od kod poznate SOK (možnih je več odgovorov)?

- a iz spričevala/ diplome
- b s spleta
- c iz družbenih omrežij
- d drugi mediji: _____

6. Prosimo, ocenite, v kolikšni meri ste seznanjeni s Slovenskim ogrodjem kvalifikacij (SOK), tako da izrazite strinjanje s trditvami v nadaljevanju na lestvici od 1 (sploh se ne strinjam) do 5 (popolnoma se strinjam) oziroma izberite odgovor »ne vem«, če nimate dovolj informacij, da bi se do trditve opredelili.

	Sploh se ne strinjam	Ne strinjam se	Niti se strinjam, niti se ne strinjam	Strinjam se	Popolnoma se strinjam	Ne vem
Poznam namen SOK-a.	1	2	3	4	5	0
Seznanjen sem z 10 ravni SOK.	1	2	3	4	5	0
Vem, na katero raven SOK sodi moja pridobljena izobrazba oz. kvalifikacija.	1	2	3	4	5	0
Med seboj znam ločiti kvalifikacije v SOK-u (izobrazbe, poklicne kvalifikacije ...).	1	2	3	4	5	0

8.5. Priloga 5: Analiza vključevanja SOK v nacionalne dokumente

Eden od vidikov implementacije in uporabe Slovenskega ogrodja kvalifikacij se nanaša tudi na vključevanje ravni SOK in EOK v različne javne listine, obrazce ter raznovrstno področno zakonodajo in predpise. Od objave Zakona o Slovenskem ogrodju kvalifikacij (ZSOK) je opazen znaten vpliv zakona ZSOK na vsebino javnih listin, razpisov za delovna mesta in nekaterih obrazcev ter na področno zakonodajo oz. predpise. V določenih primerih pa se še vedno pojavljajo zapisi izobrazbenih ravni, ki niso v skladu z Zakonom o SOK.

Vključevanje ravni SOK v javne listine

V letu 2016 so se v skladu s 5. členom ZSOK (Uradni list RS, št. 104/15), ki navaja, da se v javnih listinah o zaključku izobraževanja, njihovih prilogah, certifikatih o NPK, potrdilih o zaključenem programu za usposabljanje oziroma izpopolnjevanje in potrdilih o dodatnih kvalifikacijah vpiše raven pridobljene kvalifikacije po SOK in EOK, za višješolske in visokošolske kvalifikacije pa tudi po EOVK, prilagodili:

- Pravilnik o obrazcih javnih listin v osnovni šoli (Uradni list RS, št. 40/2016 z dne 6. 6. 2016),
- Pravilnik o obrazcih javnih listin v srednješolskem izobraževanju (Uradni list RS, št. 28/2016 z dne 15. 4. 2016),
- Pravilnik o prilogi k diplomu (Uradni list RS, št. 38/16 z dne 27. 5. 2016) ter
- Pravilnik o določitvi obrazca potrdila o pridobitvi dodatne kvalifikacije (Uradni list RS, št. 28/2016, z dne 15. 4. 2016),
- Pravilnik o spremembi in dopolnitvi Pravilnika o obrazcu javne listine o nacionalni poklicni kvalifikaciji – certifikatu in nadomestnem certifikatu (Uradni list RS, št. 22/2016, z dne 23. 3. 2016).

Raven SOK ter EOK se tako od leta 2016 dalje, v skladu z ZSOK, pojavljata na vseh javnih listinah o zaključku izobraževanja, njihovih prilogah, certifikatih o NPK, potrdilih o zaključenem programu za usposabljanje oziroma izpopolnjevanje in potrdilih o dodatnih kvalifikacijah.

Primeri javnih listin:

Slika 2: Zaključno
spričevalo
osnovne šole

REPUBLIKA SLOVENIJA

Ime in priimek šole

Ime in priimek

Datum izpisa

Ime in datumi rojstva

Število matičnega lista

razred, oddaja

šolsko leto

Zaključno spričevalo

osnovne šole

zaključne ocene pri posameznih predmetih

slavenščina		kemija	
matematika		biologija	
likovna umetnost		šport	
glasbeno umetnost			
geografija			
zgodovina			
fizika			

Uspešno končala – končal 9. razred. DA / NE

1) Osnovnašolska obveznost je izpolnila – izpolnil v šolskem letu

2) SOK

3) raven kvalifikacije

4) spornost

5) kraj in datum

6) razredničarka – razrednik

7) razredničarka – razrednik

8) razredničarka – razrednik

9) razredničarka – razrednik

10) razredničarka – razrednik

11) razredničarka – razrednik

12) razredničarka – razrednik

13) razredničarka – razrednik

14) razredničarka – razrednik

15) razredničarka – razrednik

16) razredničarka – razrednik

17) razredničarka – razrednik

18) razredničarka – razrednik

19) razredničarka – razrednik

20) razredničarka – razrednik

21) razredničarka – razrednik

22) razredničarka – razrednik

23) razredničarka – razrednik

24) razredničarka – razrednik

25) razredničarka – razrednik

26) razredničarka – razrednik

27) razredničarka – razrednik

28) razredničarka – razrednik

29) razredničarka – razrednik

30) razredničarka – razrednik

31) razredničarka – razrednik

32) razredničarka – razrednik

33) razredničarka – razrednik

34) razredničarka – razrednik

35) razredničarka – razrednik

36) razredničarka – razrednik

37) razredničarka – razrednik

38) razredničarka – razrednik

39) razredničarka – razrednik

40) razredničarka – razrednik

41) razredničarka – razrednik

42) razredničarka – razrednik

43) razredničarka – razrednik

44) razredničarka – razrednik

45) razredničarka – razrednik

46) razredničarka – razrednik

47) razredničarka – razrednik

48) razredničarka – razrednik

49) razredničarka – razrednik

50) razredničarka – razrednik

51) razredničarka – razrednik

52) razredničarka – razrednik

53) razredničarka – razrednik

54) razredničarka – razrednik

55) razredničarka – razrednik

56) razredničarka – razrednik

57) razredničarka – razrednik

58) razredničarka – razrednik

59) razredničarka – razrednik

60) razredničarka – razrednik

61) razredničarka – razrednik

62) razredničarka – razrednik

63) razredničarka – razrednik

64) razredničarka – razrednik

65) razredničarka – razrednik

66) razredničarka – razrednik

67) razredničarka – razrednik

68) razredničarka – razrednik

69) razredničarka – razrednik

70) razredničarka – razrednik

71) razredničarka – razrednik

72) razredničarka – razrednik

73) razredničarka – razrednik

74) razredničarka – razrednik

75) razredničarka – razrednik

76) razredničarka – razrednik

77) razredničarka – razrednik

78) razredničarka – razrednik

79) razredničarka – razrednik

80) razredničarka – razrednik

81) razredničarka – razrednik

82) razredničarka – razrednik

83) razredničarka – razrednik

84) razredničarka – razrednik

85) razredničarka – razrednik

86) razredničarka – razrednik

87) razredničarka – razrednik

88) razredničarka – razrednik

89) razredničarka – razrednik

90) razredničarka – razrednik

91) razredničarka – razrednik

92) razredničarka – razrednik

93) razredničarka – razrednik

94) razredničarka – razrednik

95) razredničarka – razrednik

96) razredničarka – razrednik

97) razredničarka – razrednik

98) razredničarka – razrednik

99) razredničarka – razrednik

100) razredničarka – razrednik

05.12.16

Slika 3:
Spričevalo o
zaključnem izpitu

REPUBLIKA SLOVENIJA

Ime in priimek šole

Ime in priimek

Datum izpisa

Ime in datumi rojstva

Število matičnega lista

razred, oddaja

šolsko leto

Spričevalo

o zaključnem izpitu

je opravil -a zaključni izpit.

S tem je pridobil -a

poklicno izobrazbo po izobraževalnem programu

razredničarka

vrsta izobraževalnega programa

ime izobraževalnega programa

in naziv

razredničarka

1) SOK

2) raven kvalifikacije

3) številka spričevala

4) kraj in datum

5) razredničarka – razrednik

6) razredničarka – razrednik

7) razredničarka – razrednik

8) razredničarka – razrednik

9) razredničarka – razrednik

10) razredničarka – razrednik

11) razredničarka – razrednik

12) razredničarka – razrednik

13) razredničarka – razrednik

14) razredničarka – razrednik

15) razredničarka – razrednik

16) razredničarka – razrednik

17) razredničarka – razrednik

18) razredničarka – razrednik

19) razredničarka – razrednik

20) razredničarka – razrednik

21) razredničarka – razrednik

22) razredničarka – razrednik

23) razredničarka – razrednik

24) razredničarka – razrednik

25) razredničarka – razrednik

26) razredničarka – razrednik

27) razredničarka – razrednik

28) razredničarka – razrednik

29) razredničarka – razrednik

30) razredničarka – razrednik

31) razredničarka – razrednik

32) razredničarka – razrednik

33) razredničarka – razrednik

34) razredničarka – razrednik

35) razredničarka – razrednik

36) razredničarka – razrednik

37) razredničarka – razrednik

38) razredničarka – razrednik

39) razredničarka – razrednik

40) razredničarka – razrednik

41) razredničarka – razrednik

42) razredničarka – razrednik

43) razredničarka – razrednik

44) razredničarka – razrednik

45) razredničarka – razrednik

46) razredničarka – razrednik

47) razredničarka – razrednik

48) razredničarka – razrednik

49) razredničarka – razrednik

50) razredničarka – razrednik

51) razredničarka – razrednik

52) razredničarka – razrednik

53) razredničarka – razrednik

54) razredničarka – razrednik

55) razredničarka – razrednik

56) razredničarka – razrednik

57) razredničarka – razrednik

58) razredničarka – razrednik

59) razredničarka – razrednik

60) razredničarka – razrednik

61) razredničarka – razrednik

62) razredničarka – razrednik

63) razredničarka – razrednik

64) razredničarka – razrednik

65) razredničarka – razrednik

66) razredničarka – razrednik

67) razredničarka – razrednik

68) razredničarka – razrednik

69) razredničarka – razrednik

70) razredničarka – razrednik

71) razredničarka – razrednik

72) razredničarka – razrednik

73) razredničarka – razrednik

74) razredničarka – razrednik

75) razredničarka – razrednik

76) razredničarka – razrednik

77) razredničarka – razrednik

78) razredničarka – razrednik

79) razredničarka – razrednik

80) razredničarka – razrednik

81) razredničarka – razrednik

82) razredničarka – razrednik

83) razredničarka – razrednik

84) razredničarka – razrednik

85) razredničarka – razrednik

86) razredničarka – razrednik

87) razredničarka – razrednik

88) razredničarka – razrednik

89) razredničarka – razrednik

90) razredničarka – razrednik

91) razredničarka – razrednik

92) razredničarka – razrednik

93) razredničarka – razrednik

94) razredničarka – razrednik

95) razredničarka – razrednik

96) razredničarka – razrednik

97) razredničarka – razrednik

98) razredničarka – razrednik

99) razredničarka – razrednik

100) razredničarka – razrednik

05.12.16

Slika 4:
Spričevalo o
poklicni maturi

[illegible]

Slika 5:
Spričevalo o
splošni maturi

REPUBLIKA SLOVENIJA

ime in priimek _____

datum rojstva _____ kraj rojstva _____ država rojstva _____

Sprichevalo

o splošni maturi

je opravi - a splošno maturo.

S tem je pridobil - a srednjo izobrazbo.

✓ SOK 5, EOK 4 _____

✓ izvele kvalifikacije _____

✓ izvele spričevala _____

✓ kraj in datum _____

✓ izvele (izvele) _____

predsednica/glavni direktor Državne komisije
za splošno maturo

Slika 6a in 6b:
Javna listina
o nacionalni
poklicni
kvalifikaciji –
certifikat

Republika Slovenija

naziv in sedež izvajalca postopkov za ugotavljanje in potrjevanje nacionalnih poklicnih kvalifikacij

CERTIFIKAT

o nacionalni poklicni kvalifikaciji

ime in priimek

rojen (-a) / v kraju

je usposobljen (-a) za:

naziv kataloga standardov strokovnih znanj in spretnosti

evidenčna številka certifikata / koda kataloga standardov strokovnih znanj in spretnosti

kraj / datum

predsednik (-ica) komisije

odgovorna oseba

žig izvajalca

seznam poklicnih kompetenc

raven kvalifikacije

Obr. MDOSZ
Formato preporočen.

Slika 7: Potrdilo o pridobitvi dodatne kvalifikacije

SLOVENSKO OSNOVNE KVALIFIKACIJE Naziv in sedež izdajatelja potrdila o pridobitvi dodatne kvalifikacije POTRDILO O PRIDOBITVI DODATNE KVALIFIKACIJE Ime in priimek Datum, kraj, država rojstva Iz pridobil (-a) dodatno kvalifikacijo Raven kvalifikacije Zaporedna številka potrdila Kraj in datum izdaje potrdila Ime in priimek odgovorne osebe, podpis in žig izdajatelja potrdila	Naziv programa usposabljanja za pridobitev dodatne kvalifikacije (številni ur) Izvajalec programa usposabljanja za pridobitev dodatne kvalifikacije Pridobljene kompetence

Slika 8: Izsek iz Priloge k spričevalu

5. PRAVNA PODLAGA ZA IZDAJO SPRIČEVALA	
Naziv in sedež šole, ki podeljuje spričevalo	Naziv in status nacionalnega/regionalnega organa, pristojnega za zagotavljanje javne veljavnosti spričevala <i>*Vsebinske rubrike določene na nacionalni ravni</i>
Raven pridobljene izobrazbe (nacionalna ali mednarodna klasifikacijska lestvica) Opisna stopnja izobrazbe Slovensko ogrodje kvalifikacij Evropsko ogrodje kvalifikacij ISCED	Ocenjevalna lestvica 5 – odlično 4 – prav dobro 3 – dobro 2 – zadostno
Dostop do naslednje ravni izobraževanja <i>*Vsebinske rubrike določene na nacionalni ravni</i>	Mednarodni sporazumi <i>*Vsebinske rubrike določene na nacionalni ravni</i>
Pravna podlaga Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja Zakon o poklicnem in strokovnem izobraževanju Zakon o slovenskem ogrodju kvalifikacij Zakon o vajeništvu ¹ Odločba Europass	
6. URADNO VELJAVNI NAČIN PRIDOBITVE SPRIČEVALA	
Oblika izobraževanja	Šolska/Vajeniška
Trajanje izobraževanja	
Število kreditnih točk ²	
Splošnoizobraževalni predmeti	
Strokovni moduli	
Praktično usposabljanje z delom	
Interesne dejavnosti	
Odprti kurikulum ³	
Zaključni izpit	

Slika 9: Izsek iz Priloge k diplomi

3 Podatki o ravni izobrazbe

3.1 Raven izobrazbe:

3.2 Uradno trajanje študija:

3.3 Vpisni pogoji:

Vpišite raven izobrazbe glede na slovensko ogrodje kvalifikacij (SOK 6, SOK 7, SOK 8, SOK 9 ali SOK 10), evropsko ogrodje kvalifikacij (EOK 5, EOK 6, EOK 7 ali EOK 8) in evropsko ogrodje visokošolskih kvalifikacij (EOVK kratki cikel, EOVK prva stopnja, EOVK druga stopnja ali EOVK tretja stopnja), in sicer glede na tabelo v poglavju 8 (Informacija o visokošolskem sistemu v Republiki Sloveniji).

Vključevanje SOK v nacionalno zakonodajo in predpise

Še pred sprejetjem Zakona o Slovenskem ogrodju kvalifikacij je bilo nacionalno ogrodje kvalifikacij vključeno v dve nacionalni resoluciji:

- Resolucija o Nacionalnem programu izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji za obdobje 2013–2020 (ReNPIO13–20) SOK naslavlja v okviru prednostnega področja usposabljanje in izobraževanje za potrebe dela, in sicer omenja pripravo slovenskega ogrodja kvalifikacij (SOK), v katerega bodo poleg formalne izobrazbe vključene tudi nacionalne poklicne kvalifikacije, verjetno pa tudi dodatne kvalifikacije,
- Resolucija o Nacionalnem programu visokega šolstva 2011–2020 (ReNPVŠ11–20) navaja SOK v okviru ciljev in ukrepov, znotraj katerih bo oblikovano nacionalno ogrodje visokošolskih kvalifikacij kot del nacionalnega ogrodja kvalifikacij,

ter naslednje zakone na področju izobraževanja in usposabljanja ter delovanja RS v institucijah EU:

- Zakon o poklicnem in strokovnem izobraževanju (ZPSI–1) (Uradni list RS, št. 79/06 z dne 27. 7. 2006) v delu, kjer pokriva Nacionalne poklicne kvalifikacije, navaja, da se ustrezna nacionalna poklicna kvalifikacija pridobi v skladu z nacionalnim ogrodjem kvalifikacij.
- Zakon o visokem šolstvu (uradno prečiščeno besedilo) (ZViS–UPB7) (Uradni list RS, št. 32/2012, z dne 4. 5. 2012) predvideva, da morajo imeti študijski programi za pridobitev izobrazbe prve in druge stopnje med obveznimi sestavinami navedeno razvrstitev v nacionalno ogrodje kvalifikacij, evropsko ogrodje visokošolskih klasifikacij ter evropsko ogrodje kvalifikacij, ter da se ta podatek vodi tudi v evidenci eVŠ.
- Zakon o nacionalnih poklicnih kvalifikacijah (uradno prečiščeno besedilo) (ZNPk–UPB2), Uradni list RS št. 1/2007, z dne 5. 1. 2007 predvideva, da se Poklicne kvalifikacije uvrščajo v nacionalno ogrodje kvalifikacij.
- Deklaracija o usmeritvah za delovanje Republike Slovenije v institucijah Evropske unije v obdobju januar 2013–junij 2014 (DeUDIEU1314) (Uradni list RS, št. 22/2013, z dne 15. 3. 2013) omenja postopek umeščanja nacionalnega ogrodja kvalifikacij v EOK.

Slovensko ogrodje kvalifikacij je bilo tudi vključeno v *Metodologijo za pripravo študijskih programov za izpopolnjevanje na področju višjega strokovnega izobraževanja* ter je tudi sestavni del obrazca za oddajo predloga novega študijskega programa za izpopolnjevanje na področju višjega strokovnega izobraževanja.

Slovensko ogrodje kvalifikacij oz. nacionalno ogrodje kvalifikacij je bilo dodano Statutu Univerze v Ljubljani ter sklepu o ustanovitvi javnega zavoda Centra RS za poklicno izobraževanje:

- Statut Univerze v Ljubljani (Uradni list RS št. 4/2017 z dne 27. 1. 2017) navaja SOK pri določanju pogojev za opravljanje imenovane funkcije.
- Sklep o spremembah in dopolnitvah Sklepa o ustanovitvi javnega zavoda Center Republike Slovenije za poklicno izobraževanje (Uradni list RS 57/2016, z dne 31. 8. 2016) SOK omenja v okviru izvajanja nalog nacionalne koordinacijske točke (v nadaljnjem besedilu: NKT SOK–EOK) za potrebe vzpostavitve enotnega sistema kvalifikacij v Republiki Sloveniji in umeščanja kvalifikacij iz SOK v Evropsko ogrodje kvalifikacij za vseživljenjsko učenje (v nadaljnjem besedilu: EOK).

Slika 10: Izsek iz splošnih podatkov o študijskem programu za izpopolnjevanje

2. SPLOŠNI PODATKI O ŠTUDIJSKEM PROGRAMU ZA IZPOPOLNJEVANJE							
Ime študijskega programa	Študijski program za izpopolnjevanje na področju višjega strokovnega izobraževanja (ime kvalifikacije)						
Naziv strokovne izobrazbe	Ni določeno ³ .						
Okrajšava naziva strokovne izobrazbe	/						
Ime kvalifikacije							
Vrsta študijskega programa	Študijski program za izpopolnjevanje na področju višjega strokovnega izobraževanja						
Razvrstitev po KLASIUS-SRV							
Razvrstitev po KLASIUS-P-16							
Raven kvalifikacije	<table border="1"> <tr> <td>SOK</td> <td>6</td> </tr> <tr> <td>EOK</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>EOVK</td> <td>/</td> </tr> </table>	SOK	6	EOK	5	EOVK	/
SOK	6						
EOK	5						
EOVK	/						
Študijski program za izpopolnjevanje je (ustrezno podčrtajte): - spremenjen oz. dopolnjen * - prenovljen in nadomešča obstoječega * - nov	(identifikacijska številka programa, številka Uradnega lista, v katerem je bil objavljen)						

Vključevanje SOK v drugo področno zakonodajo, predpise ter dokumente

Slovensko ogrodje kvalifikacij je v področno zakonodajo in predpise v pretežni meri vključeno v smislu opredeljevanja izobrazbenih pogojev strokovnih kadrov v posameznih panogah, in sicer z opredeljenimi ravni SOK/EOK.

Seznam predpisov:

1. Pravilnik o strojevodjih, centrih usposabljanja, ocenjevalcih in centrih preverjanja (Uradni list RS 35/2019, z dne 31. 5. 2019),
2. Pravilnik o spremembi Pravilnika o tehničnih, strokovnih in organizacijskih pogojih, ki jih morajo izpolnjevati organizacije za izdelavo strokovnih podlag s področja kmetijstva (Uradni list RS 12/2019, z dne 27. 2. 2019),
3. Pravilnik o pogojih za izvajanje radiofarmacevtske lekarniške dejavnosti (Uradni list RS 82/2018, z dne 21. 12. 2018),
4. Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o investicijskih skladih in družbah za upravljanje (ZISDU-3C) (Uradni list RS 77/2018, z dne 30. 11. 2018),
5. Uredba o spremembah in dopolnitvah Uredbe o izvajanju ukrepa Sodelovanje iz Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2014–2020 (Uradni list RS 71/2018, z dne 9. 11. 2018),
6. Pravilnik o licenci osebja službe letalske meteorologije (Uradni list RS 66/2018, z dne 12. 10. 2018),
7. Pravilnik o usposabljanju in izpitu iz prve pomoči za kandidate za voznike motornih vozil ter pogojih, ki jih mora izpolnjevati pooblaščen organizacija v primeru izvajanja usposabljanj iz prve pomoči (Uradni list RS 61/2018, z dne 14. 9. 2018),
8. Pravilnik o pooblaščenju izvedencev varstva pred sevanji (Uradni list RS 47/2018, z dne 6. 7. 2018),

9. Pravilnik o pridobivanju nazivov v dejavnostih varstva kulturne dediščine (Uradni list RS 47/2018, z dne 6. 7. 2018),
10. Pravilnik o pripravništvu in strokovnih izpitih zdravstvenih delavcev in zdravstvenih sodelavcev na področju zdravstvene dejavnosti (Uradni list RS 47/2018, z dne 6. 7. 2018),
11. Pravilnik o obveznostih izvajalca sevalne dejavnosti in imetnika vira ionizirajočih sevanj (Uradni list RS 43/2018, z dne 22. 6. 2018),
12. Pravilnik o pooblaščenju izvajalcev strokovnih nalog s področja ionizirajočih sevanj (Uradni list RS 39/2018, z dne 8. 6. 2018),
13. Splošni akt o strokovnem izpitu za pooblaščenega inženirja (Uradni list RS 37/2018, z dne 1. 6. 2018),
14. Splošni akt o strokovnem nadzoru nad delom pooblaščenih inženirjev (Uradni list RS 37/2018, z dne 1. 6. 2018),
15. Pravilnik o pogojih za uporabo virov ionizirajočih sevanj v zdravstvene namene in pri namerni izpostavljenosti ljudi v nemedicinske namene (Uradni list RS 33/2018, z dne 18. 5. 2018),
16. Pravilnik o pripravništvu, strokovnem izpitu in strokovnem izpopolnjevanju za delavce v javni gozdarski službi (Uradni list RS 33/2018, z dne 18. 5. 2018),
17. Zakon o varnosti v železniškem prometu (ZVZelP-1) (Uradni list RS 30/2018, z dne 26. 4. 2018),
18. Pravilnik o pogojih, ki jih mora izpolnjevati nosilec javnega pooblastila za opravljanje nalog spremljanja emisij in odvzemov toplogrednih plinov v kmetijstvu (Uradni list RS 18/2018, z dne 20. 3. 2018),
19. Pravilnik o podrobnejših pogojih za opravljanje nalog javne gozdarske službe v Zavodu za gozdove Slovenije (Uradni list RS 17/2018, z dne 16. 3. 2018),
20. Pravilnik o strokovni komisiji za izvajanje ukrepa Sodelovanje iz Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2014–2020 (Uradni list RS 6/2018, z dne 2. 2. 2018),
21. Uredba o načinih in pogojih za zagotavljanje pravic osebam z mednarodno zaščito (Uradni list RS 72/2017, z dne 15. 12. 2017),
22. Uredba o izvajanju ukrepa Sodelovanje iz Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2014–2020 (Uradni list RS 68/2017, z dne 1. 12. 2018),
23. Pravilnik o pogojih glede prostorov, opremljenosti in kadrov, ki jih mora izpolnjevati izvajalec javne službe kmetijskega svetovanja (Uradni list RS 63/2017, z dne 10. 11. 2017),
24. Pravilnik o strokovnih izpitih in pridobivanju strokovnih nazivov na področju varstva arhivskega gradiva (Uradni list RS 33/2017, z dne 30. 6. 2017),
25. Pravilnik o pogojih za opravljanje storitev potrošniškega kreditiranja (Uradni list RS 11/2017, z dne 3. 3. 2017),
26. Pravilnik o pogojih, ki jih mora izpolnjevati kreditni posrednik (Uradni list RS 11/2017, z dne 3. 3. 2017),
27. Pravilnik o tehničnih, strokovnih in organizacijskih pogojih, ki jih morajo izpolnjevati organizacije za izdelavo strokovnih podlag s področja kmetijstva (Uradni list RS 80/2016, z dne 15. 12. 2016).

Vključevanje SOK v razpise za delovna mesta

Razpisi za delovna mesta, ki jih razpisujejo ministrstva, so opremljena z zahtevano ravno SOK.

Slika 11, Slika 12, Slika 13: Primer razpisa za delovno mesto, ki je opremljeno z zahtevano ravno SOK

Šifrant - raven izobrazbe (obkrožite)	1. visokošolska strokovna (prejšnja ali 1.bolonjska) ali visokošolska univerzitetna (1.bolonjska stopnja), specializacija po višješolskih programih - 6/2 (7 SOK) 2. univerzitetna (prejšnja), specializacija po visokošolski strokovni izobrazbi (prejšnja) ali magisterij po visokošolski strokovni izobrazbi (prejšnja) ali magistrska (2. bolonjska stopnja) - 7 (8 SOK) 3. magisterij znanosti (prejšnji), specializacija po univerzitetnih programih - 8/1 (9 SOK) 4. doktorat znanosti prejšnji in doktorat znanosti (3. bolonjska stopnja) – 8/2 (10 SOK)

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO

EVROPSKA UNIJA
KOHEZIJSKI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

VLOGA ZA ZAPOSILITEV, št. JN 1100-14/2019 za prosto uradniško delovno mesto VIŠJI SVETOVALEC (šifra DM 1628) v Oddelku za trajnostno rabo energije v Sektorju za nizkoogljično družbo v Direktoratu za energijo

za nedoločen čas, s polnim delovnim časom in trimesečnim poskusnim delom, za izvajanje nalog delno v okviru projekta Tehnična podpora Kohezijski sklad – Ministrstvo za infrastrukturo – Operativni program za izvajanje Evropske kohezijske politike – 2014 - 2020

OSNOVNI OSEBNI PODATKI	
Ime	
Priimek	
Datum rojstva	
Stalni naslov (ulica, številka, poštna št. in kraj)	
Naslov za vročanje pošte, če je drugačen od stalnega (ulica, številka, poštna št. in kraj)	
Mobilni telefon	
Elektronska pošta	
Pridobljeni strokovni naziv izobrazbe	
Raven izobrazbe (ustrezno OBKROŽI)	1. srednja splošna ali strokovna izobrazba ali manj - 5 2. višješolska prejšnja - 6/1 3. visokošolska strokovna (prejšnja ali 1. bolonjska) ali visokošolska univerzitetna (1. bolonjska stopnja) - 6/2 4. univerzitetna (prejšnja), specializacija po visokošolski strokovni izobrazbi (prejšnja) ali magisterij po visokošolski strokovni izobrazbi (prejšnja) ali magistrska (2. bolonjska stopnja) - 7 5. magisterij znanosti (prejšnji), specializacija po univerzitetnih programih - 8/1 6. doktorat znanosti (tretja bolonjska stopnja) - 8/2
Skupna delovna doba (let/mesecev/dni)	
Delovne izkušnje na 6/2 ravni izobrazbe (7. SOK) ali več (let/mesecev/dni)	

Trenutna oz. zadnja zaposlitev	
Naziv in naslov delodajalca:	Obdobje zaposlitve:
	Od (mesec/leto): Do (mesec/leto): _____ / _____ _____ / _____ skupaj (let / mesecev): _____
Naziv delovnega mesta:	
Zahtevana stopnja izobrazbe za opravljanje dela na tem delovnem mestu (obkroži): ☐ srednja splošna ali strokovna izobrazba ali manj ☐ višješolska prejšnja, višješolski strokovni programi - 6/1 (6 SOK) ☐ visokošolska strokovna (prejšnja ali 1.bolonjska) ali visokošolska univerzitetna (1.bolonjska stopnja), specializacija po višješolskih programih - 6/2 (7 SOK) ☐ univerzitetna (prejšnja), specializacija po visokošolski strokovni izobrazbi (prejšnja) ali magisterij po visokošolski strokovni izobrazbi (prejšnja) ali magistrska (2. bolonjska stopnja) - 7 (8 SOK) ☐ magisterij znanosti (prejšnji), specializacija po univerzitetnih programih - 8/1 (9 SOK) ☐ doktorat znanosti prejšnji in doktorat znanosti (3. bolonjska stopnja) – 8/2 (10 SOK)	
Opis del in nalog:	
Dolžina odpovednega roka: _____	

Nacionalni dokumenti brez rabe SOK-a

Pri obrazcih PDM-1 in PDM-2 Zavoda RS za zaposlovanje za sporočanje o prostem delovnem mestu, se uporablja le KLASIUS-SRV za določanje ravni izobrazbe.

Slika 14: Primer obrazca PDM-1 brez rabe SOK-a

Z izpolnitvijo obrazca lahko Zavodu RS za zaposlovanje (Zavodi) naročite storitev:

- POSREDOVANJE kandidatov na prosto delovno mesto;
- JAVNO OBJAVO prostega delovnega mesta;
- POSREDOVANJE in JAVNO OBJAVO prostega delovnega mesta;

Prosimo, da obrazec izpolnite skladno s svojimi zahtevami in pričakovanji. V navodilih je izpolnjevanje rubrik podrobneje opredeljeno. Za pomoč lahko pokličete brezplačno telefonsko številko Kontaktnega centra 080 20 55.

Zavod Republike Slovenije
za zaposlovanje

PDM-1 **Sporočilo o prostem delovnem mestu**

Registrska številka (izpolni Zavod)

1. Naziv in naslov delodajalca:

2. Matična številka

Podatki o prostem delovnem mestu in pogoji za zaposlitev

3. Na prosto delovno mesto bomo zaposlili: _____ delavcev (največ 30)

4. Upravna enota delovnega mesta oz. vrste dela: _____
(izpolnite le, če se delo ne opravlja v UE sedeža podjetja)

5. Naziv delovnega mesta oz. vrste dela: _____
Koda SKP (neobvezno)

6. Podroben opis delovnega mesta:

7. Izobrazba:

Zahtevana izobrazba:

Raven izobrazbe (KLASIUS-SRV) _____

Področje izobrazbe (KLASIUS-P-16) _____

Podrobnejši opis izobrazbe _____

Nacionalna poklicna kvalifikacija (certifikat):

Šifra: _____

Alternativna izobrazba:

Raven izobrazbe (KLASIUS-SRV) _____

Področje izobrazbe (KLASIUS-P-16) _____

Podrobnejši opis izobrazbe _____

8. Trajanje zaposlitve (izpolnite): a) Nedoločen čas b) Določen čas: število mesecev (vpisite) _____ oziroma do _____

9. Vrsta zaposlitve (izpolnite): a) Polni delovni čas b) Krajši delovni čas: število ur/teden (vpisite) _____

10. Delovne izkušnje (izpolnite): a) NE b) DA: leta _____ meseci _____

11. Poskusno delo: a) NE b) DA - št. mesecev _____

12. Vozniški izpit (izpolnite): A B C D E F G H/AM C1E A1 A2 B1 C1 D1 BE CE D1E DE

13. Zahtevano znanje jezika:
(navedite jezik, v posamezno okence pa glede na zahtevano znanje vpisite vrednosti od 1 do 5):
1 Osnovno, 2 Zadovoljivo, 3 Dobro, 4 Zelo dobro, 5 Tekoče

Jezik	Razumevanje	Govorjenje	Pisanje

Slika 15: Izsek navodil za izpolnjevanje obrazca PDM-1: Sporočilo o prostem delovnem mestu

1. Obvezno vpisite naziv in naslov vašega podjetja oziroma organizacije. Če PDM posredujete kot koncesionar v imenu delodajalca, v rubriko obvezno vpisite delodajalca, za katerega opravljate to storitev, svoje podatke pa navedite v rubrikah 21 in 22.

2. Obvezno vpisite ustrezno 10-mestno matično številko iz Poslovnega registra Slovenije.

3. Obvezno vpisite število delavcev, ki jih želite zaposliti na PDM. Namero po zaposlitvi večjega števila delavcev lahko na enem obrazcu sporočite le, če bodo vsi delavci zaposleni v upravni enoti sedeža firme oz. v upravni enoti, ki jo boste vpisali v rubriko 4, in če so pogoji za zaposlovanje enaki.

4. Če se delo ne opravlja v upravni enoti, v kateri je sedež vašega podjetja oz. organizacije, vpisite upravno enoto, v kateri se PDM, za katerega iščete delavca, nahaja.

5. Obvezno vpisite naziv delovnega mesta oziroma vrste dela, na katerem nameravate zaposliti delavca. Če želite, lahko vpisate tudi kodo poklica iz Standardne klasifikacije poklicev.

6. Obvezno opišite najpomembnejša dela in naloge PDM, za katerega potrebujete delavca (npr. varnostnik – receptor v poslovnih stavbi; prodajalec – svetovanje in prodaja kozmetičnih izdelkov; referent v računovodstvu za obračun plač ipd.).

7. Obvezno opredelite raven izobrazbe (KLASIUS-SRV), razen če želite zaposliti kandidata s pridobljeno nacionalno poklicno kvalifikacijo (NPK), v tem primeru lahko navedete samo NPK. Če želite, lahko vpisete še področje izobrazbe (KLASIUS-P-16), poleg tega pa imate možnost, da izobrazbo v dodatnem polju podrobneje opredelite, vendar Zavod le opredeljene ne bo javno objavil. Vpisete lahko tudi alternativno izobrazbo, ki je po vaši oceni prav tako primerna za opravljanje dela. Do klasifikacije KLASIUS-SRV in KLASIUS-P-16 lahko dostopate na spletni strani SURS: <http://www.stat.si/klasius/>. Za izpolnitev obrazca PDM zadošča vnos prvih treh mest 5-mestne kode KLASIUS-SRV.

Slika 16: Primer obrazca PDM-2 brez rabe SOK-a

Če za prosto delovno mesto v roku treh mesecev po prejemu potrdila o tem, da je Zavod RS za zaposlovanje (Zavod) prejel vaše sporočilo o prostem delovnem mestu (PDM-1), niste izbrali delavca, lahko Zavodu naročite **PONOVITEV OBJAVE** oziroma **POSREDOVANJA KANDIDATOV IZ EVIDENCE ZAVODA** z enakimi ali spremenjenimi pogoji za zaposlitev. Če ste v času objave prostega delovnega mesta in izbire kandidata za zaposlitev ugotovili, da so se razmere spremenile in zato ne boste zaposlovali, nam to prav tako lahko sporočite s tem obrazcem. Vaše prosto delovno mesto bomo **RAZVELJAVILI**.

Prosimo, da obrazec izpolnite skladno s svojimi zahtevami in pričakovanji.
Za pomoč lahko pokličete brezplačno telefonsko številko Kontaktnega centra **080 20 55**.

Zavod Republike Slovenije
za zaposlovanje

PDM-2 **Ponovitev, sprememba in razveljavitev sporočila o prostem delovnem mestu**

Registrska številka (obvezno vpisite registarsko številko, ki jo je Zavod dodelil sporočilu, ki ga želite ponoviti, spremeniti ali razveljaviti)

1. Naziv in naslov delodajalca:

2. Matična številka

3. Sporočilo o prostem delovnem mestu (obkrožite):
a) PONAVLJAMO z enakimi ali spremenjenimi pogoji za zasedbo prostega delovnega mesta.
b) RAZVELJAVLJAMO.

4. Kontaktna oseba delodajalca/agencije za sodelovanje z Zavodom:
Ime in priimek ..... tel. .... e-naslov: .....
Naziv in naslov agencije za posredovanje zaposlitve: .....

Izpolnite le, če želite spremeniti pogoje za zaposlitev, način objave ali način posredovanja kandidatov

5. Na prosto delovno mesto bomo zaposlili: ..... delavcev (največ 30)

6. Izobrazba:

Zahtevana izobrazba:
Raven izobrazbe (KLASIUS-SRV) .....
Področje izobrazbe (KLASIUS-P-16) .....
Podrobnejši opis izobrazbe .....

Alternativna izobrazba:
Raven izobrazbe (KLASIUS-SRV) .....
Področje izobrazbe (KLASIUS-P-16) .....
Podrobnejši opis izobrazbe .....

Nacionalna poklicna kvalifikacija (certifikat): ..... Štra .....

Podobno je moč zaslediti tudi na obrazcih M-1 (obrazec za prijavo podatkov o pokojninskem in invalidskem ter zdravstvenem zavarovanju, zavarovanju za starševsko varstvo in zavarovanju za primer brezposelnosti) ter na obrazcu M-3 (obrazec za prijavo spremembe podatkov o pokojninskem in invalidskem ter zdravstvenem zavarovanju, zavarovanju za starševsko varstvo in zavarovanju za primer brezposelnosti), kjer se uporablja le KLASIUS-SRV.

Slika 17: Primer obrazca M-1 brez rabe SOK-a

Podatki o ZAVAROVANJU	
15 Datum pričetka zavarovanja (dan, mesec, leto)	23 Vrsta izobrazbe (KLASIUS-SRV) .....
16 Podlaga za zavarovanje	24 Področje izobrazbe (KLASIUS-P-16) .....
17 Delovni / zavarovalni čas zavarovanca (ur na teden)	25 Poklic, ki ga opravlja (SKP-08) .....
18 Polni delovni / zavarovalni čas zavarovanca (ur na teden)	26 Delovno razmerje .....
19 Matična številka enote poslovnega subjekta	27 Izmenjen delni .....
20 Reg. št. prijave prostega delovnega mesta oz. vrste dela	28 Poslan v državo .....
21 Številka enotnega dovoljenja	29 Vrsta invalidnosti .....
22 Iztek zavarovalnih pogojev (dan, mesec, leto)	30 Prostovoljno pokojninsko zavarovanje .....

Slika 18: Primer obrazca M-3 brez rabe SOK-a

Podatki o ZAVAROVALNJU, ki se spreminjajo					
19	Matična številka enote poslovnega subjekta	_____	25	Poklic, ki ga opravlja (SKP-08)	_____
21	Številka enotnega dovoljenja	_____	26	Delovno razmerje	_____
22	Iztek zavarovalnih pogojev (dan, mesec, leto)	_____	27	Izmensko delo	_____
23	Vrsta izobrazbe (KLASIUS-SHV)	_____	28	Vrsta invalidnosti	_____
24	Področje izobrazbe (KLASIUS-P-18)	_____			

V primeru Vloge za uveljavljanje državne štipendije za dijake in študente, najdemo pod rubriko III, točka 3, tudi zahtevo po izpolnitvi najvišje dosežene ravni izobrazbe ter naziv. Pri tem morda izstopa dejstvo, da v navodilih za izpolnjevanje ni nobene pomoči, katero lestvico naj uporabimo, pomoč za celotno rubriko je izpuščena. S tem je izpolnjevalec prepuščen samemu sebi, kako bo navedel raven izobrazbe.

Slika 19: Vloga za uveljavljanje državne štipendije za dijake in študente

III. DRŽAVNA ŠTIPENDIJA

1. Ali ste v preteklosti že imeli sklenjeno štipendijsko razmerje? DA NE

- Za katero vrsto štipendije? _____
- Za kateri izobraževalni program? _____
- Za kateri letnik oziroma dodatno leto/absolventski staž: _____
- Za katero šolsko/študijsko leto? _____
v primeru, da ste prejeli štipendijo več let, navedite vsa

2. Vpišite letnik, ki ga boste obiskovali v šolskem/študijskem letu, za katerega uveljavljate pravico do štipendijskega razmerja: _____

3. Najvišja raven že pridobljene izobrazbe: _____ Naziv: _____

4. Kraj izobraževanja

- Izobraževal se bom v kraju stalnega prebivališča: DA NE
- Stanoval bom v dijaškem/študentskem domu oziroma prejemal subvencijo za zasebno nastanitev: DA NE
- Stanoval bom v zasebni nastanitvi: _____
- Želim uveljavljati dodatek za bivanje, začasno prebivališče je prijavljeno na upravni enoti: DA NE

5. Uspeh – dosežena povprečna ocena - v predhodnem letniku (izpolnite le, če želite uveljavljati dodatek za uspeh): _____

6. Vlagatelj s posebnimi potrebami (označite le, če želite uveljavljati dodatek za posebne potrebe):

- Zaradi ovir, motenj oziroma primanjkljajev sem usmerjen v skladu s predpisi, ki urejajo področje usmerjanja otrok s posebnimi potrebami, na podlagi odločbe Zavoda Republike Slovenije za šolstvo in šport, št. odločbe: _____
- Skladno s predpisi s področja starševskega varstva in družinskih prejemkov je zame priznan dodatek za nego otroka: DA NE
- Priznana mi je invalidnost oziroma telesna okvara na podlagi odločbe, ki jo izda: _____
- ☐ Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, št. odločbe: _____
- ☐ Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje, št. odločbe: _____

7. Izplačilo za izobraževanje v tujini (označite le, če želite izplačilo v enkratnem znesku):

- Ker se bom v šolskem/študijskem letu _____ izobraževal v tujini, želim izplačilo štipendije v enkratnem znesku.

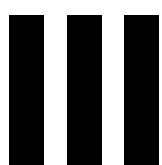
Slika 20: Navodila za izpolnjevanje vloge

II. PODATKI O MATERIALNEM POLOŽAJU VLAGATELJA IN OSEB, KI SE UPOŠTEVAJO PRI UGOTAVLJANJU MATERIALNEGA POLOŽAJA VLAGATELJA (obkrožite DA ali NE oziroma dopišite na črto zahtevane podatke - ODGOVORITI MORATE NA VSA VPRAŠANJA)

1. Ali imate vi in/ali katera izmed oseb, ki se upoštevajo pri ugotavljanju materialnega položaja, dohodka, prihranke ali drugo premoženje, ki ni razvidno iz uradnih evidenc (življenjsko zavarovanje - navedite mesečno premijo, ki jo plačujete, ali/in znesek izplačila zavarovanja, lastništvo nepremičnine, ki ni vpisana v zemljiško knjigo, nepremičnina v tujini, vozilo, registrirano v tujini,...)?

DA, _____
 NE _____
ime in priimek, podatki o premoženju oziroma dohodkih, vrednost

ZAKLJUČNO POROČILO: SPREMLJAVA IMPLEMENTACIJE REGISTRA KVALIFIKACIJ SOK

Avtorja: dr. Borut Mikulec in dr. Klara Skubic Ermenc

9. METODOLOGIJA

Namen evalvacije je bil ugotoviti stopnjo prepoznavnosti, uporabe in razumevanja Registra kvalifikacij (RK SOK) med splošno in strokovno javnostjo v Sloveniji.

Temeljna vprašanja, ki so usmerjala pričujočo evalvacijo, so bila naslednja:

- Kakšna je seznanjenost splošne javnosti z RK SOK?
- Kakšna je pogostost uporabe RK SOK med splošno in strokovno javnostjo?
- Kakšna je uporabna vrednost RK SOK med splošno in strokovno javnostjo?
- V kakšne namene se uporablja RK SOK med splošno in strokovno javnostjo?
- Kakšno je razumevanje temeljnih sestavnih delov RK SOK med strokovno javnostjo?
- V kolikšni meri RK SOK prispeva k transparentnosti kvalifikacijskega sistema v državi?
- Kakšne izboljšave potrebuje RK SOK?

Za potrebe evalvacije smo uporabili kombiniran kvantitativni in kvalitativni pristop k raziskovanju. Za potrebe prvega smo pripravili anketni vprašalnik za splošno in strokovno javnost, za potrebe drugega smo izvedli fokusno skupino in polstrukturirane intervjuje s strokovno javnostjo.

1 KVANTITATIVNA RAZISKAVA

Metode in tehnike zbiranja podatkov

Zbiranje podatkov (anketiranje) med predstavniki splošne javnosti je potekalo na dva načina: s pomočjo spletnega vprašalnika in s fizičnim anketnim vprašalnikom. Fizični anketni vprašalnik je bil ponujen v izpolnjevanje udeležencem raznih dogodkov, spletna anketa pa je bila ustvarjena za obiskovalce spletnega portala www.nok.si na portalu samem.

Zbiranje podatkov med strokovno javnostjo je potekalo s pomočjo spletnega vprašalnika, ustvarjenega z orodjem za spletno anketiranje 1ka. Povezava do spletne ankete je bila poslana po elektronski pošti članom POPS-ov (predstavniki ministrstev), predstavnikom dijaške in študentske organizacije, predstavnikom srednjih šol (ravnateljem), fakultet (referatom za študijske oz. študentske zadeve) in predstavnikom kariernih svetovalcev (ZRSZ, karierni centri univerz in samostojnih visokošolskih zavodov). Elektronske naslove smo pridobili s spletnih strani organizacij in fakultet, pri POPS-ih pa smo uporabili bazo članov POPS-ov. Zbiranje podatkov je potekalo od 11. 2. 2019 do 1. 3. 2019.

Opis instrumentarija

V okviru kvantitativnega dela evalvacije sta bila uporabljena dva merska instrumenta – anketna vprašalnika, prilagojena vsaki izmed ciljnih skupin (anketni vprašalnik za splošno javnost in anketni vprašalnik za ključne deležnike).

Anketni vprašalnik za splošno javnost sestoji iz treh vsebinskih sklopov vprašanj, in sicer sklopu vprašanj, ki preverjajo (1) socio-demografske podatke, sledijo sklopi, ki preverjajo (2) prepoznavnost RK SOK in (3) uporabo RK SOK.

Sklop socio-demografskih vprašanj vsebuje vprašanja o spolu, starosti in doseženi stopnji izobrazbe ter o vlogi respondenta. Drugi sklop, s katerim smo preverjali prepoznavnost RK SOK, na začetku vsebuje izločitveno vprašanje o poznavanju RK SOK, ki mu sledi vprašanje, od kod poznajo RK SOK in sklop treh

trditev o seznanjenost z RK SOK. Tretji del vprašalnika, ki je preverjal uporabo RK SOK med predstavniki splošne javnosti, sestoji iz treh sklopov vprašanj, ki se nanašajo na oceno uporabnosti RK SOK (8 postavk), namene uporabe RK SOK (5 postavk) in stališča o prioriteti posameznih funkcij RK SOK za njegov nadaljnji razvoj (4 postavke), hkrati pa je bilo na začetek zadnjega sklopa anketnega vprašalnika uvrščeno vprašanje o pogostosti uporabe RK SOK.

Anketni vprašalnik, namenjen predstavnikom strokovne javnosti, sestoji iz enega vsebinskega sklopa vprašanj, s katerim smo preverjali uporabo RK SOK. Ta sestoji iz štirih sklopov vprašanj, ki se nanašajo na oceno uporabnosti RK SOK (8 postavk), namene uporabe RK SOK (7 postavk) in stališča ključnih deležnikov o prioriteti posameznih funkcij RK SOK za njegov nadaljnji razvoj (4 postavke). Zadnji del vprašalnika je vseboval še vprašanje o pogostosti uporabe RK SOK.

Respondenti so pri posameznih postavkah iz anketnega vprašalnika izražali strinjanje z navedenimi trditvami na 5-stopenjski lestvici strinjanja, ki zajema vrednosti od sploh se ne strinjam (ocena 1) do popolnoma se strinjam (ocena 5), oziroma so izbirali med tremi stopnjami prioritete (nizka, srednja in visoka prioriteta). Pri vsakem vprašanju, kjer so respondenti izražali svoja stališča, jim je bila ponujena možnost odgovora »ne vem« oziroma »ne želim odgovoriti« za primere, ko se do trditve niso želeli ali vedeli opredeliti.

Opis obdelave podatkov

Zbrani podatki so bili obdelani z metodami kvantitativne analize, rezultati analize pa so predstavljeni grafično in tabelarično. Podatke smo analizirali z osnovnimi opisnimi metodami statistične analize (frekvenčna porazdelitev podatkov in izračun povprečne vrednosti).

Vzorec

V kvantitativni raziskavi smo zajeli v vzorec:

- 270 respondentov splošne javnosti. Vključenih je bilo več žensk (57,8 %) kot moških (42,2 %), skoraj dve tretjini respondentov v vzorcu (63,7 %) pa predstavljajo stari med 19 in 25 let, medtem ko so bile preostale starostne skupine zastopane v manjši meri. Dve tretjini vzorca predstavljajo študentje (62,2 %) in dijaki (4,1 %), nekaj manj kot četrtina respondentov se uvršča v kategorijo zaposlenih (23 %). V vzorec so vključeni tudi iskalci zaposlitve (5,6 %), preostali respondenti – udeleženci izobraževanja odraslih (0,4 %), delodajalci (1,1 %), predstavniki centra za vseživljenjsko učenje (0,4 %), karierni svetovalci (0,4 %) – so bili zastopani v manjši meri.
- 50 respondentov strokovne javnosti. V raziskavo se je vključilo največ predstavnikov fakultet (44 %), sledijo jim predstavniki srednjih šol (18 %) in predstavniki kariernih svetovalcev (12 %). Preostale kategorije – predstavniki študentskih organizacij (4,0 %), ministrstev (2,0 %), izobraževanja odraslih (4,0 %), visokih šol (4,0 %) – so zastopane v bistveno manjši meri.

2 KVALITATIVNA RAZISKAVA

V okviru kvalitativnega dela evalvacije smo uporabili metodo fokusne skupine s strokovno javnostjo ter izvedli 27 polstrukturiranih intervjujev s strokovno javnostjo. Kot raziskovalni instrument za fokusno skupino in posamične polstrukturirane intervjuje smo uporabili okvirni vprašalnik z vnaprej pripravljenimi vprašanji, določena vprašanja pa smo oblikovali med fokusnim in posamičnim intervjujem na podlagi odgovorov respondentov (vnaprej pripravljena vprašanja so dostopna v prilogi 14.3 in 14.4). Intervju s fokusno skupino smo

opravili na Centru RS za poklicno izobraževanje (CPI) dne 1. 2. 2019 in je trajal približno 2 uri. Posamične intervjuje smo opravili pri deležnikih na delovnih mestih v obdobju od 6. marca do 15. aprila 2019 in so trajali približno 30 minut.

Obdelava podatkov

Izvedene intervjuje in fokusno skupino smo posneli, prepisali in uredili za nadaljnjo obdelavo. Analiza vsebine je bila induktivna; vključevala je odprto kodiranje, ustvarjanje kategorij in abstrakcijo. Z uporabo ustvarjenih kategorij smo oblikovali splošen opis uporabe in razumevanja RK SOK med ključnimi deležniki.

Vzorec

V kvalitativnem delu evalvacije smo pri intervjujih v vzorec vključili 27 respondentov strokovne javnosti – 10 predstavnikov fakultet, 15 predstavnikov CPI, 1 predstavnik Zavoda RS za šolstvo, 1 predstavnik predlagatelja dodatnih kvalifikacij – medtem ko smo v fokusno skupino vključili 6 naslednjih ključnih deležnikov: 2 predstavnika Strokovnega sveta RS za poklicno in strokovno izobraževanje, 2 predstavnika NAKVIS-a ter 2 predstavnika Strokovne komisije nacionalne koordinacijske točke (NKT) SOK – EOK. Na fokusno skupino so bili vabljeni tudi predstavniki Strokovnega sveta RS za splošno izobraževanje in predstavniki Strokovnega sveta RS za izobraževanje odraslih, a se slednji intervjuja niso uspeli udeležiti.

Deležniki so bili izbrani glede na področje delovanja, s čimer smo želeli zajeti odgovore odločevalskega telesa glede priprave programov za različne vrste izobraževanj oz. kvalifikacij, od splošnega, poklicnega do visokošolskega izobraževanja ter poklicnih in dodatnih kvalifikacij.

Skupen povzetek metodoloških značilnosti raziskave je prikazan v tabeli 37.

Tabela 37: Povzetek metodoloških značilnosti raziskave

Merski instrument	Metodološki podatki	
Polstrukturirani intervju	Velikost vzorca	27 intervjuvancev
	Tip vzorca	Neslučajnostni namenski vzorec
	Način zbiranja podatkov	Osebo intervjuvanje
	Metoda obdelave podatkov	Kvalitativna (kodiranje odgovorov intervjuvancev, oblikovanje kategorij)
Fokusna skupina	Velikost vzorca	1 skupina, skupaj 6 intervjuvancev
	Tip vzorca	Neslučajnostni namenski vzorec
	Način zbiranja podatkov	Osebo intervjuvanje
	Metoda obdelave podatkov	Kvalitativna (kodiranje odgovorov intervjuvancev, oblikovanje kategorij)
Anketni vprašalnik (splošna javnost)	Velikost vzorca	270 oseb
	Tip vzorca	Neslučajnostni priložnostni vzorec
	Način zbiranja podatkov	Kombinacija spletne ankete in fizičnega anketnega vprašalnika
	Metode obdelave podatkov	Kvantitativne metode (osnovne deskriptivne metode)
Anketni vprašalnik (strokovna javnost)	Velikost vzorca	50 oseb
	Tip vzorca	Neslučajnostni namenski vzorec
	Način zbiranja podatkov	Spletna anketa
	Metode obdelave podatkov	Kvantitativne metode (osnovne deskriptivne metode)

10. KLJUČNE UGOTOVITVE

V pričujočem poglavju povzemamo ključne ugotovitve evalvacije glede prepoznavnosti, uporabe in razumevanja RK SOK med splošno in strokovno javnostjo.

1 PREPOZNAVNOST RK SOK MED SPLOŠNO JAVNOSTJO

Med respondenti, ki poznajo Slovensko ogrodje kvalifikacij (SOK) (65,9 %), jih približno dve tretjini pozna tudi RK SOK, to je petina (20,7 %) vseh respondentov.

Med respondenti (n = 56), ki poznajo RK SOK, jih več kot polovica RK SOK pozna s spleta, nekaj več kot četrtina pa se je z RK SOK seznanila iz predstavitve na dogodku ali pa jim je nekdo zanj povedal.

Respondenti, ki poznajo RK SOK, so v večini seznanjeni, da se RK SOK nahaja na spletni strani SOK (www.nok.si), slabše pa so jim poznane prednosti RK SOK, saj 30 % respondentov prednosti RK SOK niso poznane.

RK SOK še ni v zadostni meri prepoznan v splošni javnosti, saj le dobra petina (21,4 %) respondentov registru pripisuje prepoznavnost v javnosti, medtem ko je tretjina respondentov glede tega neodločena (32,1 %), več kot dve petini respondentov (42,9 %) pa registru ne pripisuje prepoznavnosti v javnosti.

Iz pridobljenih podatkov lahko povzamemo, da je stopnja prepoznavnosti RK SOK med proučevano splošno javnostjo pet let po njegovi vzpostavitvi nizka, saj ga štiri petine slovenskih respondentov še ne pozna.

2 UPORABA RK SOK MED SPLOŠNO IN STROKOVNO JAVNOSTJO

Splošna javnost

Med respondenti, ki poznajo RK SOK (n = 56), jih dobre štiri petine RK SOK tudi uporablja: najpogosteje so ga uporabili enkrat oziroma nekajkrat (34,5 %), približno četrtina ga uporablja na letni ravni, slaba petina na mesečni ravni, najredkeje (3,6 %) pa ga uporabljajo na tedenski ravni.

Tisti, ki RK SOK uporabljajo, mu v največji meri pripisujejo lažjo dostopnost informacij o izobraževanju in usposabljanju, takšnih je bilo dve tretjini respondentov. V podobni meri respondenti RK SOK pripisujejo jasnost in transparentnost prikaza sistema kvalifikacij v državi. Da so opisi posameznih kvalifikacij v registru kvalifikacij SOK predstavljeni jasno in razumljivo, meni 62,2 % respondentov. V enakem deležu so respondenti RK SOK pripisali podajanje relevantnih informacij o učnih izidih za posamezno strokovno (poklicno) področje. Da so vrste kvalifikacij v registru kvalifikacij SOK jasno in razumljivo predstavljene, meni 64,4 % respondentov. Register kvalifikacij SOK po mnenju uporabnikov v najmanjši meri opredeljuje preglednost in enostavnost uporabe, omogočanje boljšega razumevanja in primerjave slovenskih kvalifikacij s tujimi (EU) ter hitro iskanje zelenih kvalifikacij, pri čemer je treba poudariti, da obstaja več kot polovica takih uporabnikov, ki te lastnosti vendarle pripisujejo registru kvalifikacij SOK.

Tisti respondenti, ki RK SOK uporabljajo (uporabniki), ga uporabljajo za naslednje namene: najpogosteje za informiranje o obstoječih kvalifikacijah (80 %), več kot polovica ga uporablja pri svojem delu ter za potrebe lastnega izobraževanja in usposabljanja, v najmanjši meri (27,3 %) pa ga uporabljajo za potrebe mobilnosti.

Tisti respondenti, ki RK SOK ne uporabljajo (neuporabniki), bi RK SOK uporabili za naslednje namene: več kot polovica (52,2 %) respondentov bi ga uporabila za informiranje o obstoječih kvalifikacijah, 43,9 % za potrebe lastnega izobraževanja in usposabljanja, 35,3 % pri svojem delu in tretjina za potrebe mobilnosti.

Respondenti so podali svoje mnenje tudi glede prioritet posameznih funkcij RK SOK za njegov nadaljnji razvoj. Najvišjo prioriteto (59 %) so pripisali promociji RK SOK z namenom, da bi ga poznala čim širša slovenska javnost. Več kot polovica (52,4 %) jih meni, da ima RK SOK pomembno podporno vlogo pri priznavanju slovenskih kvalifikacij v tujini in tujih kvalifikacij v Sloveniji. Manj kot polovica respondentov (45 %) pripisuje arhiviranju kvalifikacij, to je spremljanju tako obstoječih kvalifikacij kot tudi kvalifikacije, ki jih ni več mogoče pridobiti v aktualnih programih izobraževanja in usposabljanja, visoko prioriteto. Najnižjo prioriteto (38 %) so respondenti pripisali stališču, da bi bilo treba register kvalifikacij SOK ločiti za posamezne skupine končnih uporabnikov (dijake/študente, izobraževalne institucije, delodajalce in kadrovske službe).

Iz pridobljenih podatkov lahko povzamemo, da je stopnja uporabe RK SOK med splošno javnostjo relativno nizka. Kljub temu respondenti, ki uporabljajo RK SOK, navajajo, da ta v večini omogoča lažjo dostopnost informacij o izobraževanju in usposabljanju, ponuja jasen in transparenten prikaz sistema kvalifikacij v državi, podaja relevantne informacije o učnih izidih kvalifikacij in jasno predstavljene vrste kvalifikacij.

RK SOK se v največji meri uporablja za namene informiranja o obstoječih kvalifikacijah, za potrebe lastnega izobraževanja in usposabljanja ter za potrebe opravljanja svojega dela, v manjši meri pa za namene mobilnosti.

Pri nadaljnjem razvoju RK SOK bi bilo treba prioriteto največ pozornosti nameniti njegovi promociji ter uporabi pri priznavanju slovenskih kvalifikacij v tujini in tujih kvalifikacij v Sloveniji.

Strokovna javnost

Večina anketiranih respondentov, to je 82,5 %, uporablja RK SOK, medtem ko je odstotek takšnih intervjuvanih ključnih deležnikov nižji, in znaša 59,3 %. Razlike v odgovorih gre pripisati načinu anketiranja, ki je za širšo javnost potekalo večinoma prek spleta. Najpogosteje RK SOK deležniki uporabljajo na letni ravni (30 %) oziroma enkrat ali nekajkrat (27,5 %), dobra petina ga uporablja na mesečni ravni, zelo redko (2,5 %) pa ga uporabljajo na tedenski ravni.

Respondenti, ki so vsaj enkrat uporabili RK SOK, mu najpogosteje pripisujejo preglednost in enostavnost za uporabo ter omogočanje lažjega dostopa do informacij o izobraževanju in usposabljanju. Več kot 70 % uporabnikov mu pripisuje omogočanje jasnega in transparentnega prikaza sistema kvalifikacij v državi ter jasnost in razumljivost predstavitve opisa posameznih kvalifikacij. Več kot 60 % uporabnikov navaja, da v RK SOK hitro najdejo želene kvalifikacije (in da slednji uporabniku omogoča dobro uporabniško izkušnjo), da so vrste kvalifikacij jasno in razumljivo predstavljene ter da kvalifikacije v RK SOK podajajo relevantne informacije o učnih izidih za posamezno strokovno (poklicno) področje. Več kot polovica uporabnikov prav tako meni, da RK SOK omogoča boljše razumevanje in primerjavo slovenskih kvalifikacij s tujimi.

Tisti respondenti, ki RK SOK uporabljajo (uporabniki), ga uporabljajo za naslednje namene: najpogosteje za informiranje o obstoječih kvalifikacijah, za vpogled v kvalifikacijsko strukturo na določenem strokovnem področju ter pri opravljanju svojega dela (npr. izdaja javno veljavnih listin, priprava prilog k diplomi, priprava mnenja o dodatnih kvalifikacijah, vpis kvalifikacije v register), sledi uporaba za potrebe kariernega svetovanja in strokovnega razvoja ter uporaba za potrebe mobilnosti. Redkeje se RK SOK uporablja kot pomoč pri oblikovanju lastnih programov izobraževanja in usposabljanja oz. kvalifikacij, za primerljivost kvalifikacij (programov in njihovih sestavnih delov) ter pri prenovi kvalifikacij (izobraževalnih programov).

Po drugi strani, se RK SOK za potrebe mobilnosti dijakov, študentov ali zaposlenih, ki odhajajo v tujino, kakor tudi za potrebe priznavanja kvalifikacij tujih državljanov v Sloveniji ali slovenskih kvalifikacij v tujini, ne uporablja. Razloga za to sta po mnenju sogovornikov dva: (a) mednarodna mobilnost dijakov in študentov se ureja po predhodnih medinstitucionalnih sporazumih s tujimi institucijami, zaradi česar ne obstaja potreba po uporabi RK SOK za name-ne mobilnosti, ter (b) za priznavanje kvalifikacij tujih državljanov v Sloveniji se uporablja izobraževalni oz. študijski program, ki vsebuje več potrebnih informacij kot opis kvalifikacije v RK SOK.

Respondenti so podali svoje mnenje tudi glede prioritet posameznih funkcij RK SOK za njegov nadaljnji razvoj, pri čemer so vsem funkcijam najpogosteje pripisali visoko prioriteto. Najvišjo prioriteto (64,9 %) so pripisali funkciji priznavanja, da bi torej lahko RK SOK v večji meri služil kot podpora priznavanju slovenskih kvalifikacij v tujini in tujih kvalifikacij v Sloveniji. Sledi funkcija arhiviranja kvalifikacij (51,4 %), ki se nanaša na potrebo po spremljanju tako obstoječih kvalifikacij kot tudi kvalifikacij, ki jih ni več mogoče pridobiti v aktualnih programih izobraževanja in usposabljanj.¹⁴ Manj kot polovica respondentov (45,9 %) pripisuje visoko prioriteto promociji RK SOK, 43,2 % pa visoko prioriteto pripisuje stališču, da bi bilo treba register kvalifikacij SOK ločiti za posamezne skupine končnih uporabnikov (dijake/študente, izobraževalne institucije, delodajalce in kadrovske službe).

---

14 Funkcija arhiviranja kvalifikacij registra SOK ne vključuje pred bolonjskih ali starejših programov.

Za izboljšanje funkcionalnosti RK SOK in odstranjevanje ovir, s katerimi se uporabniki soočajo, je 10 (37,0 %) intervjuvanih sogovornikov predlagalo naslednje izboljšave in dopolnitve RK SOK:

- največkrat izraženi sta dve priporočili, in sicer, da: (a) se v RK SOK omogoči iskanje po ključnih besedah, ne le po strokovnem oz. znanstvenem naslovu; ter (b) je nujno sprotno ažuriranje podatkov, saj so nekateri podatki o kvalifikacijah netočni in zastareli ter tako zavajajoči;
- da napredno iskanje v RK SOK zamenja osnovno (napredno iskanje kot »privzeto«), se omogoči izbor (in prikaz kvalifikacij) več ravni kvalifikacij naenkrat, se omogoči izbor več izvajalcev določene kvalifikacije hkrati, se omogoči iskanje po »starih« kvalifikacijah in se uredi tiskanje obrazcev in potrdil za dodatne kvalifikacije.

Iz pridobljenih podatkov lahko povzamemo, da je uporaba RK SOK med strokovno javnostjo razširjena, vendar redka, saj ga slednji po pogostosti uporabe največkrat uporabljajo zgolj na letni ravni oz. so ga uporabili nekajkrat. Deležniki, ki uporabljajo RK SOK, navajajo, da ta v pretežni večini omogoča jasn in transparenten prikaz sistema kvalifikacij v državi, jasne in razumljive predstavitve opisov posameznih kvalifikacij, hitro iskanje želenih kvalifikacij, relevantne informacije o učnih izidih kvalifikacij ter boljše razumevanje in primerjavo slovenskih kvalifikacij s tujimi.

RK SOK se v največji meri uporablja za namene informiranja o obstoječih kvalifikacijah, opravljanje strokovnega dela (npr. izdaja javno veljavnih listin, priprava prilog k diplomam), kariernega svetovanja in strokovnega razvoja, redkeje pa kot pomoč pri oblikovanju programov izobraževanja in usposabljanja oz. kvalifikacij ter pri prenovi kvalifikacij.

Pri nadaljnjem razvoju RK SOK bi bilo treba prioritarno največ pozornosti nameniti uporabi RK SOK za podporo priznavanju slovenskih kvalifikacij v tujini in tujih kvalifikacij v Sloveniji, arhiviranju kvalifikacij, promociji RK SOK, pripravi RK SOK za različne skupine končnih uporabnikov (dižake/študente, izobraževalne institucije, delodajalce, kadrovske službe), funkcionalnosti RK SOK (npr. iskanje po ključnih besedah) ter ažuriranju in s tem točnosti podatkov v RK SOK.

3 RAZUMEVANJE RK SOK MED STROKOVNO JAVNOSTJO

Tisti respondenti, ki RK SOK uporabljajo, uporabniško izkušnjo slednjega na splošno ocenjujejo dobro. Registru pripisujejo veliko informativno vrednost, dobro uporabniško izkušnjo in všečno celostno podobo spletne strani. Pri razumevanju RK SOK eden od sogovornikov opozori, da uporabnike begajo enaki učni izidi, ki stojijo za nekaterimi različnimi nazivi kvalifikacij, kar pa ni problem RK SOK, temveč opisov učnih izidov v izobraževalnih in študijskih programih, ki vodijo do kvalifikacij, ter kvalifikacijskega sistema samega.

Respondenti RK SOK ocenjujejo kot transparenten. Dva sogovornika ob tem izpostavita pregledno in uporabno pahljačo, tretji poudari, da večje spremembe RK SOK niso potrebne, četrti pa izpostavi potrebo po večji izpostavitvi nacionalnih poklicnih kvalifikacij (NPK), zlasti zaradi terminologije, ki je uporabnikom težje razumljiva.

Obvezni sestavni deli za opis kvalifikacij v RK SOK pri večini ne sprožajo pomislekov; ti so ustrezni in razumljivi. Zgolj dva sogovornika sta izrazila določene pomisleke: da sta si vrsta in tip kvalifikacije zelo podobna izraza in ju je težko razlikovati ter da bi bilo treba boljše prikazati poti do izobrazbe.

O zapisu učnih izidov v RK SOK sogovorniki niso izrazili veliko kritik in jih na splošno sprejemajo pozitivno. Izrazili pa so nekaj posameznih mnenj in opisali nekaj ovir, med drugim:

- Potrebno je poenotenje terminologije oziroma priprava terminološkega slovarja;
- Ponekod je ovira neskladnost učnih izidov in poklicnih standardov;
- Dobrodošlo bi bilo poenotenje števila navedenih kompetenc pri opisu kvalifikacij;
- Potrebno je občasno posodabljanje opisov.

Pri predlogih izboljšav razumevanja RK SOK sta bila podana dva predloga: (1) v naprednem iskalniku RK SOK naj se doda navedba o umestitvi kvalifikacij v ISCED klasifikacijo; (2) informacija o izvajalcu naj se doda na začetku opisa kvalifikacije.

Iz pridobljenih podatkov lahko povzamemo, da je razumevanje RK SOK med strokovno javnostjo dobro: RK SOK ocenjujejo kot transparenten sistem, sestavni deli opisa kvalifikacij so večinoma dobro razumljivi, prav tako pa opisi učnih izidov večinoma ustrezno predstavljajo kvalifikacijo.

11. PRIPOROČILA

Na podlagi pridobljenih rezultatov evalvacije lahko povzamemo naslednja priporočila za upravljalce RK SOK:

- 1 V prihodnjih petih letih naj se več naporov usmeri v informiranje in promocijo RK SOK tako med strokovno kot med splošno javnostjo.
- 2 Na spletni strani www.nok.si naj se izpostavijo možnosti in prednosti, ki jih prinaša RK SOK splošni in strokovni javnosti:
  - Splošna javnost:
    - RK SOK ima lahko pomembno podporno vlogo pri informiranju o obstoječih kvalifikacijah v državi;
    - RK SOK ima lahko pomembno podporno vlogo pri sprejemanju odločitev o nadaljevanju izobraževanja in usposabljanja;
    - RK SOK ima lahko pomembno podporno vlogo pri priznavanju slovenskih kvalifikacij v tujini in tujih kvalifikacij v Sloveniji;
    - RK SOK ima lahko pomembno podporno vlogo pri odločitvah o mobilnosti dijakov, študentov ali zaposlenih, ki odhajajo v tujino.
  - Strokovna javnost:
    - RK SOK ima lahko pomembno podporno vlogo pri oblikovanju novih oz. posodabljanju obstoječih programov izobraževanja in usposabljanja oz. kvalifikacij;
    - RK SOK ima lahko pomembno podporno vlogo pri medsebojni primerljivosti in prenovi kvalifikacij;
    - RK SOK ima lahko pomembno podporno vlogo pri kariernem svetovanju in strokovnem razvoju zaposlenih.
- 3 Izboljšajo naj se določene funkcionalnosti RK SOK:
  - omogoči naj se iskanje po ključnih besedah, ne le po imenu kvalifikacije (strokovnem oz. znanstvenem naslovu);
  - nujno je sprotno ažuriranje podatkov (na določen časovni interval), da ne bi bili podatki o kvalifikacijah netočni in zastareli ter tako posledično zavajajoči (RK SOK naj se za te potrebe poveže z obstoječimi elektronskimi bazami podatkov na področju izobraževanje, npr. eVŠ, NRP, MIZŠ ipd.);
  - uredi se »arhiviranje« kvalifikacij: poleg spremljanja obstoječih kvalifikacij je treba spremljati tudi kvalifikacije, ki jih ni več mogoče pridobiti v aktualnih programih izobraževanja in usposabljanja;
  - doda se navedba o umestitvi kvalifikacij v ISCED klasifikacijo;
  - na spletni strani www.nok.si naj se objavi terminološki slovar vseh pojmov, ki so zajeti v RK SOK.

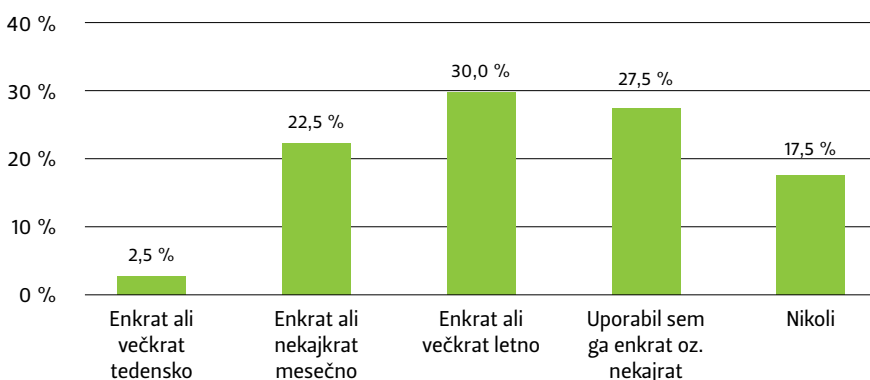
12. PREDSTAVITEV REZULTATOV KVANTITATIVNE RAZISKAVE

12.1. Strokovna javnost

UPORABA RK SOK

Večina respondentov (82,5 %) uporablja register kvalifikacij SOK (slika 1), najpogosteje na letni ravni (30 %) oziroma so ga uporabili enkrat ali nekajkrat (27,5 %). Respondenti, ki register uporabljajo na mesečni ravni (enkrat ali nekajkrat mesečno), so zastopani v 22,5 % deležu, redko (2,5 %) pa respondenti uporabljajo na tedenski ravni (enkrat ali večkrat tedensko).

Graf 1: Frekvenčna distribucija odgovorov na vprašanje »Kako pogosto uporabljate register kvalifikacij SOK?« (n = 40)

Respondenti, ki so že vsaj enkrat uporabili register kvalifikacij SOK, mu najpogosteje pripisujejo preglednost in enostavnost za uporabo ($M = 3,81$) ter omogočanje lažjega dostopa do informacij o izobraževanju in usposabljanju ($M = 3,77$). Več kot 70 % uporabnikov SOK-a mu pripisuje še omogočanje jasnega in transparentnega prikaza sistema kvalifikacij v državi ($M = 3,68$) ter jasnost in razumljivost predstavitve opisa posameznih kvalifikacij ($M = 3,52$).

Več kot 60 % respondentov navaja, da v registru kvalifikacij SOK hitro najde želene kvalifikacije ($M = 3,50$), da so vrste kvalifikacij v registru kvalifikacij SOK predstavljene jasno in razumljivo ($M = 3,48$) ter da kvalifikacije v registru kvalifikacij SOK podajajo relevantne informacije o znanju, spretnostih in kompetencah za posamezno strokovno (poklicno) področje ($M = 3,42$).

Respondenti v najmanjši meri ($M = 3,26$) registru SOK pripisujejo omogočanje boljšega razumevanja in primerjave slovenskih kvalifikacij s tujimi (EU), a kljub temu obstaja več kot polovica (54,8 %) respondentov uporabnikov SOK-a, ki se strinja z navedenim.

Tabela 38: Frekvenčna distribucija odgovorov in povprečna stopnja strinjanja za postavke, ki se nanašajo na uporabnost registra kvalifikacij SOK

	N	M	Sploh se ne strinjam	Ne strinjam se	Niti se strinjam, niti se ne strinjam	Strinjam se	Popolnoma se strinjam	Ne vem
Register kvalifikacij SOK mi je pregleden in enostaven za uporabo.	31	3,81	0,0 %	0,0 %	22,6 %	41,9 %	29,0 %	6,5 %
Register kvalifikacij SOK mi omogoča lažji dostop do informacij o izobraževanju in usposabljanju.	31	3,77	3,2 %	0,0 %	12,9 %	35,5 %	38,7 %	9,7 %
Register kvalifikacij SOK omogoča jasen in transparenten prikaz sistema kvalifikacij v državi.	31	3,68	3,2 %	3,2 %	12,9 %	35,5 %	35,5 %	9,7 %
Vrste kvalifikacij so v registru kvalifikacij SOK jasno in razumljivo predstavljene.	31	3,48	3,2 %	0,0 %	19,4 %	51,6 %	16,1 %	9,7 %
Opisi posameznih kvalifikacij so jasno in razumljivo predstavljeni.	31	3,52	3,2 %	0,0 %	6,5 %	58,1 %	19,4 %	12,9 %
V registru kvalifikacij SOK hitro najdem želene kvalifikacije.	30	3,50	3,3 %	0,0 %	23,3 %	40,0 %	23,3 %	10,0 %
Kvalifikacije v registru kvalifikacij SOK po mojem mnenju podajajo relevantne informacije o znanju, spretnostih in kompetencah za posamezno strokovno (poklicno) področje.	31	3,42	3,2 %	3,2 %	22,6 %	41,9 %	19,4 %	9,7 %
Register kvalifikacij SOK mi omogoča boljše razumevanje in primerjavo slovenskih kvalifikacij s tujimi (EU).	31	3,26	3,2 %	9,7 %	22,6 %	38,7 %	16,1 %	9,7 %

Odgovarjanje na postavke, ki se nanašajo na namene uporabe registra kvalifikacij SOK, je bilo ponujeno vsem respondentom, predstavnikom ključnih deležnikov. Respondente, ki so predhodno navedli, da so že (vsaj enkrat) uporabili register kvalifikacij SOK (uporabniki), smo povprašali o tem, v katere namene uporabljajo register (tabela 39); respondente, ki pa so predhodno navedli, da registra ne uporabljajo (neuporabniki), smo povprašali o tem, v katere namene bi uporabili register kvalifikacij SOK.¹⁵

Uporabniki register kvalifikacij SOK najpogosteje uporabljajo za informiranje o obstoječih kvalifikacijah (M = 3,74), slaba tretjina uporabnikov (61,3 %) register uporablja pri svojem delu (M = 3,55). Sledijo uporabniki, ki register uporabljajo za potrebe kariernega svetovanja in strokovnega razvoja (M = 3,06), v manjši

¹⁵ Zaradi majhnega numerusa respondentov neuporabnikov registra, ki so odgovarjali na vprašanje o namenih uporabe registra kvalifikacij SOK, interpretacija rezultatov ni smiselna in jo zato ne predstavljamo.

meri (pri dobri tretjini respondentov) pa se register kvalifikacij SOK uporablja za potrebe mobilnosti (M = 2,74). Redkeje se register kvalifikacij SOK uporablja kot pomoč pri oblikovanju lastnih programov izobraževanja in usposabljanja oz. kvalifikacij (M = 2,55), saj ga v ta namen uporablja le dobra četrтина respondentov (25,8 %). V najmanjši meri se register kvalifikacij SOK med ključnimi deležniki uporablja za potrebe lastnega izobraževanja in usposabljanja (M = 2,19).

Tabela 39: Frekvenčna distribucija odgovorov in povprečna stopnja strinjanja za postavke, ki se nanašajo na namene uporabe registra kvalifikacij SOK med uporabniki SOK-a

	N	M	Sploh se ne strinjam	Ne strinjam se	Niti se strinjam, niti se ne strinjam	Strinjam se	Popolnoma se strinjam	Ne vem
Register kvalifikacij SOK uporabljam pri svojem delu.	31	3,55	9,7 %	9,7 %	16,1 %	29,0 %	32,3 %	3,2 %
Register kvalifikacij SOK uporabljam za potrebe lastnega izobraževanja in usposabljanja.	31	2,19	32,3 %	29,0 %	19,4 %	9,7 %	6,5 %	3,2 %
Register kvalifikacij SOK uporabljam za informiranje o obstoječih kvalifikacijah.	31	3,74	6,5 %	6,5 %	12,9 %	38,7 %	32,3 %	3,2 %
Register kvalifikacij SOK uporabljam za potrebe mobilnosti.	31	2,74	16,1 %	19,4 %	22,6 %	25,8 %	9,7 %	6,5 %
Register kvalifikacij SOK uporabljam za karierno svetovanje in strokovni razvoj.	31	3,06	16,1 %	12,9 %	22,6 %	29,0 %	16,1 %	3,2 %
Register kvalifikacij SOK mi je v pomoč pri oblikovanju lastnih programov izobraževanja in usposabljanja oz. kvalifikacij	31	2,55	25,8 %	22,6 %	22,6 %	12,9 %	12,9 %	3,2 %

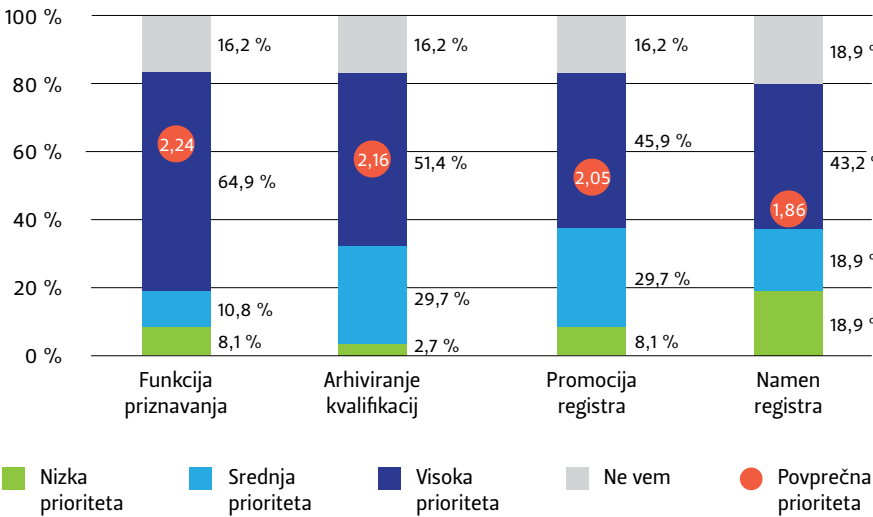
Med drugimi nameni uporabe registra so respondenti navajali:

- pri izdaji javno veljavnih listin,
- pri izdaji spričeval,
- pri primerjavi kvalifikacij s tujino,
- pri pripravi priloga k diplomi,
- pri svetovanju in podajanju informacij drugim fizičnim in pravnim osebam ter
- za potrebe v službi pri strokovnem razvoju udeležencev.

Respondente smo povprašali še o prioriteti posameznih funkcij registra kvalifikacij SOK za njegov nadaljnji razvoj. Respondenti so na 3-stopenjski lestvici vsaki izmed navedenih funkcij pripisali prioriteto, pri čemer so izbirali med možnostmi nizke, srednje ali visoke prioritete oziroma so izbrali odgovor »ne vem«, če nimajo dovolj informacij, da bi posamezni funkciji pripisali prioriteto (graf 2).

Kot je razvidno z grafa 2, so respondenti vsem funkcijam najpogosteje pripisali visoko prioriteto, redko pa so bili mnenja, da gre pri obravnavanih funkcijah registra za nizko prioriteto. Respondenti so najvišjo prioriteto pripisali funkciji priznavanja ($M = 2,24$), da bi torej lahko register kvalifikacij SOK v večji meri služil kot podpora priznavanju slovenskih kvalifikacij v tujini in tujih kvalifikacij v Sloveniji, in sicer je tej funkciji 64,9 % respondentov pripisalo visoko prioriteto. Sledi funkcija arhiviranja kvalifikacij, ki se nanaša na potrebo po spremljanju tako obstoječe kvalifikacije kot tudi kvalifikacije, ki jih ni več mogoče pridobiti v aktualnih programih izobraževanja in usposabljanj ($M = 2,16$), in sicer potrebi po arhiviranju kvalifikacij več kot polovica respondentov (51,4 %) pripisuje visoko prioriteto. Manj kot polovica respondentov (45,9 %) pripisuje promociji registra ($M = 2,05$), v smislu, da bi bilo treba več poudarka nameniti promociji registra kvalifikacij SOK, da bi ga poznala čim širša slovenska javnost, visoko prioriteto, nekaj manj kot tretjina respondentov (29,7 %), pa promociji registra pripisuje srednjo prioriteto. V povprečju so najnižjo prioriteto respondenti pripisali namenu registra ($M = 1,86$), in sicer 43,2 % respondentov visoko prioriteto pripisuje stališču, da bi bilo treba register kvalifikacij SOK ločiti za posamezne skupine končnih uporabnikov: dijakke/študente, izobraževalne institucije, delodajalce in kadrovske službe; nekaj manj kot petina pa tej funkciji pripisuje srednjo (18,9 %) prioriteto in v enakem deležu (18,9 %) nizko prioriteto.

Graf 2: Frekvenčna distribucija odgovorov in povprečna stopnja prioritete posameznih funkcij registra kvalifikacij SOK za njegov nadaljnji razvoj ($n = 37$)

12.2. Splošna javnost

PREPOZNAVNOST RK SOK

Med respondenti, ki so že slišali za SOK ($n = 85$), sta na vprašanje »Ali poznate register Slovenskega ogrodja kvalifikacij?« pritrtilno odgovorili približno dve tretjini respondentov, ki so predhodno navedli, da poznajo SOK (65,9 %) oziroma petina (20,7 %) vseh respondentov. Med respondenti ($n = 56$), ki navajajo, da poznajo register SOK, jih več kot polovica (55,4 %) register SOK pozna s spleta, nekaj več kot četrtnina respondentov (26,8 %) se je z registrom SOK seznanila iz predstavitve na dogodku, v enakem deležu (26,8 %) pa so respondenti spoznali register SOK tako, da jim je nekdo zanj povedal. Družbena omrežja kot vir prepoznavanja registra SOK ne igrajo pomembne vloge, saj so respondenti, ki so zanj izvedeli na tak način, zastopani v manjšini (5,4 %). Med drugimi načini spoznavanja z registrom SOK, ki so jih navedli respondenti, so narava dela, ki ga respondent opravlja (3,6 %) in ENIC–NARIC center (1,8 %), vendar tudi drugi viri tako kot družbena omrežja ne predstavljajo pomembnega vira poznavanja registra SOK (tabela 40).

Tabela 40: Frekvenčna porazdelitev odgovorov na vprašanje »Od kod poznate register SOK?« ($n = 56$)

Viri prepoznavanja registra SOK	f	%
splet	31	55,4 %
nekdo mi je zanj povedal	15	26,8 %
predstavitve na dogodku	15	26,8 %
družbena omrežja	3	5,4 %
drugi viri:	2	3,6 %
delo, ki ga opravlja	2	3,6 %
ENIC–NARIC center	1	1,8 %

Respondenti, ki poznajo register SOK ($n = 56$), so v večini seznanjeni, da se register kvalifikacij SOK nahaja na spletni strani Slovenskega ogrodja kvalifikacij na www.nok.si ($M = 4,11$), slabše pa so jim poznane prednosti registra kvalifikacij SOK ($M = 3,13$), saj 43 % respondentov navaja, da pozna prednosti registra kvalifikacij SOK, medtem ko 30 % prednosti niso znane. Nizka stopnja strinjanja obstaja pri stališču, da je register kvalifikacij SOK prepoznan v javnosti ($M = 2,63$), saj le dobra petina (21,4 %) respondentov registru pripisuje prepoznavnost v javnosti, medtem ko je tretjina respondentov glede tega neodločena (32,1 %), več kot dve petini respondentov (42,9 %) pa registru ne pripisuje prepoznavnosti v javnosti (tabela 41).

Tabela 41: Frekvenčna distribucija odgovorov in povprečna stopnja strinjanja za postavke, ki merijo splošno poznavanje registra SOK (n = 56)

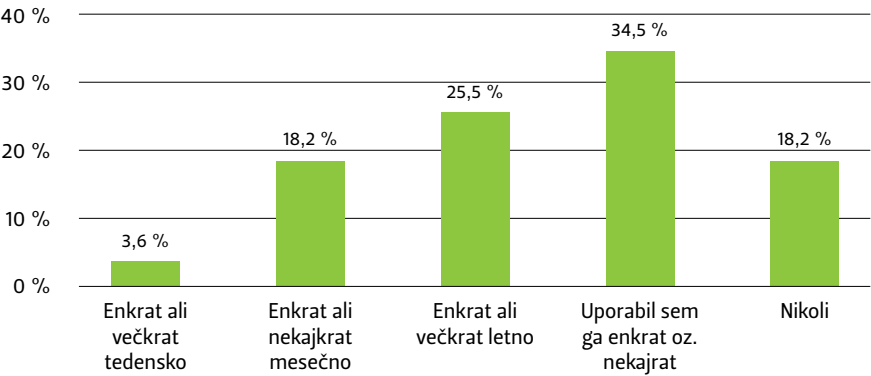
	M	Sploh se ne strinjam	Ne strinjam se	Niti se strinjam, niti se ne strinjam	Strinjam se	Popolnoma se strinjam	Ne vem
Register kvalifikacij SOK je po mojem mnenju prepoznan v javnosti.	2,63	16,1 %	26,8 %	32,1 %	19,6 %	1,8 %	3,6 %
Prednost registra kvalifikacij SOK so mi dobro poznane.	3,13	7,1 %	23,2 %	25,0 %	35,7 %	7,1 %	1,8 %
Seznanjen sem, da se register kvalifikacij SOK nahaja na spletni strani Slovenskega ogrođja kvalifikacij na www.nok.si	4,11	5,4 %	0,0 %	8,9 %	48,2 %	35,7 %	1,8 %

UPORABA RK SOK

Na vprašanja o uporabi registra kvalifikacij SOK so odgovarjali respondenti, ki so predhodno navedli, da poznajo register kvalifikacij SOK (n = 56).

Med respondenti, ki poznajo register kvalifikacij SOK, jih dobre štiri petine (81,8 %) register tudi uporablja. Najpogosteje so respondenti register kvalifikacij SOK uporabili enkrat oziroma nekajkrat (34,5 %), približno četrtina (25,5 %) jih register uporablja na letni ravni (enkrat ali večkrat letno). Respondenti, ki bi register uporabljali na mesečni ravni (enkrat ali nekajkrat mesečno), so zastopani v slabi petini (18,2 %), redko (3,6 %) pa respondenti uporabljajo na tedenski ravni (enkrat ali večkrat tedensko) (graf 3).

Graf 3: Frekvenčna distribucija odgovorov na vprašanje »Kako pogosto uporabljate register kvalifikacij SOK?« (n = 55)

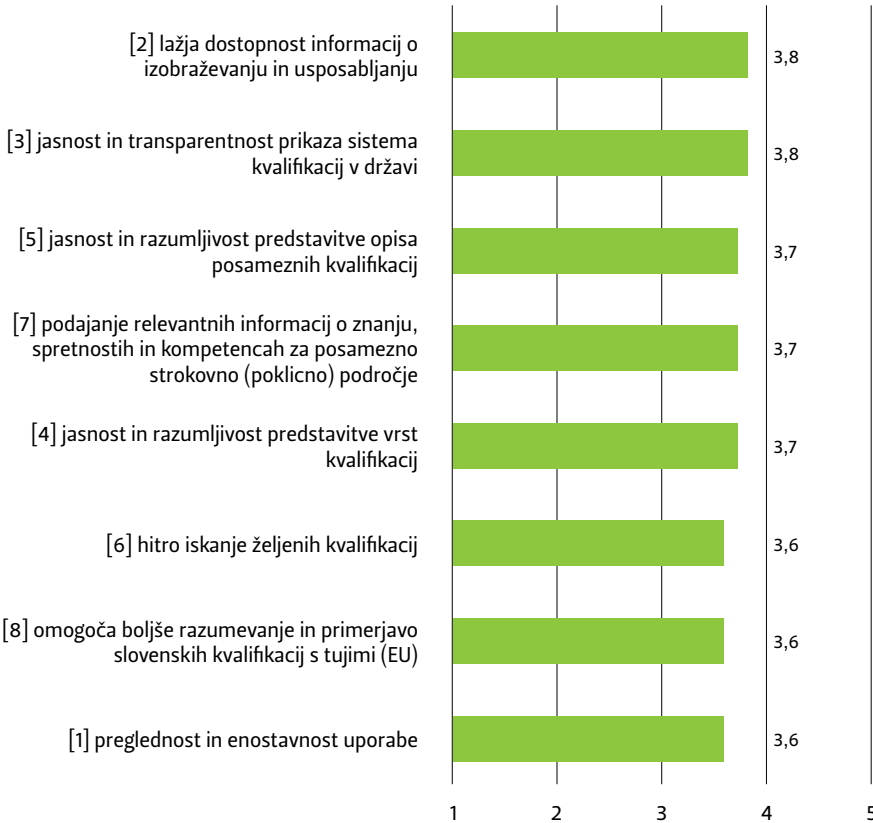

Respondente, ki so navedli, da register kvalifikacij SOK uporabljajo na vsaj letni ravni (n = 45 oziroma 81,8 % tistih, ki poznajo register kvalifikacij SOK), smo povprašali še o uporabnosti registra kvalifikacij SOK, in sicer tako, da so na 5–stopenjski Likertovi lestvici strinjanja, kjer ocena 1 pomeni, da se z navedeno trditvijo sploh ne strinjajo, in ocena 5, da se s trditvijo popolnoma strinjajo, izrazili svoje stališče.

V tabeli 42 je predstavljena frekvenčna distribucija odgovorov pri posameznih postavkah, s katerimi smo merili uporabnost registra kvalifikacij SOK, na grafu 4 pa so posamezne lastnosti registra kvalifikacij SOK rangirane po tem, v kolikšni meri jih respondenti pripisujejo registru.

Tako je z grafa 4 razvidno, da mu respondenti, ki uporabljajo register kvalifikacij SOK, v največji meri pripisujejo lažjo dostopnost informacij o izobraževanju in usposabljanju ($M = 3,8$), in sicer sta dve tretjini respondentov, ki uporabljajo register, navedli, da jim register kvalifikacij SOK omogoča lažji dostop do informacij o izobraževanju in usposabljanju. V podobni meri respondenti registru kvalifikacij SOK pripisujejo jasnost in transparentnost prikaza sistema kvalifikacij v državi ($M = 3,8$). Da so opisi posameznih kvalifikacij v registru kvalifikacij SOK jasno in razumljivo predstavljeni ($M = 3,7$), meni že manj respondentov, kljub temu pa še vedno obstaja visok delež tistih, ki registru pripisujejo jasnost in razumljivost predstavitve opisa posameznih kvalifikacij (62,2 %). V enakem deležu so respondenti registru kvalifikacij SOK pripisali podajanje relevantnih informacij o znanju, spretnostih in kompetencah za posamezno strokovno (poklicno) področje ($M = 3,7$). Da so vrste kvalifikacij v registru kvalifikacij SOK predstavljene jasno in razumljivo, meni sicer nekoliko več respondentov (64,4 %) kot pri predhodnih dveh postavkah, vendar pa se hkrati tudi več respondentov s tem ne strinja (13,3 %). Register kvalifikacij SOK po mnenju uporabnikov v najmanjši meri ($M = 3,6$) opredeljuje preglednost in enostavnost uporabe, omogočanje boljšega razumevanja in primerjave slovenskih kvalifikacij s tujimi (EU) ter hitro iskanje zelenih kvalifikacij, pri čemer je treba poudariti, da obstaja več kot polovica takih uporabnikov, ki te lastnosti vendarle pripisujejo registru kvalifikacij SOK.

Graf 4: Povprečna stopnja strinjanja za postavke, ki merijo uporabnost registra kvalifikacij SOK ($n = 45$)

Tabela 42: Frekvenčna distribucija odgovorov za postavke, ki merijo uporabnost registra kvalifikacij SOK (n = 45)

	Sploh se ne strinjam	Ne strinjam se	Niti se strinjam, niti se ne strinjam	Strinjam se	Popolnoma se strinjam	Ne vem
[1] Register kvalifikacij SOK mi je pregleden in enostaven za uporabo.	2,2 %	8,9 %	24,4 %	44,4 %	8,9 %	11,1 %
[2] Register kvalifikacij SOK mi omogoča lažji dostop do informacij o izobraževanju in usposabljanju.	0,0 %	6,7 %	17,8 %	51,1 %	15,6 %	8,9 %
[3] Register kvalifikacij SOK omogoča jasen in transparenten prikaz sistema kvalifikacij v državi.	0,0 %	6,7 %	22,2 %	48,9 %	15,6 %	6,7 %
[4] Vrste kvalifikacij so v registru kvalifikacij SOK jasno in razumljivo predstavljene.	0,0 %	13,3 %	15,6 %	53,3 %	11,1 %	6,7 %
[5] Opisi posameznih kvalifikacij so jasno in razumljivo predstavljeni.	0,0 %	6,7 %	22,2 %	51,1 %	11,1 %	8,9 %
[6] V registru kvalifikacij SOK hitro najdem želene kvalifikacije.	0,0 %	13,3 %	17,8 %	53,3 %	8,9 %	6,7 %
[7] Kvalifikacije v registru kvalifikacij SOK po mojem mnenju podajajo relevantne informacije o znanju, spretnostih in kompetencah za posamezno strokovno (poklicno) področje.	0,0 %	11,1 %	15,6 %	53,3 %	8,9 %	11,1 %
[8] Register kvalifikacij SOK mi omogoča boljše razumevanje in primerjavo slovenskih kvalifikacij s tujimi (EU).	0,0 %	11,4 %	22,7 %	47,7 %	9,1 %	9,1 %

Odgovarjanje na postavke, ki se nanašajo na namene uporabe registra kvalifikacij SOK, je bilo ponujeno vsem respondentom, predstavnikom splošne javnosti (n = 271). Respondente, ki so predhodno navedli, da so že (vsaj enkrat) uporabili register kvalifikacij SOK (uporabniki), smo povprašali o tem, v katere namene uporabljajo register; respondente, ki pa so predhodno navedli, da registra ne poznajo, ali ga poznajo, a ga ne uporabljajo (neuporabniki), smo povprašali o tem, v katere namene bi uporabili register kvalifikacij SOK.

Obstoječi uporabniki registra kvalifikacij SOK ga najpogosteje uporabljajo za informiranje o obstoječih kvalifikacijah (80 %), več kot polovica obstoječih uporabnikov (56,8 %) register uporablja pri svojem delu. Sledijo uporabniki, ki register uporabljajo za potrebe lastnega izobraževanja in usposabljanja (54,5 %). V najmanjši meri se register kvalifikacij SOK uporablja za potrebe mobilnosti, saj le dobra četrtina uporabnikov (27,3 %) uporablja register v ta namen (tabela 43).

Neuporabniki registra kvalifikacij SOK v največji meri prepoznavajo njegov potencial pri informiranju o obstoječih kvalifikacijah, saj več kot polovica (52,2 %) respondentov, ki registra ne uporabljajo, navaja, da bi register uporabljali v ta namen. Sledijo tisti uporabniki, ki bi register uporabili za potrebe lastnega izobraževanja in usposabljanja – takih je 43,9 %. V manjši meri neuporabniki registra kvalifikacij SOK njegov potencial prepoznavajo v uporabi pri svojem delu (35,3 %) in za potrebe mobilnosti (33,9 %).

Omeniti je treba, da obstaja med neuporabniki registra kvalifikacij SOK visok delež tistih, ki nimajo dovolj informacij o vsebini vprašanja, da bi lahko izrazili strinjanje o njem.

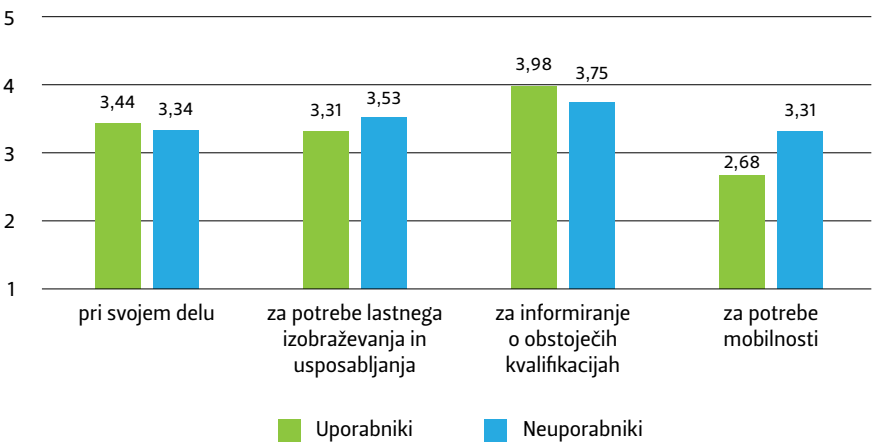
Tabela 43: Frekvenčna distribucija odgovorov za postavke, ki se nanašajo na namene uporabe registra kvalifikacij SOK (n = 269)

Register kvalifikacij SOK uporabljam / bi uporabljal:	N	Sploh se ne strinjam	Ne strinjam se	Niti se strinjam, niti se ne strinjam	Strinjam se	Popolnoma se strinjam	Ne vem
pri svojem delu							
uporabniki	44	6,8 %	15,9 %	13,6 %	43,2 %	13,6 %	6,8 %
neuporabniki	224	3,1 %	9,4 %	20,5 %	31,7 %	3,6 %	31,7 %
za potrebe lastnega izobraževanja in usposabljanja							
uporabniki	44	4,5 %	22,7 %	13,6 %	47,7 %	6,8 %	4,5 %
neuporabniki	224	3,1 %	7,1 %	17,9 %	35,7 %	8,0 %	28,1 %
za informiranje o obstoječih kvalifikacijah							
uporabniki	45	0,0 %	2,2 %	13,3 %	64,4 %	15,6 %	4,4 %
neuporabniki	224	2,7 %	4,0 %	13,8 %	40,6 %	11,6 %	27,2 %
za potrebe mobilnosti							
uporabniki	44	15,9 %	29,5 %	18,2 %	22,7 %	4,5 %	9,1 %
neuporabniki	224	4,5 %	10,7 %	18,3 %	27,2 %	6,7 %	32,6 %

uporabniki – respondenti, ki so predhodno navedli, da so vsaj enkrat uporabili register kvalifikacij SOK;
neuporabniki – respondenti, ki registra kvalifikacij SOK ne poznajo ali ga poznajo, a ga ne uporabljajo.

Primerjava povprečnih stopenj strinjanja (iz primerjave so izvzeti respondenti, ki se do vprašanja niso vedeli opredeliti – odgovor »ne vem«) pokaže, da prihaja med skupino uporabnikov in skupino neuporabnikov registra kvalifikacij SOK do nekaterih razlik v dojemanju namembnosti registra kvalifikacij SOK (graf 5). Namreč obstoječi uporabniki uporabljajo register za informiranje o obstoječih kvalifikacijah (M = 3,98) v večji meri kot neuporabniki navajajo, da bi ga uporabljali (M = 3,75). Prav tako je potencial uporabe registra pri delu s strani neuporabnikov (M = 3,34) prepoznan v manjši meri, kot je dejanska uporaba pri uporabnikih registra (M = 3,44). Na drugi strani neuporabniki (M = 3,31) prepoznavajo potencial uporabe registra kvalifikacij SOK za potrebe mobilnosti v bistveno večji meri, kot je dejanska uporaba pri obstoječih uporabnikih registra za ta namen (M = 2,68). Do razlik prihaja tudi pri uporabi registra kvalifikacij SOK za potrebe lastnega izobraževanja in usposabljanja, kjer obstoječi uporabniki register kvalifikacij SOK uporabljajo v manjši meri (M = 3,31), kot je s strani neuporabnikov prepoznan potencial njegove uporabe (M = 3,53).

Graf 5: Primerjava povprečnih stopenj strinjanja za postavke, ki se nanašajo na namene uporabe registra kvalifikacij SOK, med uporabniki in neuporabniki registra (n = 269)

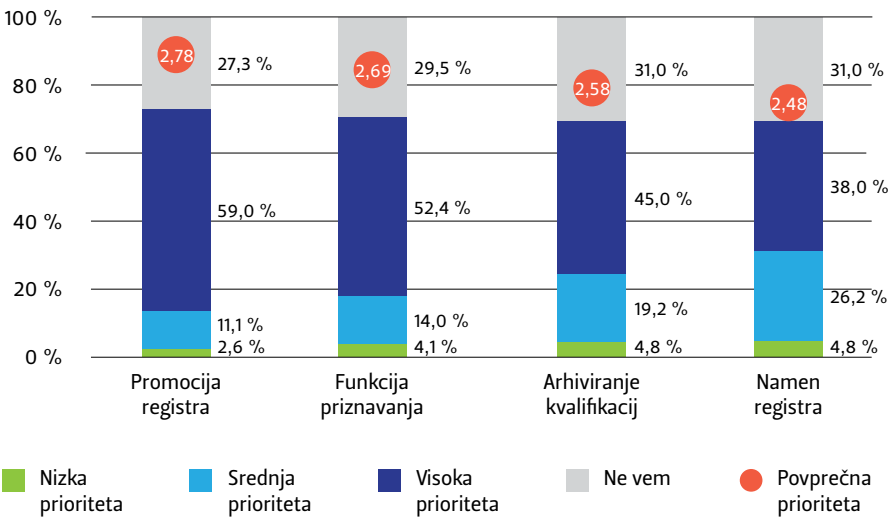

Respondente smo ne glede na to, ali poznajo register kvalifikacij SOK, povprašali še o prioriteti posameznih funkcij registra kvalifikacij SOK za njegov nadaljnji razvoj. Respondenti so na 3–stopenjski lestvici vsaki izmed navedenih funkcij pripisali prioriteto, pri čemer so izbirali med možnostmi nizke, srednje ali visoke prioritete oziroma so izbrali odgovor »ne vem«, če nimajo dovolj informacij, da bi posamezni funkciji pripisali prioriteto (graf 6).

Kot je razvidno z grafa 6, so respondenti vsem funkcijam najpogosteje pripisali visoko prioriteto, redko pa so bili mnjenja, da gre pri obravnavanih funkcijah registra za nizko prioriteto. Relativno visok delež (približno 30 % pri vsaki od obravnavanih funkcij) respondentov ima premalo informacij, da bi se opredelili do prioritete posamezne funkcije.

Respondenti so najvišjo prioriteto pripisali promociji registra ($M = 2,78$), da bi torej bilo potrebno več poudarka nameniti promociji registra kvalifikacij SOK, da bi ga poznala čim širša slovenska javnost, in sicer je tej funkciji 59 % respondentov pripisalo visoko prioriteto. Sledi funkcija priznavanja ($M = 2,69$), in sicer več kot polovica (52,4 %) respondentov meni, da ima register kvalifikacij SOK kot podpora priznavanju slovenskih kvalifikacij v tujini in tujih kvalifikacij v Sloveniji visoko prioriteto. Manj kot polovica respondentov (45 %) pripisuje arhiviranju kvalifikacij, v smislu, da bi bilo treba v registru kvalifikacij SOK spremljati tako obstoječe kvalifikacije kot tudi kvalifikacije, ki jih ni več mogoče pridobiti v aktualnih programih izobraževanja in usposabljanja (sledljivost vseh kvalifikacij), visoko prioriteto, medtem ko četrtnina respondentov arhiviranju kvalifikacij pripisuje srednjo (19,2%) ali nizko prioriteto (4,8 %). Najnižjo prioriteto so respondenti pripisali namenu registra ($M = 2,48$), saj le 38 % respondentov visoko prioriteto pripisuje stališču, da bi bilo treba register kvalifikacij SOK ločiti za posamezne skupine končnih uporabnikov: dijake/študente, izobraževalne institucije, delodajalce in kadrovske službe; nekaj manj kot tretjina pa tej funkciji pripisuje srednjo (26,2 %) ali nizko (4,8 %) prioriteto.

Graf 6: Frekvenčna distribucija odgovorov in povprečna stopnja prioritete posameznih funkcij registra kvalifikacij SOK za njegov nadaljnji razvoj (n = 271)

13. PREDSTAVITEV REZULTATOV KVALITATIVNE RAZISKAVE

13.1. Fokusne skupine: razumevanje RK SOK

Osem sogovornikov odgovarja, da poznajo register. Sogovorniki register kvalifikacij na splošno ocenjujejo dobro. Registru pripisujejo veliko informativno vrednost (2 sogovornika) in dobro uporabniško izkušnjo (4) in všečno celostno podobo spletne strani (2). Eden pohvali dobro delo skrbnikov registra, zadnji pa opozori, da uporabnike begajo enaki učni izidi, ki stojijo za nekaterimi različnimi nazivi kvalifikacij, kar pa ni problem registra, temveč kvalifikacijskega sistema samega.

Tabela 44: Analiza odgovorov – Razumevanje RK SOK

Kategorija	Kode	Primeri citatov	f
Seznanjenost	Poznavanje	<i>Poznam.</i>	8
Dobra uporabniška izkušnja	Dobra uporabniška izkušnja	<i>Informativna uporabnost je velika.</i>	4
	Dostopnost	<i>Super uporabniška izkušnja.</i> <i>Znam poiskati.</i>	
Informativna vrednost	Informativna uporabnost	<i>Informativna uporabnost je velika.</i>	2
	Preglednost	<i>Se mi zdi pregleden in v redu.</i>	
Všečna celostna podoba	Lična spletna podoba	<i>Podoba registra mi je všeč ... mi je všeč celostna podoba spletne strani</i>	2
Dobro delo skrbnikov	Dobro delo skrbnikov	<i>CPI v redu servisira.</i>	1
Različni učni izidi z istimi nazivi	Uporabnika begajo enaki učni izidi, ki stojijo za različnimi nazivi	<i>Če pogledamo npr. za profil elektroinštalater, eden je štiriletni, ima pa enake učne izide kot triletni.</i>	1

Sogovorniki register kvalifikacij ocenjujejo kot transparenten, dva ob tem izpostavita pregledno in uporabno pahljačo, tretji poudari, da večje spremembe niso potrebne. En sogovornik ob tem doda: »To pahljačo uporabljajo vsi. Na primer pri odločanju o štipendijah, pri razpisih, pri dvigu izobrazbene ravni, pri projektu neformalnega izobraževanja in usposabljanja. S tem je bolj pregledno. Opazili smo, da jo pri zaposlitvah uporabljajo kadrovski delavci. Ker je prisotna stara struktura in znajo umeščati po SOK-u.« Pahljačni prikaz skupaj s tabelo kvalifikacij sta sicer stvar samega ogrodja in ne registra, je pa tak odgovor razumljiv, saj sta tudi osnova za pripravo registra. Zadnji sogovornik pa bi želel večjo izpostavitve NPK, zlasti zaradi terminologije, ki je uporabnikom težje razumljiva.

Tabela 45: Analiza odgovorov – Razumevanje RK SOK

Kategorija	Kode	Primeri citatov	f
Transparentnost	Ustrezna transparentnost	<i>Se mi zdi transparentnost prava</i>	2
	Prikaz v obliki pahljače pregleden	<i>Dobra rešitev s pahljačo</i> <i>Tabela transparentno umesti</i>	
Uporabnost	Uporabna pahljača Uporabljajo kadrovske delavci	<i>To pahljačo uporabljajo vsi ... pri odločanju o štipendijah, pri razpisih, dvigih izobrazbene ravni, projektih neformalnega izobraževanja in usposabljanja.</i>	2
Spremembe niso potrebne	Dober register	<i>Register se mi zdi dober... da bi kakšne velike spremembe delal, sploh ni govora.</i>	1
Pojasniti terminologijo	Laični javnosti težje razumljiva terminologija	<i>Strokovni termini morajo biti za laično javnost dobro pojasnjeni ... manjka večja izpostavljenost NPK-jev.</i>	1

Obvezni sestavni deli za opis kvalifikacij ne sprožajo pomislekov, saj so se pri tem vprašanju opredelili le trije sogovorniki. Prvi znova opozarja, da sta si vrsta in tip kvalifikacije zelo podobna, kar bi bilo treba v prihodnje znova razmisliti. Drugi sogovornik oceni sestavne dele kot ustrezne, enako tudi tretji, ki pa bi želel bolj prikazane poti do izobrazbe.

Tabela 46: Analiza odgovorov – Razumevanje RK SOK

Kategorija	Kode	Primeri citatov	f
Podobnost med tipom in vrsto kvalifikacije	Vrsta in tip kvalifikacije zelo podobna	<i>Vrsta in tip se mi zdita zelo podobna.</i>	1
Ustrezni sestavni deli	Ustrezni sestavni deli	<i>Meni osebno ja, so ustrezni sestavni deli za izobrazbo.</i>	1
Poti do izobrazbe	Prikaz možnosti, kako priti do izobrazbe	<i>Da bi bile možnosti, kako priti do enake izobrazbe. Karierna pot. Da bi bil celovit vpogled.</i>	1

O zapisovanju učnih izidov v registru SOK sogovorniki niso izrazili veliko kritik in jih na splošno sprejemajo pozitivno. Izrazili pa so nekaj posameznih mnenj in opisali nekaj ovir:

- Delodajalci za kompetence niso zainteresirani; zanje so učni izidi bolj razumljivi in uporabni (2);
- Potrebno je poenotenje terminologije oziroma priprava terminološkega slovarja (2);
- Učni izidi so koristni pri ločevanju kvalifikacij s podobnimi nazivi (1);
- Ponekod je ovira neskladnost učnih izidov in poklicnih standardov (1);
- Dobrodošlo bi bilo poenotenje števila navedenih kompetenc na obrazcu (1);
- Trajnejšo vrednost imajo nekoliko bolj splošni opisi učnih izidov (1);
- Potrebno je občasno posodabljanje opisov (1).

Tabela 47: Analiza odgovorov – Razumevanje RK SOK

Kategorija	Kode	Primeri citatov	f
Poenotenje terminologije	Učni izidi se ne skladajo s poklicnim standardom Terminologija ni poenotena.	<i>Učni izidi v registru niso v skladu s poklicnimi standardom ... imamo dokument, ki je grajen na kompetencah, v učnih izidih tega ni.</i> <i>Terminologija ni poenotena ... fino bi bilo imeti glosar.</i>	2
Učni izidi koristni pri ločevanju kvalifikacij s podobnimi nazivi	Učni izidi v pomoč svetovalcem ZRZS, da med sabo ločijo kvalifikacije s podobnimi nazivi	<i>So pomembni učni izidi, da sploh lahko razlikujejo kvalifikacije med seboj, ker je sedaj toliko različnih nazivov.</i>	1
Številčno poenotenje	Količinsko poenoteni učni izidi	<i>Bi morali imeti neki sistem ... npr. neki program ima 3 splošne in 5–7 specifičnih izidov...</i>	1
Delodajalcem razumljivejši izidi	Za delodajalce so učni izidi bolj razumljivi kot kompetence	<i>Trg dela ne razume kompetenc ... učni izidi so jim bližji.</i>	2
Trajnejša vrednost splošnih zapisov	Širši zapisi so z vidika programov trajnejši	<i>Izobraževalni program ne more neposredno slediti potrebam trgam dela, zato je bolje, če so opisi malo širši.</i>	1
Potreba po posodabljanju	Potreben občasen pregled in posodobitev	<i>Učni izidi so pri nas dobro zastavljeni... vsake toliko je potrebno metodologijo pregledati in jo prilagoditi.</i>	1

Samo dva sogovornika sta podala dodatno mnenje o registru. Eden je opozoril, da v naprednem iskalniku manjka navedba o umestitvi kvalifikacij v ISCED klasifikacijo. Drugi pa je izrazil željo, da bi bila informacija o izvajalcu navedena na začetku opisa kvalifikacije.

Tabela 48: Analiza odgovorov – Razumevanje RK SOK

Kategorija	Kode	Primeri citatov	f
Naprednemu iskalniku manjka navedba o ISCED	Naprednemu iskalniku manjka navedba ISCED-a.	<i>V naprednem iskalniku manjka pojasnitev ISCED-a.</i>	1
Informacijo o izvajalcu na začetek	Informacijo o izvajalcu na začetek	<i>Za razmisliti: se že v začetku da neka informacija, izvajalec?</i>	1

13.2. Intervjuji: uporaba RK SOK

Od 27 sogovornikov jih register kvalifikacij SOK pri svojem delu uporablja 16 sogovornikov, medtem ko jih 11 registra kvalifikacij SOK ne uporablja. Izmed teh, ki register kvalifikacij SOK pri svojem delu uporabljajo, jih največ register uporablja za različne namene informiranja (8 odgovorov), povezanih z vpogledom v kvalifikacijsko strukturo, iskanjem kvalifikacij in svetovanjem. Trije sogovorniki navajajo, da register kvalifikacij uporabljajo za primerljivost kvalifikacij (programov in njihovih sestavnih delov) ter za potrebe priprave različnih obrazcev (mnenja o dodatnih kvalifikacijah, programih izpopolnjevanja, vpis kvalifikacije v register). Dva sogovornika ga uporabljata pri prenovi kvalifikacij, eden pa za opise učnih izidov.

Tabela 49: Analiza odgovorov – Uporaba RK SOK

Kategorija	Kode	Primeri citatov	f
Informiranje	Iskanje kvalifikacij	<i>Uporabljam ga za iskanje kvalifikacij.</i>	8
	Verodostojnost informacij	<i>Grem tja pogledat [v register kvalifikacij SOK], ker vem, da je verodostojen vir informacij.</i>	
	Vpogled v vertikalno strukturo kvalifikacij	<i>Register uporabljam za to, da vidim celo vertikalno kvalifikacij.</i>	
	Informiranje	<i>Čez register se vsake toliko »sprehodimo«, da vidimo, kaj je na voljo.</i>	
	Svetovanje	<i>[...] za svetovanje uporabljam.</i>	
Primerljivost kvalifikacij	Primerljivost vpisnih pogojev in kompetenc	<i>Pri primerjavi vpisnih pogojev, pogledaš lahko sorodnost kompetenc, da lahko vidiš, kje si poseben.</i>	3
	Primerljivost kvalifikacij in njihovih sestavin	<i>Da lahko neke študijske programe in sestavine študijskih programov, ki jih poleg nas še nekdo izvaja, na hiter način primerjamo.</i>	
Prenova kvalifikacij	Spremembe kvalifikacij	<i>Kadar se lotevamo posameznih sprememb, register takrat uporabimo.</i>	2
	Posodabljanje kvalifikacij	<i>Pri posodabljanju študijskih programov.</i>	
Priprava obrazcev	Priprava mnenj o kvalifikaciji Vpis kvalifikacije v register	<i>Uporabljam ga pri pripravi mnenj (dodatne kvalifikacije, programi izpopolnjevanja). Najprej sem ga uporabljala [...], ko je bilo treba vsako novo oz. revidirano kvalifikacijo vpisati v register.</i>	3
Opisi učnih izidov	Opisi kompetenc oz. učnih izidov	<i>Uporabljam ga za opise kompetenc oziroma učnih izidov.</i>	1
Ni uporabe	Se ne uporablja	<i>Ne uporabljamo.</i>	11

Večina sogovornikov ocenjuje (17 odgovorov), da je register kvalifikacij SOK pregleden in enostaven za uporabo oz. da uporabniku omogoča dobro uporabniško izkušnjo, kjer slednji hitro najdejo želene kvalifikacije. Prav tako večina sogovornikov, ki sicer predlaga dopolnitve registra kvalifikacij, ocenjuje, da je ta v osnovi dobro pripravljen, medtem ko so trije sogovorniki izpostavili, da je register nepregleden in do uporabnika neprijazen portal za uporabo.

Za izboljšanje funkcionalnosti registra kvalifikacij SOK in odstranjevanje ovir, s katerimi se uporabniki soočajo, je 10 sogovornikov predlagalo naslednje izboljšave in dopolnitve registra:

- Največkrat izraženi sta dve priporočili: (a) v registru kvalifikacij naj se omogoči iskanje po ključnih besedah, ne le strokovnem oz. znanstvenem naslo-

vu; (b) nujno je sprotno ažuriranje podatkov, saj so nekateri podatki o kvalifikacijah netočni ali zavajajoči. Predstavnika visokega šolstva predlagata, da se lahko zagata z ažurnostjo podatkov visokošolskih kvalifikacij reši tako, da se potrebni podatki uvozijo v register kvalifikacij SOK iz baze eVŠ, predstavnik s področja poklicnega in strokovnega izobraževanja pa opozarja na nujnost vzpostavitve kredibilnega sistema, ki bo omogočal ažurne informacije o (novih, preteklih) izobraževalnih programih, in bo povezan s SOK.

- Drugi predlogi, ki so izraženi posamično, so: napredno iskanje v registru kvalifikacij naj zamenja osnovno (napredno iskanje kot »privzeto«), doda se ga tudi pri kvalifikacijski strukturi; omogoči se izbor (in posledično prikaz kvalifikacij) več ravni kvalifikacij naenkrat (npr. izbor kvalifikacij na ravneh 7–10); omogoči se izbor več izvajalcev določene kvalifikacije hkrati; uredi se tiskanje obrazcev in potrdil za dodatne kvalifikacije (»smo imeli težave pri tiskanju potrdil [...], ker nikjer ni pisalo, da se številke potrdil spreminjajo in vsakič, ko ga odpreš, je potrdilo dobilo novo številko«); vizualno se bolj izpostavi vstop v register kvalifikacij na spletni strani SOK.

Tabela 50: Analiza odgovorov – Uporaba RK SOK

Kategorija	Kode	Primeri citatov	f
Dobra uporabniška izkušnja	Uporabniku prijazen portal	<i>Je tudi uporabniško prijazen portal.</i>	12
	Dober portal	<i>Da, register se mi je zdel zelo v redu.</i>	
Preglednost in enostavnost	Pregleden in enostaven za uporabo	<i>Tukaj ni nobenih težav, najde se hitro. Osebnost mi je enostaven za uporabo. Register je pregleden, enostaven za uporabo.</i>	5
Nepreglednost	Zakompliciran in nepregleden za uporabo	<i>Iskalnik je zelo zakompliciran in nepregleden za uporabo.</i>	3
	Oblikovna in tehnična nepreglednost	<i>Oblikovno tehnične stvari so nerodno narejene.</i>	
Dopolnitve iskalnika	Omogočiti iskanje po ključnih besedah	<i>[...] da bi iskali tudi po ključnih besedah ne le po točnem nazivu.</i>	10
	Zamenjati osnovno iskanje z naprednim	<i>[...] bi predlagal, da je na voljo samo napredno iskanje.</i>	
	Omogoči se izbor več ravni kvalifikacij naenkrat	<i>[...] da bi lahko izbral več ravni kvalifikacij naenkrat npr. od 7–10 ravni, brez preostalih.</i>	
	Omogoči se izbor več izvajalcev hkrati	<i>[...] to bi bilo smiselno tudi za izvajalce, da bi jih bilo možno več izbrati.</i>	
	Ažurnost podatkov v registru	<i>[...] da se ljudi z dezinformacijami ne zavaja</i>	
	Urediti tiskanje obrazcev	<i>Neprijazen se mi zdi način za tiskanje, pridejo preveliki fonti.</i>	
	Vstop v register bolj izpostaviti	<i>Vstopni gumb za register se mi zdi zelo zamaskiran.</i>	
	Urediti napredno iskanje pri kvalifikacijski strukturi	<i>Ni naprednega iskanja v zavihku registra, kjer je prikazana kvalifikacijska struktura.</i>	
Ni uporabe	Se ne uporablja	<i>Ne uporabljam.</i>	2

Skoraj vsi sogovorniki navajajo, da registra kvalifikacij SOK ne uporabljajo za potrebe mobilnosti dijakov, študentov ali zaposlenih, ki odhajajo v tujino. Na področju visokega šolstva sta dva izmed sogovornikov izpostavila, da se SOK, preko povezave z EOK, uporablja za potrebe mednarodne (Erasmus) mobilnosti študentov, medtem ko drugi sogovorniki s področja visokega šolstva ocenjujejo, da ne obstaja potreba po uporabi SOK oz. registra SOK v te namene, saj se mednarodna (Erasmus) mobilnost ureja po predhodnih dogovorih, spora-

zumih s tujimi institucijami. Na ravni poklicnega in srednjega strokovnega izobraževanja in usposabljanja je eden izmed vprašanih izpostavil, da uporablja register kvalifikacij za potrebe svetovanja (ko uporabniki, ki odhajajo v tujino, kličejo in sprašujejo po informacijah o primerljivosti njihovih kvalifikacij).

Tabela 51: Analiza odgovorov – Uporaba RK SOK

Kategorija	Kode	Primeri citatov	f
Erasmus mobilnost študentov	Uporablja Erasmus pisarna za napotitev študentov	<i>Uporablja Erasmus pisarna oz. mednarodna pisarna, da lažje napotijo naše študente oz. obratno.</i>	2
Svetovanje	Uporabljamo pri svetovanju	<i>Le pri svetovanju, če ljudje sprašujejo.</i>	1
Ni uporabe	Se ne uporablja	<i>Ne uporabljamo.</i>	24

Skoraj vsi sogovorniki soglašajo, da pri svojem delu ne uporabljajo registra kvalifikacij SOK za potrebe priznavanja kvalifikacij tujih državljanov v Sloveniji ali slovenskih kvalifikacij v tujini. Na področju visokega šolstva eden izmed sogovornikov izpostavi, da SOK ob prilogi k diplomi, kreditnemu vrednotenju in obsegu študija ter trajanju, »predstavlja osnovo za pretvorbo«. Razloge za to lahko iščemo v tem, kot izpostavi eden izmed sogovornikov, ker se v teh primerih uporablja »študijski program, ne pa opis kvalifikacije v SOK, ker je to za nas premalo, mi moramo videti, katere vsebine mu manjkajo v predhodnem študijskem programu, ne pa samo tiste kompetence, ki so navedene v registru kvalifikacij SOK«. Podobno argumentacijo zasledimo tudi na ravni poklicnega in srednjega strokovnega izobraževanja in usposabljanja, kjer se za potrebe priznavanja kvalifikacij uporablja izobraževalni program in ne registra kvalifikacij SOK, kot sta izpostavila dva sogovornika.

Tabela 52: Analiza odgovorov – Uporaba RK SOK

Kategorija	Kode	Primeri citatov	f
SOK kot podlaga za priznavanje	SOK kot podlaga za pretvorbo ob prilogi k diplomi, kreditnemu vrednotenju ter trajanju	<i>Pri priznavanju se pogleda prilogo k diplomi, kreditno vrednotenje in obseg študija, trajanje. SOK je osnova za pretvorbo.</i>	1
Ni uporabe	Se ne uporablja	<i>Ne uporabljamo.</i>	26

Sogovorniki, ki so podali dodatno mnenje o registru kvalifikacij, so izpostavili: da se dodajo dodatne funkcionalnosti v iskalnik registra (doda naj se možnost iskanja po »starih« kvalifikacijah, omogoči se primerjava med dvema kvalifikacijama); da se izboljšajo zapisi učnih izidov ter da se pri vlogah za dodatne kvalifikacije doda ime kvalifikacije.

Tabela 53: Analiza odgovorov – Uporaba RK SOK

Kategorija	Kode	Primeri citatov	f
Boljši zapisi učnih izidov	Izboljšati zapise učnih izidov	<i>[...] učni izid je merljiva reč. Tam [v registru] pa je bolj opisano v smislu kompetence.</i>	2
Iskalnik »starih« kvalifikacij	V register vključiti iskanje po starih kvalifikacijah	<i>Da bi imeli stare programe, da bi bilo možno primerjati stare kvalifikacije z novimi.</i>	1
Primerjava med kvalifikacijami	Primerjava med kvalifikacijami	<i>Register bi moral omogočati [...] možnost primerjave med kvalifikacijami.</i>	1
Imena na vlogah dodatnih kvalifikacij	Doda se ime kvalifikacije na vlogi za dodatno kvalifikacijo	<i>Za samo svetovanje pri dodatnih kvalifikacijah, bi dodali še ime kvalifikacije pri vlogah.</i>	1

14. PRILOGE: INSTRUMENTARIJ

14.1. Priloga 1: Anketa – splošna javnost

Anketni vprašalnik, ki je pred vami, je del evalvacijske študije o Slovenskem ogrodju kvalifikacij (v nadaljevanju SOK). SOK predstavlja enotni sistem kvalifikacij v Republiki Sloveniji za razvrščanje kvalifikacij na ravni glede na učne izide. Sestavlja ga 10 ravni.

Vprašanja v anketnem vprašalniku se nanašajo predvsem na **prepoznavnost oz. uporabo registra kvalifikacij SOK**.

Vljudno vas prosimo, da natančno preberete vprašanja in trditve v nadaljevanju in nanje odgovorite tako, da ocena odraža vaš pogled na Register kvalifikacij SOK.

Uporabljeni izrazi, ki se nanašajo na osebe in so zapisani v moški slovnični obliki, so uporabljeni kot nevtralni za ženski in moški spol.

Anketa je anonimna, za izpolnjevanje pa boste potrebovali približno 5 minut časa. Zbrani podatki bodo obravnavani strogo zaupno in analizirani na splošno (in nikakor na ravni odgovorov posameznika). Uporabljeni bodo izključno za namen evalvacijske študije.

1. Socio-demografske značilnosti:

Spol (ustrezno obkrožite):   M   Ž

Starost (ustrezno obkrožite):

15–18 let   19–25 let   26–35 let   36–50 let   51–65 let   več kot 65 let

2. **Najvišja dosežena stopnja izobrazbe** (ustrezno obkrožite raven SOK za izbranim odgovorom):

Nedokončana osnovnošolska izobrazba (spričevalo o končanem 7. oz. 8. razredu OŠ)	SOK RAVEN 1
Osnovnošolska izobrazba z nižjim izobrazbenim standardom	
Osnovnošolska izobrazba	SOK RAVEN 2
Nižja poklicna izobrazba	SOK RAVEN 3
Srednja poklicna izobrazba	SOK RAVEN 4
Srednja strokovna izobrazba	SOK RAVEN 5
Srednja splošna izobrazba	
Višja strokovna, višješolska izobrazba	SOK RAVEN 6
Visokošolska strokovna izobrazba /1. bolonjska stopnja	SOK RAVEN 7
Visokošolska univerzitetna izobrazba/1. bolonjska stopnja	
Visoka strokovna izobrazba (predbolonjska)	
Specializacija po višje strokovni izobrazbi po Zakonu o usmerjenem izobraževanju	
Magisterij/2. bolonjska stopnja	SOK RAVEN 8
Specializacija po visokošolski strokovni izobrazbi (predbolonjska)	
Univerzitetna izobrazba (predbolonjska)	
Visoka strokovna izobrazba po Zakonu o usmerjenem izobraževanju	
Magisterij znanosti/umetnosti (predbolonjski)	SOK RAVEN 9
Magisterij znanosti/umetnosti po Zakonu o usmerjenem izobraževanju	
Specializacija po visoki univerzitetni izobrazbi (predbolonjska)	
Specializacija po visoki strokovni izobrazbi po Zakonu o usmerjenem izobraževanju	
Doktorat znanosti (3. bolonjska stopnja)	SOK RAVEN 10
Doktorat znanosti (predbolonjski)	
Doktorat znanosti po Zakonu o usmerjenem izobraževanju	

3. V kakšni vlogi (trenutno) odgovarjate na anketni vprašalnik? Prosimo izberite **SAMO EN** ustrezeni odgovor.

- ☐ Dijak
- ☐ Študent
- ☐ Zaposlen
- ☐ Udeleženec izobraževanja odraslih
- ☐ Delodajalec
- ☐ Predstavniki kariernega centra Univerze
- ☐ Predstavniki centra vseživljenjskega učenja
- ☐ Kandidat NPK
- ☐ Karierni svetovalec (ZRSZ)
- ☐ Iskalec zaposlitve
- ☐ Drugo (prosim zapišite): _____

Sklop: prepoznavnost registra kvalifikacij SOK

7. Ali poznate register Slovenskega ogrodja kvalifikacij? (ustrezno obkrožite):

DA (izpolnite vsa vprašanja razen 12 b)

NE (če je vaš odgovor NE, izpolnite samo vprašanje št. 12 b in 13)

8. Od kod poznate register SOK (možnih je več odgovorov)?

- a Nekdo mi je zanj povedal.
- b s spleta
- c iz družbenih omrežij
- č iz predstavitve na dogodku
- d drugi mediji: _____

9. Prosimo, ocenite, v kolikšni meri ste seznanjeni z registrom kvalifikacij SOK tako, da izrazite strinjanje s trditvami v nadaljevanju na lestvici od 1 (sploh se ne strinjam) do 5 (popolnoma se strinjam) oziroma izberite »ne vem«, če nimate dovolj informacij, da bi se do trditve opredelili.

	Sploh se ne strinjam	Ne strinjam se	Niti se strinjam, niti se ne strinjam	Strinjam se	Popolnoma se strinjam	Ne vem
Register kvalifikacij SOK je po mojem mnenju prepoznan v javnosti.	1	2	3	4	5	0
Prednosti registra kvalifikacij SOK so mi dobro poznane.	1	2	3	4	5	0
Seznanjen sem, da se register kvalifikacij SOK nahaja na spletni strani Slovenskega ogrodja kvalifikacij na www.nok.si	1	2	3	4	5	0

Sklop: uporaba registra kvalifikacij SOK

10. Prosimo, ocenite, kako pogosto uporabljate register kvalifikacij SOK:

- Enkrat ali večkrat tedensko
- Enkrat ali nekajkrat mesečno
- Enkrat ali večkrat letno
- Uporabil sem ga enkrat oziroma nekajkrat
- Nikoli (Izpolnite le vprašanja št. 12 b in 13)

11. Prosimo, ocenite uporabnost registra kvalifikacij SOK tako, da izrazite strinjanje s trditvami v nadaljevanju. Ocenite spodnje trditve na lestvici od 1 (sploh se ne strinjam) do 5 (popolnoma se strinjam) oziroma izberite »ne vem«, če nimate dovolj informacij, da bi se do trditve opredelili.

	Sploh se ne strinjam	Ne strinjam se	Niti se strinjam, niti se ne strinjam	Strinjam se	Popolnoma se strinjam	Ne vem
Register kvalifikacij SOK mi je pregleden in enostaven za uporabo.	1	2	3	4	5	0
Register kvalifikacij SOK mi omogoča lažji dostop do informacij o izobraževanju in usposabljanju.	1	2	3	4	5	0
Register kvalifikacij SOK omogoča jasen in transparenten prikaz sistema kvalifikacij v državi.	1	2	3	4	5	0
Vrste kvalifikacij so v registru kvalifikacij SOK jasno in razumljivo predstavljene.	1	2	3	4	5	0
Opisi posameznih kvalifikacij so jasno in razumljivo predstavljeni.	1	2	3	4	5	0
V registru kvalifikacij SOK hitro najdem želene kvalifikacije.	1	2	3	4	5	0
Kvalifikacije v registru kvalifikacij SOK po mojem mnenju podajajo relevantne informacije o znanju, spretnostih in kompetencah za posamezno strokovno (poklicno) področje.	1	2	3	4	5	0
Register kvalifikacij SOK mi omogoča boljše razumevanje in primerjavo slovenskih kvalifikacij s tujimi (EU).	1	2	3	4	5	0

- 12.a Prosimo, navedite, v katere namene uporabljate register kvalifikacij SOK tako, da izrazite strinjanje s trditvami v nadaljevanju. Ocenite spodnje trditve na lestvici od 1 (sploh se ne strinjam) do 5 (popolnoma se strinjam) oziroma izberite »ne vem«, če nimate dovolj informacij, da bi se do trditve opredelili.

	Sploh se ne strinjam	Ne strinjam se	Niti se strinjam, niti se ne strinjam	Strinjam se	Popolnoma se strinjam	Ne vem
Register kvalifikacij SOK uporabljam pri svojem delu.	1	2	3	4	5	0
Register kvalifikacij SOK uporabljam za potrebe lastnega izobraževanja in usposabljanja.	1	2	3	4	5	0
Register kvalifikacij SOK uporabljam za informiranje o obstoječih kvalifikacijah.	1	2	3	4	5	0
Register kvalifikacij SOK uporabljam za potrebe mobilnosti.	1	2	3	4	5	0
Register kvalifikacij SOK uporabljam za:	Drugo (prosimo, navedite)					

12.b Prosimo, navedite, v katere namene bi uporabljali register kvalifikacij SOK tako, da izrazite strinjanje s trditvami v nadaljevanju. Ocenite spodnje trditve na lestvici od 1 (sploh se ne strinjam) do 5 (popolnoma se strinjam) oziroma izberite »ne vem«, če nimate dovolj informacij, da bi se do trditve opredelili.

	Sploh se ne strinjam	Ne strinjam se	Niti se strinjam, niti se ne strinjam	Strinjam se	Popolnoma se strinjam	Ne vem
Register kvalifikacij SOK bi uporabljal pri svojem delu.	1	2	3	4	5	0
Register kvalifikacij SOK bi uporabil za potrebe lastnega izobraževanja in usposabljanja.	1	2	3	4	5	0
Register kvalifikacij SOK bi uporabljal za informiranje o obstoječih kvalifikacijah.	1	2	3	4	5	0
Register kvalifikacij SOK bi uporabljal za potrebe mobilnosti.	1	2	3	4	5	0
Register kvalifikacij SOK bi uporabljal za:	Drugo (prosimo, navedite)					

13. Prosimo, ocenite, kakšno prioriteto imajo posamezne funkcije registra kvalifikacij SOK za njegov nadaljnji razvoj tako, da izrazite strinjanje s stopnjo prioritete v nadaljevanju. Prosimo, ocenite prioriteto na lestvici od 1 (nizka prioriteta) do 3 (visoka prioriteta) oz. »ne vem«, če nimate dovolj informacij, da bi se do trditve opredelili.

	Nizka prioriteta	Srednja prioriteta	Visoka prioriteta	Ne vem
Namen registra – register kvalifikacij SOK bi bilo treba ločiti za posamezne skupine končnih uporabnikov: dijake/študente, izobraževalne institucije, delodajalce in kadrovske službe.	1	2	3	0
Arhiviranje kvalifikacij – v registru kvalifikacij SOK bi bilo treba spremljati tako obstoječe kvalifikacije kot tudi kvalifikacije, ki jih ni več mogoče pridobiti v aktualnih programih izobraževanja in usposabljanja (sledljivost vseh kvalifikacij).	1	2	3	0
Promocija registra – več poudarka bi bilo treba nameniti promociji registra kvalifikacij SOK, da bi ga poznala čim širša slovenska javnost.	1	2	3	0
Funkcija priznavanja – register kvalifikacij SOK bi lahko v večji meri služil za podporo priznavanju slovenskih kvalifikacij v tujini in tujih kvalifikacij v Sloveniji.	1	2	3	0

Bi nam želeli še kaj sporočiti?

14.2. Priloga 2: Anketa – strokovna javnost

Anketni vprašalnik, ki je pred vami, je del evalvacijske študije o Slovenskem ogrodju kvalifikacij (v nadaljevanju SOK). SOK predstavlja enotni sistem kvalifikacij v Republiki Sloveniji za razvrščanje kvalifikacij na ravni glede na učne izide. Sestavlja ga 10 ravni.

Vprašanja v anketnem vprašalniku se nanašajo predvsem na **prepoznavnost oz. uporabo registra kvalifikacij SOK**.

Vljudno vas prosimo, da natančno preberete vprašanja in trditve v nadaljevanju in nanje odgovorite tako, da ocena odraža vaš pogled na Register kvalifikacij SOK.

Uporabljeni izrazi, ki se nanašajo na osebe in so zapisani v moški slovnični obliki, so uporabljeni kot nevtralni za ženski in moški spol.

Anketa je anonimna, za izpolnjevanje pa boste potrebovali približno 5 minut časa. Zbrani podatki bodo obravnavani strogo zaupno in analizirani na splošno (in nikakor na ravni odgovorov posameznika). Uporabljeni bodo izključno za namen evalvacijske študije.

Vljudno vas prosimo, da natančno preberete vprašanja in trditve v nadaljevanju in nanje odgovorite tako, da ocena odraža vaš pogled na Slovensko ogrodje kvalifikacij (v nadaljevanju SOK). Namen raziskave, ki jo delamo s to anketo, je evalvacija prepoznavnosti in uporabe Slovenskega ogrodja kvalifikacij. Izpolnjevanje vprašalnika vam bo vzelo nekaj minut. Vprašalnik je anonimen.

7. V kakšni vlogi odgovarjate na anketni vprašalnik? Prosimo, izberite ustrezni odgovor.

- ☐ Predstavnik Ministrstva
- ☐ Predstavnik Dijaške organizacije
- ☐ Predstavnik Študentske organizacije
- ☐ Predstavnik Srednje šole
- ☐ Predstavnik Fakultete
- ☐ Predstavnik Kariernih svetovalcev
- ☐ Drugo (prosim zapišite):

8. Prosimo, ocenite, kako pogosto uporabljate register kvalifikacij SOK:

- Enkrat ali večkrat tedensko
- Enkrat ali nekajkrat mesečno
- Enkrat ali večkrat letno
- Uporabil sem ga enkrat oziroma nekajkrat
- Nikoli (**Izpolnite le vprašnji št. 9 b in 10**)

9. Prosimo, ocenite uporabnost registra kvalifikacij SOK tako, da izrazite strinjanje s trditvami v nadaljevanju. Ocenite spodnje trditve na lestvici od 1 (sploh se ne strinjam) do 5 (popolnoma se strinjam) oziroma izberite »ne vem«, če nimate dovolj informacij, da bi se do trditve opredelili.

	Sploh se ne strinjam	Ne strinjam se	Niti se strinjam, niti se ne strinjam	Strinjam se	Popolnoma se strinjam	Ne vem
Register kvalifikacij SOK mi je pregleden in enostaven za uporabo.	1	2	3	4	5	0
Register kvalifikacij SOK mi omogoča lažji dostop do informacij o izobraževanju in usposabljanju.	1	2	3	4	5	0
Register kvalifikacij SOK omogoča jasen in transparenten prikaz sistema kvalifikacij v državi.	1	2	3	4	5	0
Vrste kvalifikacij so v registru kvalifikacij SOK predstavljene jasno in razumljivo.	1	2	3	4	5	0
Opisi posameznih kvalifikacij so predstavljeni jasno in razumljivo.	1	2	3	4	5	0
V registru kvalifikacij SOK hitro najdem želene kvalifikacije.	1	2	3	4	5	0
Kvalifikacije v registru kvalifikacij SOK po mojem mnenju podajajo relevantne informacije o znanju, spretnostih in kompetencah za posamezno strokovno (poklicno) področje.	1	2	3	4	5	0
Register kvalifikacij SOK mi omogoča boljše razumevanje in primerjavo slovenskih kvalifikacij s tujimi (EU).	1	2	3	4	5	0

- 10.a Prosimo, navedite, v katere namene uporabljate register kvalifikacij SOK, tako da izrazite strinjanje s trditvami v nadaljevanju. Ocenite spodnje trditve na lestvici od 1 (sploh se ne strinjam) do 5 (popolnoma se strinjam) oziroma izberite »ne vem«, če nimate dovolj informacij, da bi se do trditve opredelili.

	Sploh se ne strinjam	Ne strinjam se	Niti se strinjam, niti se ne strinjam	Strinjam se	Popolnoma se strinjam	Ne vem
Register kvalifikacij SOK uporabljam pri svojem delu.	1	2	3	4	5	0
Register kvalifikacij SOK uporabljam za potrebe lastnega izobraževanja in usposabljanja.	1	2	3	4	5	0
Register kvalifikacij SOK uporabljam za informiranje o obstoječih kvalifikacijah.	1	2	3	4	5	0
Register kvalifikacij SOK uporabljam za potrebe mobilnosti.	1	2	3	4	5	0
Register kvalifikacij SOK uporabljam za karierno svetovanje in strokovni razvoj.	1	2	3	4	5	0
Register kvalifikacij SOK mi je v pomoč pri oblikovanju lastnih programov izobraževanja in usposabljanja oz. kvalifikacij	1	2	3	4	5	0
Register kvalifikacij SOK uporabljam za:	Drugo (prosimo, navedite)					

9.b Prosimo, navedite, v katere namene bi uporabljali register kvalifikacij SOK, tako da izrazite strinjanje s trditvami v nadaljevanju. Ocenite spodnje trditve na lestvici od 1 (sploh se ne strinjam) do 5 (popolnoma se strinjam) oziroma izberite »ne vem«, če nimate dovolj informacij, da bi se do trditve opredelili.

	Sploh se ne strinjam	Ne strinjam se	Niti se strinjam, niti se ne strinjam	Strinjam se	Popolnoma se strinjam	Ne vem
Register kvalifikacij SOK bi uporabljal pri svojem delu.	1	2	3	4	5	0
Register kvalifikacij SOK bi uporabil za potrebe lastnega izobraževanja in usposabljanja.	1	2	3	4	5	0
Register kvalifikacij SOK bi uporabljal za informiranje o obstoječih kvalifikacijah.	1	2	3	4	5	0
Register kvalifikacij SOK bi uporabljal za potrebe mobilnosti.	1	2	3	4	5	0
Register kvalifikacij SOK bi uporabljal za karierno svetovanje in strokovni razvoj.	1	2	3	4	5	0
Register kvalifikacij SOK mi bi bil v pomoč pri oblikovanju lastnih programov izobraževanja in usposabljanja oz. kvalifikacij	1	2	3	4	5	0
Register kvalifikacij SOK bi uporabljal za:		Drugo (prosimo, navedite)				

10. Prosimo, ocenite, kakšno prioriteto imajo posamezne funkcije registra kvalifikacij SOK za njegov nadaljnji razvoj, tako da izrazite strinjanje s stopnjo prioritete v nadaljevanju. Prosimo, ocenite prioriteto na lestvici od 1 (nizka prioriteta) do 3 (visoka prioriteta) oz. »ne vem«, če nimate dovolj informacij, da bi se do trditve opredelili.

	Nizka prioriteta	Srednja prioriteta	Visoka prioriteta	Ne vem
Namen registra – register kvalifikacij SOK bi bilo treba ločiti za posamezne skupine končnih uporabnikov: dijake/študente, izobraževalne institucije, delodajalce in kadrovske službe.	1	2	3	0
Arhiviranje kvalifikacij – v registru kvalifikacij SOK bi bilo treba spremljati tako obstoječe kvalifikacije kot tudi kvalifikacije, ki jih ni več mogoče pridobiti v aktualnih programih izobraževanja in usposabljanja (sledljivost vseh kvalifikacij).	1	2	3	0
Promocija registra – več poudarka bi bilo treba nameniti promociji registra kvalifikacij SOK, da bi ga poznala čim širša slovenska javnost.	1	2	3	0
Funkcija priznavanja – register kvalifikacij SOK bi lahko v večji meri služil za podporo priznavanju slovenskih kvalifikacij v tujini in tujih kvalifikacij v Sloveniji.	1	2	3	0

Bi nam želeli še kaj sporočiti?

14.3. Priloga 3: Vprašanja za fokusne skupine

Tematski sklop: Razumevanje registra kvalifikacij SOK

1. Ali poznate register kvalifikacij SOK in ste ga že uporabljali pri svojem delu? Če da, kakšna je bila vaša uporabniška izkušnja? Prosim, pojasnite.
2. Kako razumete vlogo registra kvalifikacij SOK pri prikazovanju kvalifikacijskega sistema v Sloveniji? Mu še kaj manjka, da bi bil bolj transparenten?
3. Kako ocenjujete obvezne sestavne dele za opis kvalifikacij v registru kvalifikacij SOK, ki jih je predpisal Zakon o slovenskem ogrodju kvalifikacij (ZSOK). So ti ustrezni in razumljivi za opis kvalifikacij? Prosimo, pojasnite.
4. Kakšno je vaše mnenje o zapisanih učnih izidih, tj. izjavah o tem, kaj imetnik listine zna in je zmožen narediti, v posameznih kvalifikacijah v registru kvalifikacij SOK? Kako dobro slednji predstavijo kvalifikacijo?
5. Bi še sami dodali kakšno informacijo, opazko ali (pozitivno, negativno) kritiko o registru kvalifikacij SOK?

14.3. Priloga 4: Vprašanja za intervju

Tematski sklop: Uporaba registra kvalifikacij SOK

5. Ali poznate register kvalifikacij SOK in ste ga že uporabljali pri svojem delu? Če da, za kakšne namene ste ga uporabili oz. kako ga uporabljate?
6. Je register kvalifikacij SOK po vašem mnenju pregleden in enostaven za uporabo? Ste z obstoječim iskalnikom hitro našli želene kvalifikacije? Če da, zakaj, če ne, kakšne so bile ovire?
7. Kako pri svojem delu uporabljate register kvalifikacij SOK za potrebe mobilnosti (dijakov, študentov, zaposlenih, ki odhajajo v tujino)?
8. Kako pri svojem delu uporabljate register kvalifikacij SOK za potrebe priznavanja kvalifikacij (tujih državljanov v Sloveniji ali slovenskih kvalifikacij v tujini)?
9. Bi še sami dodali kakšno informacijo ali predlog uporabe registra kvalifikacij SOK?

IV

DODATEK

VIRI IN LITERATURA

Ermenc, K., Biloslavo R., Mikulec, B. (2016). *Smernice za implementacijo in uporabo Slovenskega ogrodja kvalifikacij in učnih izidov v praksi (2. izd)*. Ljubljana: Center RS za poklicno izobraževanje.

Indecon (2017). Policy Impact Assessment of the Irish National Framework of Qualifications. Dostopno prek: https://www.qqi.ie/Downloads/Policy%20Impact%20Assessment%20of%20NFQ_Indecon%20Report%20-%20FINAL.pdf

Mikulec, B. in Ermenc, K. (ur.) (2014). *Umeščanje slovenskega ogrodja kvalifikacij v evropsko ogrodje kvalifikacij za vseživljenjsko učenje in evropsko ogrodje visokošolskih kvalifikacij: zaključno poročilo, Slovenija (2. izd)*. Ljubljana: Center RS za poklicno izobraževanje.

Pevac Grm, S. in Bjornavold, J. (2017). *Background paper for Peer Learning Conference: Do national qualifications frameworks make a difference? Measuring and evaluating NQF impact*. Thessaloniki: Cedefop.

PRIPOROČILO SVETA z dne 22. maja 2017 o evropskem ogrodju kvalifikacij za vseživljenjsko učenje in razveljavitvi Priporočila Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2008 o uvedbi evropskega ogrodja kvalifikacij za vseživljenjsko učenje (2017/C 189/03).

PRIPOROČILO EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA z dne 23. aprila 2008 o uvedbi evropskega ogrodja kvalifikacij za vseživljenjsko učenje (2008/C 111/01).

The European Qualifications Framework: supporting learning, work and cross boarder mobility: 10th Anniversary. (2018). Luxembourg: European Union.

Zakon o poklicnem in strokovnem izobraževanju (ZPSI-1). (2006). Uradni list RS, št. 79/06.

Zakon o Slovenskem ogrodju kvalifikacij (ZSOK). (2015). Uradni list RS št. 104/15.

Zakon o visokem šolstvu (uradno prečiščeno besedilo) (ZViS-UPB7). (2012). Uradni list RS, št. 32/2012.

UPORABA KRAJŠAV IN KRATIC

CPI – Center RS za poklicno izobraževanje

Cedefop – Evropski center za razvoj poklicnega usposabljanja

DK – dodatna kvalifikacija

EOK – evropsko ogrodje kvalifikacij za vseživljenjsko učenje

EOVK – evropsko ogrodje visokošolskih kvalifikacij

ESS – Evropski socialni sklad

ISCED – mednarodna standardna klasifikacija izobraževanja

Katalog – katalogov standardov strokovnih znanj in spretnosti

KLASIUS – klasifikacijski sistem izobraževanja in usposabljanja

MDS NOK – medresorska delovna skupina za pripravo nacionalnega ogrodja kvalifikacij

NAKVIS – Nacionalna agencija RS za kakovost v visokem šolstvu

NKT – nacionalna koordinacijska točka za evropsko ogrodje kvalifikacij

NPK – nacionalna poklicna kvalifikacija

POPS – Področni odbor za poklicne standarde

PS – poklicni standard

SOK – slovensko ogrodje kvalifikacij

ZRSŠ – Zavod RS za šolstvo

ZRSZ – Zavod RS za zaposlovanje

KAZALO TABEL

Tabela 1: Področja spremljave	21
Tabela 2: Povzetek metodoloških značilnosti raziskave	26
Tabela 3: Struktura vzorca po spolu in starosti (n = 270)	33
Tabela 4: Struktura vzorca po vlogi respondentov (n = 270)	34
Tabela 5: Struktura vzorca po najvišji doseženi stopnji izobrazbe, razdeljeno po SOK ravneh (n = 270)	34
Tabela 6: Frekvenčna porazdelitev odgovorov na vprašanje »Od kod poznate SOK?« (n = 85)	35
Tabela 7: Frekvenčna distribucija odgovorov in povprečna stopnja strinjanja za postavke, ki merijo splošno poznavanje SOK-a (n = 85)	36
Tabela 8: Struktura vzorca po vlogi respondentov (n = 50)	36
Tabela 9: Frekvenčna distribucija odgovorov in povprečna stopnja strinjanja za postavke, ki merijo seznanjenost s SOK-om	37
Tabela 10: Frekvenčna distribucija odgovorov in povprečna stopnja strinjanja za postavke, ki merijo stališča glede prispevka SOK-a k transparentnosti kvalifikacij v Sloveniji	38
Tabela 11: Frekvenčna distribucija odgovorov in povprečna stopnja strinjanja za postavke, ki merijo stališča glede prispevka SOK k vseživljenjskemu izobraževanju, učenju in mobilnosti v Sloveniji	39
Tabela 12: Frekvenčna distribucija odgovorov in povprečna stopnja strinjanja za postavke, ki merijo stališča glede prispevka SOK k večji povezanosti med trgom dela in izobraževanjem v Sloveniji	40
Tabela 13: Frekvenčna distribucija odgovorov in povprečna stopnja strinjanja za postavke, ki merijo stališča glede prioritete posameznih funkcij SOK-a za njegov nadaljnji razvoj	40
Tabela 14: Vprašanje 1/1	41
Tabela 15: Vprašanje 1/2	43
Tabela 16: Vprašanje 1/3	45
Tabela 17: Vprašanje 1/4	46
Tabela 18: Vprašanje 1/5	47
Tabela 19: Vprašanje 1/5	48
Tabela 20: Vprašanje 2/1	51
Tabela 21: Vprašanje 2/2	52
Tabela 22: Vprašanje 2/3	53
Tabela 23: Vprašanje 2/4	53
Tabela 24: Vprašanje 1/1	54
Tabela 25: Vprašanje 1/2	55
Tabela 26: Vprašanje 1/3	57

Tabela 27: Vprašanje 1/4	58
Tabela 28: Frekvenčna distribucija odgovorov in povprečna stopnja strinjanja za postavke iz kvalitativnega dela raziskave (n = 27)	60
Tabela 29: Primerjava preteklega in aktualnega poklicnega standarda – Pomočnik kuharja	62
Tabela 30: Primerjava preteklega in aktualnega poklicnega standarda – Pomočnik kuharja	64
Tabela 31: Primerjava preteklega in aktualnega poklicnega standarda – Kuharski mojster	66
Tabela 32: Pričakovani učni izidi – Program Steklar	70
Tabela 33: Pričakovani učni izidi – Oblikovalec kovin – orodjar	70
Tabela 34: Pričakovani učni izidi – Slaščičar	72
Tabela 35: M1 (Komunikacije v tehniki)	75
Tabela 36: M2 (Osnove mehatronike) in M3 (Mehatronika 1)	75
Tabela 37: Povzetek metodoloških značilnosti raziskave	97
Tabela 38: Frekvenčna distribucija odgovorov in povprečna stopnja strinjanja za postavke, ki se nanašajo na uporabnost registra kvalifikacij SOK	105
Tabela 39: Frekvenčna distribucija odgovorov in povprečna stopnja strinjanja za postavke, ki se nanašajo na namene uporabe registra kvalifikacij SOK med uporabniki SOK-a	106
Tabela 40: Frekvenčna porazdelitev odgovorov na vprašanje »Od kod poznate register SOK?« (n = 56)	108
Tabela 41: Frekvenčna distribucija odgovorov in povprečna stopnja strinjanja za postavke, ki merijo splošno poznavanje registra SOK (n = 56)	109
Tabela 42: Frekvenčna distribucija odgovorov za postavke, ki merijo uporabnost registra kvalifikacij SOK (n = 45)	111
Tabela 43: Frekvenčna distribucija odgovorov za postavke, ki se nanašajo na namene uporabe registra kvalifikacij SOK (n = 269)	112
Tabela 44: Analiza odgovorov – Razumevanje RK SOK	114
Tabela 45: Analiza odgovorov – Razumevanje RK SOK	115
Tabela 46: Analiza odgovorov – Razumevanje RK SOK	115
Tabela 47: Analiza odgovorov – Razumevanje RK SOK	116
Tabela 48: Analiza odgovorov – Razumevanje RK SOK	116
Tabela 49: Analiza odgovorov – Uporaba RK SOK	117
Tabela 50: Analiza odgovorov – Uporaba RK SOK	118
Tabela 51: Analiza odgovorov – Uporaba RK SOK	119
Tabela 52: Analiza odgovorov – Uporaba RK SOK	119
Tabela 53: Analiza odgovorov – Uporaba RK SOK	119

KAZALO SLIK

Slika 1: Slovensko ogrodje kvalifikacij (SOK)	8
Slika 2: Zaključno spričevalo osnovne šole	83
Slika 3: Spričevalo o zaključnem izpitu	83
Slika 4: Spričevalo o poklicni maturi	84
Slika 5: Spričevalo o splošni maturi	84
Slika 6: Javna listina o nacionalni poklicni kvalifikaciji – certifikat	85
Slika 7: Potrdilo o pridobitvi dodatne kvalifikacije	86
Slika 8: Izsek iz Priloge k spričevalu	86
Slika 9: Izsek iz Priloge k diplomi	86
Slika 10: Izsek iz splošnih podatkov o študijskem programu za izpopolnjevanje	88
Slika 11: Primer razpisa za delovno mesto, ki je opremljeno z zahtevano ravno SOK	90
Slika 12: Primer razpisa za delovno mesto, ki je opremljeno z zahtevano ravno SOK	90
Slika 13: Primer razpisa za delovno mesto, ki je opremljeno z zahtevano ravno SOK	90
Slika 14: Primer obrazca PDM–1 brez rabe SOK–a	91
Slika 15: Izsek navodil za izpolnjevanje obrazca PDM–1: Sporočilo o prostem delovnem mestu	91
Slika 16: Primer obrazca PDM–1 brez rabe SOK–a	92
Slika 17: Primer obrazca M–1 brez rabe SOK–a	92
Slika 18: Primer obrazca M–3 brez rabe SOK–a	93
Slika 19: Vloga za uveljavljanje državne štipendije za dijake in študente	93
Slika 20: Navodila za izpolnjevanje vloge	93

KAZALO GRAFOV

Graf 1: Frekvenčna distribucija odgovorov na vprašanje »Kako pogosto uporabljate register kvalifikacij SOK?« (n = 40)	104
Graf 2: Frekvenčna distribucija odgovorov in povprečna stopnja prioritete posameznih funkcij registra kvalifikacij SOK za njegov nadaljnji razvoj (n = 37)	107
Graf 3: Frekvenčna distribucija odgovorov na vprašanje »Kako pogosto uporabljate register kvalifikacij SOK?« (n = 55)	109
Graf 4: Povprečna stopnja strinjanja za postavke, ki merijo uporabnost registra kvalifikacij SOK (n = 45)	110
Graf 5: Primerjava povprečnih stopenj strinjanja za postavke, ki se nanašajo na namene uporabe registra kvalifikacij SOK, med uporabniki in neuporabniki registra (n = 269)	112
Graf 6: Frekvenčna distribucija odgovorov in povprečna stopnja prioritete posameznih funkcij registra kvalifikacij SOK za njegov nadaljnji razvoj (n = 271)	113

